★ ★ ★

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

CUMARTESİ 5 MAYIS 1979
500 KURUŞ

TUNCELİ' DE OLAYLARLA SAHTE SOLUN ZORBALIĞI

5. sayfamızda

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Genelkurmay' a sormadan ikinci nükleer santralın Bulgar sınırında yapılmasını kararlaştırmış!

Sessiz sedasız geldiler dün de gittiler

Genel Kurmay Rusların sınırda inceleme yapmasına izin vermedi

- Ruslar askeri nitelikli haritaları da inceleme yapmak için talep ettiler, ancak Genelkurmay buna karşı çıktı
- 7 kişilik Rus Hevetinin Türkiye'de iki hafta kalması bütçemize 24.500 dolara patladı
- Ruslar ikinci nükleer santralın Konya yakınlarında yapılmasını öneriyor

ANKARA (ÖZEL)

Onbeş gün kadar önce sessizce Türkiye'ye gelen ve kurulacak ikinci nükleer santralle ilgili fizibilite çalışmaları yapan ve incelemelerde bulunan Rus Heyeti dün gene geldiği gibi sessizce yurdumuzdan ayrıldı.

15 gün süreyle İstanbul'da lüks otellerde kalan yedi kişilik Rus Heyetinin her bir üyesi için Türkiye'nin 3500 dolar masraf yaptığı, Rus Heyetinin bu gezisinin Türkiye'ye 24.500 dolara patladığı öğrenildi.

Rus Heyeti, öncelikle Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından ikinci nükleer santralin yeri olarak seçilen Bulgar sınırı yakınındaki Cilingos - Police (Kıyıköy — Saray) yöresinde inceleme yapmak istedi.

Ancak burası askeri bölge içinde kaldığı için Genelkurmay Başkanlığı

(Devamı Sa. 7 Sü. 8'de)

304 idam istenen davanın dosyasını açıyoruz

Tam metin iddianame

Ecevit'e kesilen kurban ve gözü çıkarılan nine

İddianame Sayfa 144

"Saldırı sırasında Kalender Toklu'yu evin içinden dışarıya çıkaran saldırganların kapı önünde eşi Maviş Toklu'nun yalvarmalarına rağmen ateş edip öldürdükleri, saldırganların başında bulunan Muhtar Mehmet Yemşen'e ''Ne yapıyorsunuz çocuklarım ne olacak?'' diye soran Maviş Toklu'ya sanık muhtarın ''Karaoğlan'a kurban kesiyoruz, çocuklarını o besler'' diye cevap verdiği, ''Karaoğlan kim?'' sorusuna da ''Ecevit'' şeklinde cevap verdiği, otopsi raporuna göre, maktülün sağ çene altından giren av tüfeği saçmalarının sol göz altından çıktığı, çene kemiğinin parçalanmasıyla boğazın tıkanması sonucu ölümün meydana geldiği,

''Daha sonra saldırganların yaşlı kadın Cennet Çimen'i evinden çıkardıkları, bu kadının bir gözünün kör, diğer gözünün sağlam olduğu, sanık Cuma Yalçın'ın cebinden tornavidayı çıkararak kadının sağlam olan gözünü de çıkardığı, bilahare ateş edilip kadının öldürüldüğü, otopsi raporuna göre sağ kalça üzerinde kalın bir demir parçasıyla açılan yaranın bulunduğu, av tüfeğine ait saçmaların sol kulak arkasından girip sol gözden çıkarak beyin kanamasına neden olup ölüme yol açtığı, ... saptanmıştır."

K.MARAŞ DOSYASI

DOĞUDAN NOTLAR

Hakkari'nin Çukurca yöresinde Talabanicilerin faaliyetlerini Şeyh Kerkes organize ediyor

Rusya'nın gönderdiği silahları Şıvancılar dağıtıyor

Doğu ve Güneydoğu'da önceki yıllara göre özellikle bazı şehir merkezleri ve ilçelerde yoğun bir siyasi faaliyet hemen göze çarpıyor. 12 Mart öncesinde Doğu'da en yaygın örgüt-

(Devamı Sa. 7 Sü. 4'de)

ankara havası

Asıl Amaç

Nuri Çolakoğlu

Kıbrıs'a müdahaleden sonra Türkiye'nin başta Batılı ülkeler olmak üzere dünya ülkeleriyle arasının açılması ve Türkiye'nin dünya çapında

(Devamı sa.7, sü.9'da)

Antalya'da bir şoförü öldüren 7 komando yakalandı

- Gaziantep'te bir kişi öldürüldü
- İzmir Çimentepe Yapı ve Kredi Bankası soyuldu

HABER MERKEZİ

Antalya'da çeşitli gasp, soygun ve cinayet olaylarını tertipleyen ve kendilerini sol eğilimli olarak tanıtan 7 komandonun yakalandığı bildirildi.

Geçtiğimiz mart ve nisan ayında taksi şöförleri ile bazı işyerlerini soyan komandoların GEK-DER üyesi taksi şoförü Selami Özbardakçı'yı da vurarak öldürdükleri yapılan sorgularından sonra anlaşıldı. Kendilerini sol eğilimli olarak tanıtan kişilerin Hüseyin Bayram, Ali Helvacıoğlu, Kemal Arıkan, İhsan Şahin, Muhammed Cengiz, Erol Özgenç ve Kadir Yılmaz adlı komandolar olduğu bildirildi.

Antalya Emniyet Mü-

(Devamı sa.7, sü.1'de)

ÖĞRENCİ YURDUNU KOMANDO KARARGAHI HALİNE GETİRDİLER

CHP Fatih İlçe binasını bir süre önce kurşunladıktan sonra Aydın Öğrenci Yurdunda yakalanan komando Ali Akkan ile Yurt Müdürü Erol Çavuşoğlu, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığına gönderildi.

Öte yandan yurtta yapılan arama sonucu 3 adet tabanca, 7 şarjör, 2 adet falçata, 4 adet biri patlamaya hazır fünye ve çok sayıda mermi bulundu.

Komando sorgusunda, tabancalardan birinin aynı okuldan arkadaşı Hasbi Selvi'ye, diğer bir tabancanın ise Yaşar Alçiçek'e ve 9 mm'lik Star tabancanın ise kendisine ait olduğunu söyledi.

Bu arada sözkonusu olaylar nedeniyle yurdun kapatılacağı bildirildi.

İmar İskan Bakanlığında 2000 işçi greve başladı

HABER MERKEZİ

İmar İskan Bakanlığı ile Bakanlığa bağlı Afet İşleri Genel Müdürlüğü Mesken Genel Müdürlüğü, Yapı Malzeme Genel Müdürlüğü, Yeni Mahalle Merkez Atelyesi, Ahşap ve Beton Elemanları Baş Mühendisliğinde dün öğle üzeri aynı anda grev uy-

(Devamı sa.7, sü.3'de)

Namibya'nın bağımsızlığı 23 Mayısta BM Genel Kurulunda görüşülecek

- Korutürk Namibya Konseyi'ne mesaj gönderdi

ANKARA (ÖZEL)

Çalışmalarını 29 Ocak'ta tamamlayan Birleşmiş Milletler Genel Kurulu ırkçı Güney Afrika yönetimindeki Namibya'nın bağımsızlığı konusunu görüşmek üzere 23 Mayıs'ta özel olarak toplanacağı açıklandı.

Birleşmiş Milletler Ge-

(Devamı Sa. 7 Sü. 8'de)

CHP ANKARA İL KONGRESİ YAPILDI

ECEVİT: "SOLDA GÖRÜNEN KAFATASÇILAR VAR"

HABER MERKEZİ

CHP Ankara İl Kongresi dün yapıldı. Kongrede bir konuşma yapan Başbakan ve CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit, ''Ülkemizde sağ kafatasçılar da vardır, sol kafatasçılar da vardır. En azından solda görünen kafatasçılar vardır'' dedi.

Bu arada yarın başlayacak olan İstanbul İl Kongresi öncesi görüşlerine başvurduğumuz İstanbul İl Başkanı Erol Ünal, sahte TKP'nin CHP'lilere yaptığı partiden kopma çağırısı hakkında, ''Bunların ayrılmasından kıvanç duyarız'' dedi.

Yazısı 5. sayfada

1 Mayıs'ta korsan gösteri yapanların sadece 168'i işçi

- Gözaltına alınan 757 kişinin 372'si öğrenci

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığının 1 Mayıs'la ilgili olarak toplam 757 kişi hakkında yasal işlem yaptığı öğrenildi..

(Devamı Sa. 7 Sü. 7'de)

AP İzmir İl Başkanı Yorgancıoğlu: "AP Levent Lokalini İGD'liler bombaladı"

İZMİR (ÖZEL)

AP İzmir İl Başkanı Hayrettin Yorgancıoğlu Ap Levent semti lokalini İGD'lilerin bombaladığını açıkladı ve ''Amaçları memleketi anar-

(Devamı Sa. 7 Sü. 7'de)

Korutürk Ecevit'le Orta Doğu konusu üzerine görüştü

ANKARA (ÖZEL)

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk ile Başbakan Bülent Ecevit'in dün yaptıkları yarım saatlik görüşmede özellikle Orta Doğu sorunları üzerinde durdukları bildiriliyor.

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'le haftalık olağan görüşmesini yapan Başbakan Ecevit, gazetecilerin sorularını cevaplarken ''Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Türkiye'de büro açmasını Sayın Korutürk ile görüştünüz mü?'' şeklindeki bir soruya şu karşılığı verdi:

''Biz genel olarak Orta Doğu sorunlarını özellikle büyük elçilerimizle yaptığımız grüşmelerin ışığında birlikte değerlendirdik.''

IMF ile sürdürülen gö-

(Devamı sa.7, sü.6'da)

Bizim Radyo "CHP' lileri savaş alanına çekin" talimatı verdi

HABER MERKEZİ

Doğu Almanya'dan yayın yapan sahte TKP'nin Bizim Radyo'su 3 Mayıs günlü yayınında taraftarlarına ''CHP'lileri savaş alanına çekme'' talimatı verdi.

''Memleket hiç bir dönem olmadığı kadar militarist kliğin baskısı altındadır'' diyen radyo,

(Devamı sa.7, sü.6'da)

Hükümet İzmir Belediye grevini erteledi

Bakanlar Kurulu, İzmir Belediyesine bağlı işyerlerinde Genel-İş Sendikası tarafından uygulanmaya başlanan grev kararını otuz gün süreyle erteledi. Erteleme kararının, Yerel Yönetim Bakanlığının teklifi üzerine ''memleket sağlığı'' gözönünde tutularak alındığı bildiriliyor.

AYRINTILI HABER 7. SAYFADA

Muhafazakar Parti çoğunluğu sağladı

Thatcher İngiltere'nin ilk kadın başbakanı

Margareth Thatcher...

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İngiltere'de yapılan erken seçimleri Muhafazakar Parti kazandı. Muhafazakar Parti Başkanı Margret Thatcher dün Kraliçe Elisabeth tara-

(Devamı sa.7, sü.3'de)

SOL nasıl birleşecek ?

Aydınlık meclisi

"Solun 49 grup olduğunu söylemek ihbarcılıktır"

........Gazete şöyle diyor. Bilinmeyen Sol 49 gruba ayrılmış. Ve de dernek isimleriyle birlikte yazıyorsunuz. Olur mu böyle? Bugün ülkemizin somut koşullarına bakın, ona göre hareket edin. Siz bir devrimci değil, karşı – devrimcisiniz.

Siz sol 49 gruba ayrılmış diyorsunuz. Bu d halkımızın devrimci hareketten uzaklaşmasını sağlıyor.

Çünkü niye? Bir yaşlı kimseyle konuştuğumuzda "Siz 49 gruba ayrılmışsınız, biz sizin arkanızdan gelmeyiz" diyor. Bu mudur sizin devrimciliğiniz? Siz oligarşinin uşaklarından daha tehlikelisiniz. Çünkü halkımız oligarşinin köpeklerine gerektiği yerde payını veriyor. Ama siz...devrimciyim deyip halkın arasına girip, devrimci hareketi baltalıyorsunuz.

Yalnız 49 grubu yayınlamanız değil, her konuda öylesiniz.

Bunu yazan tek bir kişi değil halkımızdır.

"Katil Oligarşi"

* * *

Küfürleri attık, Okuyucumuzun bir buçuk sayfalık mektubundan kala kala bu satırlar kaldı.

Okuyucumuz "Solu 49 gruba ayrıldığını söylemeniz bile ihbarcılıktır"diyor. Herhalde kendisi de ihbarcılık yapmamış olmak için, devrimci hareket diye bahsettiği hareketin bile ismini yazmamış. "Yani ben falanca hareketi destekliyorum, bu hareket devrimcidir" bile demiyor.

Son cümlesi de şöyle: "Bunu yazan tek kişi değil halktır." Mektubu halkın topluca oturup yazmadığını biliyoruz. Sembolik olarak ele alırsak mektubunuzla imza çelişmektedir. Mektubunuzda bahsettiğiniz o konuştuğunuz yaşlı kimse halktan biri değil midir? Örneğin, o sizinle beraber değil. Bizce konuştuğunuz o yaşlı kimse sizden daha çok halkı temsil ediyor. Siz 49 gruba bölünmüşsünüz, biz sizin arkanızdan gelmeyiz derken doğru söylüyor. Neden gelsin? Önce bilgi sahibi olmak isteyecektir. Önce araştıracak, söylenenleri mantık süzgecinden geçirecektir. Gerçekten Türkiye'de düzenin değişmesini isteyen her insanın ilk yapacağı iş budur. Herşeyin sahtesiyle gerçeği nasıl her ikisini de bilerek anlaşılırsa, sol için de bu kural geçerlidir. Konuştuğunuz yaşlı kimse de elbette bu bölünmenin sebebini öğrenmek isteyecek ve size solun nasıl birleşeceğini soracaktır.

Siz ise halkın gerçekleri bilmemesini istiyorsunuz. Türkiye'nin somut koşullarına bakın ona göre hareket edin diyorsunuz. Solun bölünmüşlüğü de Türkiye'nin somut koşulları içindedir. Türkiye insanının hızla uyandığı bu ortamda, solun bölünmüşlüğünden daha somut koşul var mıdır? Somut koşul derken faşizm tehlikesinden bahsediyorsanız, bugün sol adına çıkmış kimi gruplar bizzat faşizm uygulamaktadırlar. Bir önceki köşemizde Dev-Sol'cuların yolduğu bir tutam saçıyla tartışmaya katılan okuyucumuzun mektubu buna güzel bir örnektir. Bu sol mu faşizmi önleyecektir? İnsanlara zorbalık uygulayan sol, sahte soldur. Halk bu gerçekleri bilmelidir ki solun gerçeğini öğrensin. Siz bu gerçeklerden korkuyorsunuz. Kendiniz bile bu gerçekleri kabul etmek istemiyor "Allah kahretsin neden 49 grup var diye yazıyorsunuz" diyorsunuz.

Yayınımızdan tedirgin olmanıza üzüldük. Ancak sizin de Türkiye solunun 49 gruba bölünmesi üzerine düşünüp, gerçeği görünce bizim gibi bu bölünmüşlüğün üzerine gideceğinize inanıyoruz.

FİKİR MEYDANI

Marksizmin doğuşu üzerine

Halil Berktay
Asistan– A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi

İNSANLIK tarihinin en parlak düşünürlerinden, Bilimsel Sosyalizmin iki kurucusundan biri ve bizzat Engels'in belirttiği gibi daha büyüğü olan Marks bundan 161 yıl önce doğmuştu. Rönesans, burjuvaziye özgü bir insancıl değerler ıskalasını yerleştirinceye kadar, Ortaçağın Hıristiyan ressamları, İsa'nın doğuşuna ilişkin tablolarında çocuk İsa'ya yaşlı bir adamın çehresini verirlerdi. Bebek yüzü çizmesini beceremediklerinden değildi bu; ardında, Ruh-ül-Kudüs'ün İsa biçiminde yeryüzüne indiği, dolayısıyla Yusuf'un ve Meryem'in oğullarının aslında normal bir bebek değil başından itibaren Tanrı'nın elçisi olduğu, gerek bu misyonuna ve gerekse bizzat kendisinin (Çarmıh'a kadar uzanan) geleceğine ilişkin bütün bilgileri, bir ahırda, samanların arasında nefes aldığı ilk saniyelerden itibaren, kafasında taşıdığı inancı yatıyordu. Varlık ile bilinç arasındaki ilişkiyi tersyüz ederek insan ruhunu insanın fiziki ve toplumsal varlığından bağımsız kılan idealist anlayış, Katolik Kilisesinin bu doktrininin sanata yansımalarında, belki en sivri ifadesini buluyordu. Acaba 5 Mayıs 1818'de, Prusya'ya bağlı Ren eyaletinin Trier (Treves) kentinde dünyaya gelen küçük Karl'a da böyle mi bakmak gerekir? Marks da doğrudan doğruya kendi ruhundan kaynaklanan yeni bir dinin kurucusu muydu?

O, toplumun dışında ve üstünde biri, bir "Yalnız deha" mıydı? Gaipten sırf kendisine gelen bir takım vahiyler sayesinde, birdenbire mutlak gerçeğe mi erişmiş ve yeni bir doğmayı, hiç hatasız ve eksiksiz, en mükemmel şekliyle mi ortaya atmıştı? Marksizm Marks doğduğu için mi tarih sahnesine çıktı, ya da O daha önce doğmadığı için mi bu teori daha önce oluşturulamadı? Soruları biraz değiştirelim isterseniz: İlkel komünal toplumun giderek çözülmeye uğradığı ve kollektif mülkiyetin yerini özel mülkiyetin almakta olduğu çağlarda, insanların birdenbire Marksizmi "keşfetmeleri" ve bu sayede, sınıflara bölünmeyi ve sömürüyü yaşamaksızın kendilerine "mükemmel" bir toplum kuruvermeleri mümkün olabilir miydi? Spartaküs, Mazdak, Babek, Cimri, Börklüce ya da Şeyh Bedreddin, çağlarının çok ilerisini görüp "Marksist" oluverseler, içinde yaşadıkları köleci veya feodal toplumların bambaşka bir yola girmesini ve insanlığın nice nice acılardan çok daha erken kurtulmasını sağlayamazlar mıydı? Marks ve Engels'in, kapitalizmin emperyalist aşamasını kendileri öngörüp, Lenin'in gerekliliğini belirteceği yeni tip partiyi başından itibaren inşa etmeleri halinde, proletarya bir dizi hata ve yenilgiden kaçınarak belki 19. yüzyılın sonlarında sosyalist devrimi zafere ulaştıramaz mıydı?

Hayır, bunların hiçbiri olmamıştır ve olamazdı. İnsanın bilgisi, tarihi koşullarla sınırlıdır. Her çeşit bilgi ve düşünce, maddi dünyanın (nesnel gerçekliğin), insan zihnindeki öznel yansımasıdır. Ne var ki insan maddi dünyayı, ancak onu değiştirme süreci içinde, nesnel gerçekliği şu veya bu şekilde değiştirmek demek olan bir pratik faaliyet için de algılayabilir ve tanıyabilir. Armudun tadını öğrenmek onu ısırmaya bağlıdır; bir tahtaya çiviyi çakmadan (ve böylece tahtayı da, çiviyi de, çekici de değişikliğe uğratmadan) çekiç kullanmayı öğrenemezsiniz; toplumu tanımak, sınıf mücadelesine dalmakla en iyi şekilde gerçekleşir. Dolayısıyla bütün bilgilerin anası, pratiktir. Üretim mücadelesi, sınıf mücadelesi ve bilimsel deneyler, insan düşüncesinin ve bilgisinin üç büyük kaynağını meydana getirirler. Bu üç büyük mücadele geliştikçe ve belli düzeylere ulaştıkça, insanın evren, toplum ve kendisi hakkındaki bilgileri de gelişir, eksik ve yanlışlardan nisbeten arınarak ve gerçeğe nisbeten daha fazla yaklaşarak yeni düzeylere ulaşır. Herhangi bir düşünce ya da bilginin, bazı koşullar gerçekleşmeden; insanlar o düşünce ya da bilginin konusu olan olgularla belli bir pratik içinde temaşa gelmeden; üretim mücadelesi, sınıf mücadelesi ve bilimsel deneyler, insanların sözkonusu olgularla temasa gelmelerini ve bu olguların insanların zihninde bazı yansımalar uyandırmasını sağlayacak bir düzeye ulaşmadan, "kendiliklerinden" kafalarda doğması imkansızdır.

Nitekim, adına Marksizm dediğimiz bilimsel düşüncenin ortaya çıkması için gerekli koşullar, ne ilkel toplumda, ne köleci toplumda, ne feodal toplumda, hatta ne de kapitalizmin ilk dönemlerinde mevcut değildi. Marksizm, 19. yüzyılın ortalarında, kapitalizmin gelişmesinin belli bir aşamasında ortaya çıktı. Geniş köylü kitlelerine önderlik ederek feodal aristokrasiyi yıkan burjuvazi, ele geçirdiği siyasi iktidar sayesinde gerek üretim ilişkilerini, gerekse üst yapıyı tepeden tırnağa değişikliğe uğratmıştı. Bu burjuva devrimi sonrasında, artık temel sınıfsal çelişmesi proletarya ile burjuvaziyi karşı karşıya getiren kapitalist toplum kurulmuş bulunuyordu. Üretici güçlerin eski zincirlerinden kurtularak büyük bir patlama yapmaları ve kapitalizmin asıl hızlı gelişimi, bundan sonra gerçekleşti. Ne var ki bu evrim, aynı zamanda proletaryanın da sayıca büyümesi, işçilerin ve diğer emekçilerin hızla yoksullaşması, sınıf farklılıklarının giderek basitleşmesi, bir yandan üretim toplumsallaşırken beri yandan üretim araçlarının özel mülkiyetinin daralması, aşırı-üretim buhranlarının baş göstermesi ve sıklaşması, üretici güçler ile üretim ilişkileri arasında burjuva devriminden hemen sonra varolan nisbi uyumun yerini uyumsuzluğun almaya başlaması demekti. Üretimin artan toplumsallaşması ile özel mülkiyetin daralması arasındaki çelişmenin keskinleşmesi, sınıfsal ifadesini proletarya ile burjuvazi arasındaki çıkar zıtlığının şiddetlenmesinde buluyordu. Sayıca gelişen ve güçlenen işçi sınıfı, ilkönce tek tek işletmelerde, tek tek patronlara karşı; sonra belli bir işkolundaki işçiler olarak, o işkolundaki patronlara karşı; daha sonra belli bir milli ekonominin bütünündeki işçiler olarak, o ekonomideki patronlara karşı, iktisadi mücadeleye atılmaya başladı. İşçiler bu mücadele içinde kendi sınıfsal varlıklarının, aralarındaki çıkar birliğinin ve güçlerinin bilincine varıyorlardı (Marks'ın deyişiyle, işçi sınıfı ilkönce sadece "kendi kendine bir sınıf" iken, zamanla "kendisi için bir sınıf" haline geliyordu). Henüz kapitalizmi yıkması gerektiğini ya da kapitalizmi nasıl yıkacağını ve yerine ne koyacağını bilmese bile işçi sınıfı, kapitalizmin doğurduğu eşitsizliklere karşı mücadelesini adım adım yükseltiyor, kapitalizme karşı her çeşit protestoyu yavaş yavaş kendi etrafında topluyor ve toplumsal muhalefetin mihrakı haline geliyor, kendini daha iyi ve daha adil bir toplum umudunun esas taşıyıcısı olarak ortaya koyuyordu. Üretimin giderek toplumsallaştığı koşullarda, büyük çaplı üretim içindeki yeri (nesnel ekonomik konumu) itibariyle, taleplerini özel mülkiyetin yeni biçimlerini yaratmak veya kendisi özel mülkiyet sahibi olmak yönünde değil, tersine kollektif mülkiyet ve sınıf olarak kurtulmak yönünde geliştiren işçi sınıfının bu tutumu, hem özel mülkiyetin artık genel olarak eskidiğine ve insanlığın geleceğinin kollektif mülkiyette olduğuna, hem de bu büyük değişikliği gerçekleştirecek gücün proletarya olduğuna işaret ediyordu. Öte yandan kapitalizmin gelişmesi insanlığın doğa ve tarih konusundaki bilgilerini de arttırmıştı. Bazı Alman filozofları, birbirlerinden bağımsız olarak ya belli bir materyalist bakış açısına (Feuerbach) ya da belli bir diyalektik yönteme (Hegel) ulaşmış, bazı İngiliz iktisatçıları (Smith ve Ricardo) toplumdaki sınıf mücadelesinin ekonomik anatomisini açıklamaya koyulmuş, bazı Fransız ütopik sosyalistleri (Fourier ve Saint-Simon) kollektif mülkiyetin nasıl tesis edilebileceği konusunda teorik başlangıçlar yapmış bulunuyorlardı.

İnsanlık, kendi önüne, sadece çözebileceği meseleleri koyar. Herhangi bir problem, ancak pratikte, çözümünün maddi koşul ve araçlarıyla birlikte ortaya çıktıktan sonra, teoride formüle edilebilir. Öte yandan, belli bir anda insanlığın gündeminde hangi sorunlar öncelik kazanırsa, bütün önde gelen düşünür ve araştırıcıların dikkati ister istemez bu noktalar üzerinde yoğunlaşır. Bundan sonra tayin edici adımı ilk kimin atacağı, artık sözkonusu kişilerin özel koşul ve yeteneklerine ilişkin bir husustur. Biri olmazsa diğeri tarafından, üç yıl önce veya beş yıl sonra, bu adım mutlaka atılacak, Kuzey ve Güney Kutuplarına varılacak, Everest'e çıkılacak, radyum keşfedilecek ve nükleer enerji emin bir şekilde kullanılacaktır. İşte, yukarıda anlattığımız nesnel koşullar gerçekleşmiş olduğu içindir ki, Marksist teori 1840'lar ve 1850'lerde şekillenebildi. Marks ve Engels üretim mücadelesinin, sınıf mücadelesinin ve bilimsel deneylerin kendi çağlarında ulaştığı düzey temelinde ve kendileri doğrudan doğruya sınıf mücadelesinin içine girerek, adım adım görüşlerini değiştirdiler ve geliştirdiler, idealizmden arındılar, demokratken sosyalist oldular ve kendilerinden önceki bilgi birikimini özümleyip bilimde bir devrim yaparak, Marksist felsefenin, ekonomi politiğin ve bilimsel sosyalizmin temellerini ortaya koydular. Kaldı ki, maddi dünyanın ve onun bir parçası olan insan toplumunun gelişimi ve değişimi durmaksızın sürdüğü için, Marksizm de ilk kurucularından sonra gelişmeye devam etti ve bugün de her an canlı bir gelişme, zenginleşme, gerçeğe daha fazla yaklaşma, gerçeği daha yakından ve daha çok-yönlü bir şekilde yansıtma süreci yaşamaktadır.

Din kitaplarının "başlangıçta Kelam vardı" anlayışının devam ettiği; bazı genç insanların, Mao'nun Marks'ın hatalarından söz etmesini hayretle karşıladığı ya da dünya ve Türkiye gerçeğini Mao'nun kitaplarından ibaret sayabildiği; halkın aydınsız, aydınların halktan kopuk bulunduğu toplumumuzda, Marks'ın doğum yıldönümü, tarihi materyalizmi daha iyi kavramaya bir çağrı olmalıdır.

demokrat gözüyle

lütfü oflaz

Talkın-Salkım!..

Toplumdaki anarşiden şikayet eden büyüklerimiz, önce kendilerine bir çeki-düzen versinler hele.

Ve mesela Meclis'teki anarşiyi elbirliğiyle önlesinler.

Yok önleyemiyorlarsa, gençlik içindeki anarşiden ikide bir sözetmesinler.

Hakları yok buna.

Topluma da genç nesillere de bilsinler ki kötü örnek olmaktalar.

Ne demiş atalar:

"Balık baştan kokar..."

* * *

Havada uçuşan çantalar...

Sallanan yumruklar..

Atılan kafalar...

Çekilen el-enseler, kafa-kollar...

Meclis mi, boks ringi mi belli değil...

Meclis mi, güreş minderi mi belli değil...

Küfür desen bini bin para zaten...

Eh gençler onları taklit edip, birbirlerine giriyorlarsa çok mu yani?

Ne demiş atalar:

"Üzüm üzüme baka baka kararır..."

* * *

Bir "sen-ben" kavgasıdır gidiyor ki, durdurabilene aşkolsun.

"Senin zamanında şöyleydi..."

"Benim zamanımda böyleydi..."

"Sen bilmezsin..."

"Ben bilirim.."

"Dediğimdedik.."

"Çaldığım düdük.."

Ansızın bir yumruk..Karşıdan bir tekmeyle mukabele...

Haydaa cümbür cemaat birbirine girme...

Tam bir mahalle kavgası..

Toplantıyı yöneten başkanın, gürültüye giden, "kendinize gelin beyler" sesleri...

Araya giren Meclis güvenlik görevlileri...

Argo edebiyatından, en ağzı açılmadık önekler:

"Ananı-avradını..."

"Geçmişini-ervahını..."

Birbirlerinin yatak odalarına kadar varan ithamlar!

Kürsüdeki konuşmacının, bir türlü konuşturulmayışı...

Karşı fikre tahammülsüzlük...

Vurulan sıra kapakları...

Daha da ileri giderek, kürsüde adam döğme faslı...

Sonunda başkanın, çaresizlikten, toplantıya ara verişi...

Bu sefer de, Meclis koridorlarında devam eden ağız dalaşı...

Fakat heyhat!

Gidin tek-tek konuşun bakalım Meclis'in hayattaki 446 üyesiyle, toz konduracaklar mı kendi üzerlerine:

"Efendim .. Öhö.. Öhö... Gençlerimiz neyi paylaşamıyorlar sanki? Kardeş kardeş geçinmek varken..."

Dimi efendim, kardeş kardeş geçinmek varken ne bu celal, ne bu hiddet, ne bu şiddet?

Ne demiş atalar:

"Ele verir talkını, kendi yutar salkımı..."

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

ULUKIŞLA NİĞDE

Milli Eğitim Bakanlığına bildiriyoruz

MHP TARAFTARI ÖĞRETMEN ÖĞRENCİLERE ÜLKÜ OCAĞINDA NÖBET TUTTURUYOR

Sayın Bakanımız,

Bizler Ulukışla'nın Darboğaz Köyü Ortaokulu öğrencileriyiz. Okulumuzda ve köyümüzde bölücülüğü körükleyen, Türkçe öğretmenimiz Mehmet Kılıç'ı anlatmaya, teşhir etmeye çalışacağız. Sorunlarımıza kulak vereceğinizi umuyoruz.

Türkçe öğretmenimiz MHP taraftarı bilim düşmanı, ırkçı ve Hitler'in takipçisi bir kişidir. Sınıfta ders anlatmamakta, konu açıp MHP'nin, Türkeş'in propagandasını yapmaktadır. İtiraz eden öğrencilere "it, köpek" gibi adice küfürler söyleyerek azarlamaktadır. Bize Atatürk'ün kötü, Vahdettin'in iyi bir kişi olduğunu anlatmaktadır. Öğrencileri Türkeşçi olmaya zorlamakta, direnenleri notla tehdit etmektedir. Fakir olduğumuz için defterimizi gazeteyle yüzlüyoruz. Milliyet, Cumhuriyet vb. gibi gazetelerle yüzleyince yırttırıyor. Halbuki kendisi Hergün gazetesiyle derse geliyor. Bazı öğrenciler korkudan, zayıf almamak için defter ve kitaplarının üstüne Türkeş vb. yazıyorlar. Bize "Sizin beyinleriniz kara fikirlerle dolu, ben aklaştıracağım. Siz de gittiğiniz yerde anlatacaksınız" diyor. Eğitimci böyle mi olur?

Sözün kısası bu kişinin eğitimciden başka herşeyle alakası var. Öğrencilerin Ülkü-Köye (Ülkü Ocağı) üye olmasına önayak oluyor. Onları teşvik ediyor ve günlük nöbet tutturuyor. Kendisi MHP'lilerle gizli toplantılar yapmaktadır. Geçenlerde MHP'nin Yozgat Mitingine gitti. Geldikten sonra devamlı hükümeti karalayarak "Hükümet iki ayda göçecek" diye bol bol propaganda yaptı. Biz Darboğaz Köyü Ortaokulu öğrencileri olarak böyle ırkçı bilim düşmanı birinin tertemiz beyinlerin olduğu köyümüzde kalmasını istemiyoruz. Burada kalırsa köyümüzde karışıklık çıkartacağını seziyoruz. Bu öğretmen hakkında gerekli tahkikatın yapılması için okulumuzda araştırma amacıyla bir yetkili göndermenizi dört gözle bekliyoruz. Sorunlarımızla ilgilenirseniz çok sevineceğiz. İlginizi bekliyoruz.Saygılarımızla.

Darboğaz Ortaokulu Öğrencileri

TEKZİP

MHP'LİLER ÖĞRENİM ÖZGÜRLÜĞÜNÜ ENGELLEMEZLER

Aydınlık gazetesinin 4 Şubat 1979 Pazar tarihli sayısının 2. sahifesinde Kayseri mahreçli "MHP'liler lisemizde öğrenim özgürlüğünü engellemeye çalışıyorlar" başlıklı haber yalandır.

MHP'liler Yahyalı da herhangi bir olaya katılmamışlardır.

MHP ibaresi haberinize monte edilmişdir.

MHP öğretim özgürlüğünü engellemez, savunur. Bu bakımdan haberiniz gerçek dışıdır.

YAŞAR OKUYAN
MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
GENEL SEKRETER YARDIMCISI

ISLAHİYE G.ANTEP

İşte Çocuk Yılında çocuklarımıza layık görülen bir okul

Size köyümüzün bir okulunun bir resmini gönderiyoruz. Tabii okul denirse. Dört duvar, yıkık bir çatı, sıvasız duvarlar ve çerçeveleri camları olmayan pencereler. Bir de içini görmeniz mümkün olsa ahır bile diyemezsiniz.

Üç yıldan beri okulun durumu budur. Öğrenciler kışın, karın, yağmurun altında öğrenim görmeye çalışıyorlar. Pencerelerden giren yağmur ve rüzgar çocukların taptaze vücutlarını titreterek kapılardan çıkıyor. Duvarların sırası olmadığı için taşlar her an başlarına düşecek diye bekliyorlar. Ders araç ve gereçleri derseniz ne sıra var ne tahta. Varın ötesini siz düşünün.

Okulun tamiratı üç yıl önce bir müteahhite verilmiş. Fakat müteahhit parayı yiyerek okulu yapacağı yerde daha da bozmuş. İlgililer de bu duruma seyirci kalmışlar.

Şimdi ilgililere soruyoruz, bu mu sizin Büyük Türkiyeniz? Böyle mi sağlayacaksınız eğitimde eşitliği? Çocuklar adına Hilton Otelinde milyonluk eğlenceler tertiplenirken, Türkiye'de çocuklar yıkıntılarda okuma yazma öğrenmeye çabalıyorlar. Bu nasıl çocuk yılıdır. Çocuk yılında çocuklarımıza layık görülen okulu görün.

İslahiye Toplamalar Köyü Öğretmeni Şehmus Sayıcı-Bekir Sayıcı-Recep Yıldız- Musa Çolbay.

URFA

D.Halkın Yolu'cuları başbayideki Aydınlıklara benzin döküp yaktılar

Şehrimiz Urfa'da 3 Nisan 1979 günü karşı devrimci eylem hanesine yazılacak bir olay meydana geldi.

Aydınlık gazetesinin 3 Nisan 1979 günlü sayısı başbayiye geldiğinde üzerine benzin dökülerek yakıldı. Basın özgürlüğünün gündemde olduğu ve fikir özgürlüğünü sınırlayıcı maddelerin kalkması için mücadele verildiği günümüzde, kimin tarafından yapılırsa yapılsın bu karşı-devrimci bir eylemdir.

Ve bu tür eylemleri sürdürenler, halkı değil birleştirmek, parçalayıp bölmekten başka hiç bir şeye hizmet edemezler. Aşağıda imzaları bulunan bizler hepimiz aynı görüş etrafında değiliz.

Ancak bu tür eylemleri kim yaparsa yapsın karşısındayız. Ona karşı birleşeceğiz. Halkımızın hoşgörüyle karşılamadığı ve her zaman karşı olduğu gazete ve dergi yakmak, yırtmak, dernek ve binaları basmak ve kendisi gibi düşünmeyen arkadaşını dövmek ve en acısı ölümle sonuçlanan olaylara yolaçacak eylemlerden kaçınalım.

Gücümüzü ve enerjimizi halkı birleştirmeye yönelik çalışmalara yöneltelim.

Tüm devrimcilere sesleniyoruz. Devrimci sorumluluğumuzu unutmayalım. Devrimci tartışma, eleştiri-özeleştiri, ve ikna yöntemini kılavuz edinelim.

Nusret Köse, Aziz Kurucan, Münir Güran, Orhan Erbul, M.Emin Yüksel, Mehmet Kurt

İSTANBUL

Bayram günü çalışmak istemediğim için patron beni dövdü

Bilindiği gibi 23 Nisan tüm Türkiye'de resmi bir bayramdır. O gün tatil olarak ilan edilmiştir. Fakat Sünnet Köprüsündeki Kaya Makina Sanayiinde o gün 25-30 işçi çalıştı. Patronumuz bugüne kadar iki bayram dışında diğer bayramlar işçileri hep mesaisiz çalıştırmıştır. Gene bu 23 Nisanda işe geldik. Ben patrondan izin istedim, vermedi. İsrar ettim: "Bugün tatil, ben de istirahat edeceğim" dedim. Bana ana-avrat küfrederek "çabuk git soyun" dedi. Ben soyunup indiğimde diğer işçiler de toplanmıştı. Fakat açıkca dertlerini açamıyorlardı. Ben işçilere "Bugün tatil, siz çalışacak mısınız?" diye sordum. Bu sırada patron geldi. Küfrederek, tekme tokat girişti bana. "İşçilerimi uyarıyorsun lan eş..." deyip, eğeyi fırlattı üzerime. "Fabrika duvarındaki yazıları da sen yazıyorsun" diyerek tehdit etti. Halbuki yazıları benim yazmadığımı ve böyle bir şey yapmayacağımı bütün işçiler biliryor.

Patron o gün gelmeyen işçilere de küfrederek dövdü. Sonra patron yanıma gelerek "Bir daha böyle işçileri uyarma, bir daha işçilerle konuştuğunu görmeyeyim" diye beni tehdit etti.

Celal Ateş

BULMACA

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2		■				■						■
3									■			
4								■				
5			■			■			■			
6											■	
7	■		■							■		
8						■						

SOLDAN SAĞA: 1-) Savaş sırasında çok sayıda esirin tutulduğu büyük hapishane. 2) Tersi özgür- Tarımla ilgili, tarımsal 3) Çalışma, etkinlik- Kaynak. 4) Yurdumuzda da yaşayan zehirli bir yılan- Meydan. 5) Kimyada Kalsiyum'un simgesi- Bir emir. 6) Çeşitli konulardaki sayısal değerleri saptama çalışması, sayılama. 7) Şen ve gevrek (ses)- Bir soru eki. 8) Azmış olan, saldırgan- Bir yerde oturma. YUKARIDAN AŞAĞI: 1) Kısa vadeli ve yüksek faizli borç para veren kimse. 2) Anası olmayan. 3) Çekoslovakya'nın başkenti. 4) Kolayca yontulup işlenebilen bir taş, Eskişehirtaşı. 5) Son, en son (eski dil)- Sabahın alaca karanlık zamanı. 6) Mağlup. 7) Tersi 'öyle', 'o da öyle' anlamında bir bağlaç- Tersi kalıtım, soyaçekim. (eski dil). 8) Tersi alışkanlık haline gelmiş, sinirsel yüz hareketleri- Hücum oynayan, cüretkar. 9) Utanma, utanç-Yapma, etme (eski dil). 10) Büyük yalak. 11) Tersi bir yarışmada tarafların birbirine göre durumu - Bir harfin okunuşu. 12) Tersi Kuzey Afrika'da kurulmuş bir tarikat ve bu tarikattan olan kimse.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	B	İ	R	M	A	Y	I	S	■	A	N	T
2	A	Z	İ	M	■	E	■	E	F	■	E	R
3	B	A	S	■	S	L	O	V	E	N	Y	A
4	A	H	A	L	İ	■	■	K	R	İ	Z	■
5	İ	■	L	İ	M	İ	T	E	D	■	E	K
6	L	A	E	M	■	K	A	T	İ	■	N	Ü
7	İ	■	■	O	R	T	A	M	■	■	E	R
8	K	L	A	N	■	E	S	E	N	L	İ	K

Çin'in mart ayında gerçekleştirdiği ihtar harekatı sırasında sınır birliklerine bağlı Çinli bir asker Vietnam'ın Langson kentinde Hanoi makamlarını uyarıyor! "Eğer bize saldırmazsanız, biz de saldırmayız..."

Çin Vietnam görüşmelerinin 3. Bölümü başladı

● Çin, Vietnam'ın barış görüşmeleri sırasında sahtekarlık yaptığını tekrarladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çin'in ihtar harekâtından sonra Çin ile Vietnam arasında yapılan görüşmelerin üçüncü bölümü Hanoi'de başladı.

Görüşmeler sırasında bir konuşma yapan Çin Dışişleri Bakan Yardımcısı Vietnam'ın sahtekârlık yaparak barış görüşmelerini baltaladığını belirtti. Vietnam'ın Sovyetler Birliğinin desteğinde Güney Doğu Asya'da efendilik yapmaya çalıştığını söyledi. Vietnam'ın Güney Doğu Asya'daki bütün askerlerini geri çekmesini istedi. Çin Dışişleri Bakan Yardımcısı Vietnam'ın, Çin'in 8 maddelik barış önerisini reddetmesini eleştirdi.

Öte yandan Çin Halk Cumhuriyetine asılsız suçlamalar yönelten Vietnam heyeti, bundan sonraki görüşmelerde sınır anlaşmazlıklarının ve esirlerin değiştirilmesi sorunlarının ele alınmasını istedi. Vietnam ayrıca esir edilen 240 Çinlinin listesini Çin heyetine verdi.

Listeyi kabul eden Çin heyeti, görüşlerini daha sonra açıklayacağını belirtti.

ABD Dışişleri bakanlığının açıklaması:

"SALT 2 GÖRÜŞMELERİ ÖNÜMÜZDEKİ HAFTA TAMAMLANACAK"

● ABD Senatosu, kıtalararası MX füzelerinin modernleştirilmesi tasarısını kabul etti

WASHİNGTON (AFP-AA)

ABD Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Hodding Carter, Washington'da yaptığı bir açıklamada SALT 2 konusundaki görüşmelerin önümüzdeki hafta sonuçlanacağını açıkladı.

Yetkili kaynakların bildirdiğine göre, görüşmeleri sürdüren ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance ve Sovyetler Birliği'nin Washington Büyükelçisi Anatoly Dobrinin, önceki gün yaptıkları 23. oturumundan sonra önümüzdeki hafta bir kez daha bir araya gelmek üzere anlaştılar. Halen giderilemediği öğrenilen anlaşmazlıklar arasında, mevcut nükleer füzelerin modernleştirilmesi ve Carter — Brejnev zirvesinin yeri ve tarihi bulunuyor.

CARTER'İN TALEBİ

Dün Kadın Seçmenler Birliği adlı örgütün bir toplantısında söz alan ABD Başkanı Jimmy Carter, SALT 2 anlaşmasının yakında imzalanacağını belirttikten sonra Brejnev ile yapacağı zirvede nükleer silahların sınırlandırılması sorununun yanı sıra, diğer uluslararası meselelerin de ele alınmasını istediğini söyledi.

ABD SENATOSUNUN KARARI

Öte yandan ABD Senatosu, MX tipi kıtalararası füzelerin modernleştirilmesi tasarısını kabul etti. Sabit olmayan MX füzeleri özellikle ani saldırılarda etkili bir silah olarak kullanılacak.

Arjantin ABD'yi iç işlerine karışmakla suçladı

BUENOS-AİRES (THA)

ABD'nin, geçen hafta Arjantin'de 30 sendika liderinin tutuklanmasını eleştirmesi üzerine, Videla yönetimi, ABD'yi iç işlerine karışmakla suçladı.

Arjantin Dışişleri Bakanlığı, Arjantin'deki ABD Büyükelçiliğinin bir temsilcisini çağırarak ABD Dışişleri Bakanlığınca yapılan açıklamanın ülkenin içişlerine karışmak olduğunu ileri sürdü.

Arjantin'de geçen hafta askeri cuntanın ekonomik politikasını protesto etmek için 24 saatlik greve gideceklerini açıklayan 30 sendika lideri gözaltına alınmıştı. Öte yandan polis dün biri Cordora Kentinde olmak üzere, 3 sendika liderini daha tutukladı. Böylece Arjantin'de tutuklanan sendikacıların sayısı 33'e yükseldi.

Bir Sovyet heyeti ekonomik ilişkileri görüşmek üzere İran'a gitti

● **ABD, İran Körfezinde sembolik bir güç bulunduracak**

AJANSLAR

Sovyet Tass ajansı, İran ile Sovyetler Birliği arasında ekonomik ve teknik işbirliğini görüşmek üzere Sovyet Dış Ekonomik İlişkiler Komitesi Başkanı Semyon Skaçkov'un Tahran'a gittiğini bildirdi. Ajans Skaçkov'un görevine ilişkin ayrıntılı bilgi vermedi. Skaçkov devrimden bu yana İran'ı ziyaret eden ilk resmi Sovyet temsilcisidir. Ele alınacak konular arasında, İran'ın Sovyetler Birliğine, boru hattından pompaladığı doğal gazın fiyatının artırılmasının bulunduğu bildirilmektedir.

ABD İRAN KÖRFEZİNDE SİMGESEL BİR GÜÇ BULUNDURACAK

ABD Senatosu Dış İlişkiler Komisyonu, hazırladığı bir raporda ABD'nin İran Körfezinde "simgesel" bir askeri güç bulundurduğunu ancak bu gücün şimdiki halde yeterli olduğunu bildirdi. ABD'nin denizaşırı ülkelerdeki üsleriyle ilgili raporda, İran Körfezi ve çevresinde şimdilik daimi üs bulundurmanın gereksiz olduğu kaydedildi.

Raporda, ABD'nin Orta Doğu'daki askeri gücünün, az bir savaşma gücüne sahip olduğu bildirildi. Bu gücün başlıca görevinin, İran Körfezinde ABD varlığını duyurmak olduğu ileri sürüldü. "Şimdiki durumda önemli olan ABD'nin bölgedeki simgesel varlığıdır" denildi.

Raporda bölge ülkelerinin karşı koyması üzerine ABD'nin İran, Umman, Somali ve Kenya'da üs bulunduramadığı belirtildi. Hint Okyanusu'nda ABD-Sovyetler rekabeti doğurabileceği gerekçesiyle, Diego Garcia adasında da üs bulundurulmadığı ileri sürüldü.

BİR SOVYET HEYETİ İSRAİL'E GİDİYOR

TEL AVİV (THA)

Sovyetler Birliğinden 4 kişilik resmi bir heyet "Nazilere karşı kazanılan zaferin 34. yıldönümü törenlerine" katılmak üzere İsrail'e gidiyor. Kudüs Radyosunun verdiği habere göre, 4 kişilik Sovyet heyetinde hükümet yayın organı "İzvestia" gazetesinin bir siyasal yorumcusu bulunuyor.

KUDÜS'ÜN ARAP KESİMİNİ İSRAİL İŞGALİNDEN KURTARMAK AMACIYLA

Mısır, İslam Zirvesi önerdi

● S.Arabistan Büyükelçisi Kahire'ye geri döndü

KAHİRE

Mısır Dışişleri Bakanlığı dün yayınladığı bir bildiride, Kudüs meselesini ele almak üzere İslam Zirvesinin toplanmasını önerdi. Orta Doğu Haberler Ajansı MENA'nın yayınladığı bildiride, Kudüs'ün Müslüman kesiminin İsrail işgalinden kurtarılması için bütün İslam ülkelerinin ortak hareket etmesi gerektiğini belirtti.

Bütün Arap ülkeleri devlet başkanlarını bir zirve toplantısına çağıran Mısır, salı günü Fas'ta yapılacak olan İslam Ülkeleri Dışişleri Bakanları konferansında da Kudüs sorununun ele alınmasını istedi.

Bilindiği gibi Kudüs Kentinin Arap kesimi 1967 savaşından bu yana İsrail'in işgali altında bulunuyor. İsrail Başbakanı Menahem Begin'de, Camp David Anlaşmalarından beri Kudüs'ün İsrailin ebedibaşkenti olduğunu öne sürüyor.

Mısır'ın zirve çağrısı kabul edilirse Arap liderleri 1977 Kasımından sonra ilk kez, Enver Sedat'la bir araya gelecekler.

MISIR BEGİN'İN KONUŞMASINI KINADI

Öte yandan Kahire'de yayınlanan bir başkanlık bildirisinde, Mısır, Başbakan Menahem Begin'in İsrail Devletinin kuruluşunun 31. yıldönümünde yaptığı konuşmayı kınadı. Bildiride, Begin'in Gazze ve Batı Şeria'da yeni yerleşim merkezleri kurmaya devam edeceğini ve bu bölgelere idari özerklik vermeyeceğini söylemesi protesto edildi. İsrail'in bu tutumunun Camp David Anlaşmasına aykırı olduğunu hatırlatan Mısır, Batı Şeria ve Gazze bölgelerine idari özerklik verilmesi gerektiğini bir kez daha belirtti. İsrail'in işgal ettiği bütün Arap topraklarından çekilmesini istedi.

SUUDİ ARABİSTAN BÜYÜKELÇİSİ KAHİRE'YE DÖNDÜ

Mısır-İsrail Barış Anlaşmasına karşı çıkan ülkelerin Bağdat Konferansında aldıkları kararlar doğrultusunda Kahire'deki Büyükelçisini ülkesine çağıran Suudi Arabistan, dün aynı Büyükelçiyi yeniden Mısır başkentine gönderdi.

halkların dünyası

Cumhuriyet Gazetesinin Kübası

23 Nisan Ulusal Egemenlik Bayramı ile birlikte Cumhuriyet gazetesi, 11 günlük bir diziye başladı.

"Havana Güncesi" başlıklı bu dizide, Yalçın Doğan, Küba'ya yaptığı bir gezinin izlenimlerini aktardı. Ayrıca Fidel Castro'nun uzun röportajı ve dizi yayına girmeden önce yayınlanan reklam spotları, bir bütün olarak Cumhuriyet gazetesinin Küba'yı şirin göstermek için ne denli gayret sarfettiğini kanıtladı.

Cumhuriyet gazetesi 21 ve 22 Nisan günkü birinci sayfa spotlarında, "Bugün nerede bir devrimci savaş varsa, Küba askerleri orada...", "Dünyaya devrimci ihraç eden ülke" ibarelerini eklemiş.

Küba'nın sosyalistliği ve enternasyonalistliğinin Moskova'nın paralı askerliği anlamına geldiğini "Brejnev'in Küba'sı" dizisinde sergilemeye çalıştık.

Ancak meselenin esas önemli yanı şudur: Cumhuriyet gazetesi, bugünkü koşullarda neden Türkiye'de bir Küba reklamına girişmiştir?

Kremlin'deki Yeni Çarlar, Orta Doğu'yu kıskaç içine alıp Kızıldeniz'e ve Akdeniz'e inmek için şu aralar yoğun bir faaliyet içindeler. Afganistan'da Taraki yönetimi, Pakistan'a karşı bir saldırı hazırlığı içinde. İran'da, Sovyetler Birliği milli azınlıkları silahlandırıyor, kışkırtıyor. Mısır-İsrail Barış Anlaşmasından sonra Moskova, bölgede güç toplamaya çalışıyor. Kıbrıs'ta Kübalıların bulunduğu resmi rakamlar tarafından açıklandı.

Ülkemizde ise, Doğu Anadolu'daki bölücü hareketlerin arkasından Brejnev sırıtıyor. Nusaybin mağaralarında bulunan 447 adet tanksavar roket, Talabanicilerin ve Moskova yanlısı diğer örgütlerin kışkırtmaları, Sovyetler Birliği'nin Türkiye üzerindeki emellerini daha geniş çevrelere de kavratıyor. Başını İGD'nin çektiği sahte solcu çetelerin silahlı saldırıları da, Türkiye'de anarşiyi körükleyen Kremlin'in planları doğrultusunda gerçekleşiyor. Aynı İGD 1 Mayıs'ta İzmir'de Küba bayrakları taşıdı.

Cumhuriyet gazetesi işte bu koşullarda "Sosyalist Küba'nın" tellallığını yapmaya kalkışıyor. Aslında bu yayın, Cumhuriyet gazetesinin geleneksel çizgisinden kaynaklanmaktadır. Çünkü, İkinci Dünya Savaşı sırasında Barış Cephesine karşı Hitler'i savunmuş olan "Cumhuriyet', bugün aynı anlayışla Sovyetler Birliğini ve Küba'yı övmektedir. "Cumhuriyet", özellikle aydınlar içinde mandacılık ve teslimiyet ruhunu yaymak için şimdiye kadar açık bir hat izlemiştir. Onun Hitler'i övmesi, Türkiye-Sovyetler Birliği "Dostluk ve İşbirliği anlaşması"nı alkışlaması ve nihayet Küba'yı reklam etmesi, saldırgan ve yükselen emperyaliste teslimiyet ruhunun ifadesidir.

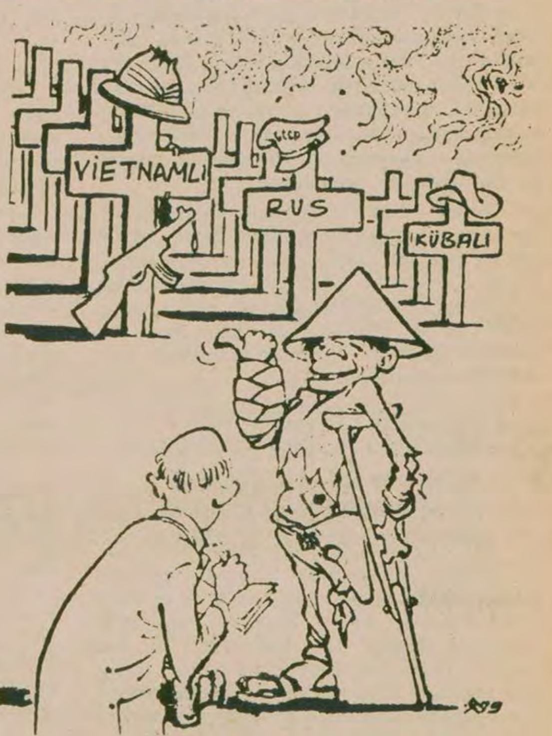
Düne kadar, Doğu Berlin'deki "TKP" nin "Politika" ve "Savaş Yolu" gibi gazetelerin, tedhişçi MLSPB'nin reklam ettiği Küba, şimdi Cumhuriyet gazetesinin de repertuarına girdi

Yalçın Doğan'ın anlattığına göre, Havana yönetiminin temel sloganı, "Ya Vatan, Ya Ölüm!" müş. Üstelik Kübalılar işgal ettikleri ülkelerde de bu sloganı yaygınlaştırmaya çalışıyorlarmış. Oysa ki, Angola'lı, Eritre'li, Güney Yemen'li, Demokratik Kamboçya'lı milli güçler bugün bu sloganı Moskova'ya ve Küba'lı paralı askerlere karşı kullanmaktadırlar. Sovyet denetimine ve Küba işgaline karşı mücadele edenler, bağımsızlıklarını kazanmak için "Ya Vatan ya Ölüm!" diye savaşıyorlar.

Bu slogan, Türkiye halkının da sloganıdır.

Yarın, maceracılıktan Sovyetler'in paralı askerliğine

Zheng Wenzhong'un 16 Nisan 1979 tarihli "Beijing Information" dergisinde yayınlanan karikatürü.

"Dünyanın 3. büyük askeri gücü" Kamboçya'da,

Demokratik Kamboçya birlikleri Nisan ayında 300 Vietnamlı işgalciyi savaş dışı bıraktı

BANGKOK

Demokratik Kamboçya Radyosu dünkü yayınında 1-22 Nisan tarihleri arasında meydana gelen çatışmalarda 300 Vietnamlı askerin öldürüldüğünü veya yaralandığını bildirdi. Başbakan Pol Pot önderliğindeki, Demokratik Kamboçya Devrimci Halk Ordusu birlikleri ve gerillalarının, özellikle Kamboçya-Tayland sınır bölgesinde ve Güneyde başkent Pnom Pen'i Kompong Som limanına bağlayan yörede Vietnamlı işgalcilere ve Heng Samrin güçlerine ağır darbeler indirdiğini belirtti.

Öte yandan, Vietnam işgali ile Pnom Pen'e yerleştirilen Heng Samrin yönetimi de bir bildiri yayınlayarak, 24 Mart 20 Nisan tarihleri arasında, 2330 Kamboçyalının teslim olduğunu iddia etti. SPK ajansı "Pol Pot'a bağlı 50 bin sivilin kurtarıldığını" iddia etti.

Brejnev'in Küba'sı

3

Hazırlayan: **RAGIP DURAN**

İlkelerini Moskova'nın saptadığı enternasyonalizm

● Havana'nın saldırıları Moskova'nın tespit ettiği stratejinin uygulanmasıdır

● Castro, dış müdahaleyi gizlemek için çeşitli bahaneler icad etti

● Küba'nın adı dış müdahale ile özdeşti

Fidel Castro: Brejnev'in emir eri

Havana yöneticileri, önceleri dış müdahalelerle ilgileri olmadığını öne sürüyorlardı. Ancak daha sonra Afrika'ya sevkedilen birlik sayısı artınca artık bu müdahaleleri gizlemek olanaksızlaştı. Kübalı askerlerin cesetleri ortaya çıktıkça ve Kübalı esirlerin resimleri basın-yayın organlarına yansıyınca, Havana'nın bir gerekçe bulması zorunlu bir hal aldı.

Moskova'nın "Sosyalist blok" "Proletarya enternasyonalizmi" tanımları Castro'nun müdahaleleri için bulunmaz bir gerekçeydi. Üstelik Castro, Angola işgalinden ve Yemen darbesinden çok daha önce, devlet bağımsızlığını askeri müdahale ile çiğnemenin "Yüce bir davranış" olduğunu öne sürmüştü. Sovyetler Birliği'nin 1968 Ağustosunda Çekoslovakya'yı işgal etmesini, bütün dünya kamuoyu kınarken, Havana'dan heyecanlı bir ses geldi: "Proletarya enternasyonalizmi, Çekoslovakya'yı emperyalist müdahaleden kurtarmıştır"

1975'te Angola, 1977'de Zaire ve Afrika Boynuzu, 1978'de ikinci kez Zaire'ye yapılan saldırıların zemini işte tâ 1968'de hazırlanmıştı.

Bu gerekçenin yanı sıra, Castro müdahalelerini haklı gösterebilmek amacıyla başka gerekçeler de icadetti. Kübalıların "emperyalizme karşı duyduğu geleneksel nefretten" tenlerinin siyah, saçlarının kıvırcık olmasına kadar çeşitli bahaneler, Afrika'daki saldırganlığı gizlemek amacını taşıdı.

Ne var ki, Afrika halkları ve ülkeleri, uluslararası kamuoyu bu gerekçeleri hiç bir zaman onaylamadı. Ve Küba girdiği her yerde tepki ve nefretle karşılandı.

Brejnev'in emir eri

Küba'nın eylemleri, Moskova'nın tespit ettiği stratejinin uygulamasıdır. Havana yönetiminin gerçekleştirdiği saldırıların tarihleri ve bölgeler gözönünde tutulduğunda bu gerçek açıkça ortaya çıkmaktadı.

Sovyetler, 1976'lardan itibaren Afrika'yı ortadan ikiye bölmek için giriştiği eylemde, Kübalılarla birlikte Angola'ya saldırdı. Daha sonra doğuya kayarak Afrika Boynuzuna yayıldı. Kübalılar, bu sırada, Ogaden ve Eritre'de halklara karşı savaşıyordu. Moskova gözünü Kızıldeniz'e diktiğinde, Küba'nın adı Güney Yemen darbesine karıştı.

Suudi Arabistan'da yayınlanan "El Riyad" gazetesi, 1 Temmuz 1978 tarihli sayısında, Kuzey Yemen yöneticilerinden Abdullah Abdu Mecid'in bir demecine yer verdi: "Aden'de Başkanlık sarayını Kübalı pilotların kullandığı Rus uçakları bombaladı".

Sovyet çemberi, Afrika ve Kızıldeniz'den Orta Doğu'ya uzandığında, Kıbrıs Türk Toplumu Lideri Rauf Denktaş, Kübalıların Kıbrıs'a da geldiğini açıkladı. (Aydınlık 30 Haziran 1978)

Mısır-İsrail Barış anlaşmasının imzalanmasından sonra Küba Ulaştırma Bakanının bölgede bir geziye çıkması da hep aynı planın bir parçasıdır.

Küba nedir?

İşte Castro yönetimine, "Moskova'nın paralı askeri" damgasını vurduran ilişkiler böylesine açıktır.

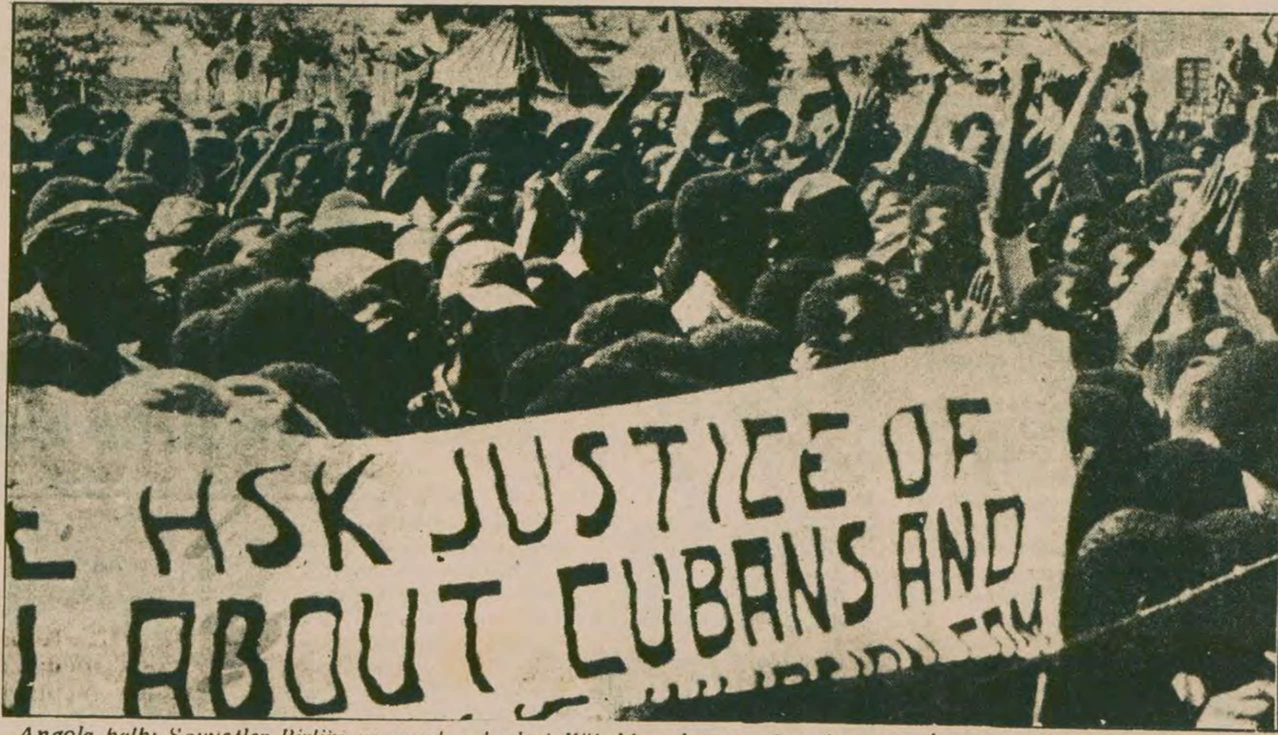
Castro'nun "enternasyonalizm" dediği şey, Moskova'nın planlarını hayata geçirmekten başka birşey değildir. Bu yüzden, Fidel Castro, ancak saldırgan bir komutanın emir eri olabilir.

Sonuç olarak, Küba ne sosyalisttir ne de anti-emperyalisttir. Küba her alanda Sovyetler Birliği'ne bağımlıdır. Bağımsız olmayan bir ülkenin sosyalizmi kurması da şimdiye kadar hiç bir yerde görülmemiştir.

Anti-emperyalizmin iki süper devlete karşı tutumla ölçüldüğü günümüzde Küba, Sovyetler Birliği'nin vurucu gücü haline gelmiştir. Moskova'nın her müdahalesinin yanında Kübalı askerler boy göstermektedir. İşte Küba'nın adını dış müdahale ile özdeşleştiren olgu budur.

Vietnam da, komşusu Kamboçya'ya saldırınca, "Asya'nın Küba'sı" adını almakta gecikmedi.

BİTTİ

Angola halkı Sovyetler Birliği ve paralı askerleri Kübalılara karşı nefret duyuyor. İşte işgalcilere karşı Angola'da yapılan bir gösteri

Maden devletleştirildi, işçiler ortada kaldı

Akdağ Madeni işçileri açlık grevine gidiyor

● İşçiler geçmiş haklarını kimin ödeyeceğini bilmediklerini söylediler

DİVRİĞİ(ÖZEL)
Divriği Akdağ Madeninde çalışan işçiler hükümetin kendi sorunlarına eğilmemesini protesto etmek için açlık grevine gideceklerini açıkladılar.

İşverenin 7 aydır lokavtta bulunduğu bu işyeri daha sonra devletleştirildi, ancak hükümet burada çalışan işçilerin geleceği ile ilgilenmedi.

Akdağ Madeni işçilerinin oluşturduğu Komitenin sözcüsü bu konuda şunları söyledi:

"Hükümet madeni devletleştirdi, ama eskiden çalışan işçilerin çalışıp çalışmayacağı, eski haklarının alınıp alınmayacağı konusuna açıklık getirilmedi. Şimdi bütün işçi boşta bekliyor.

Bunun üzerine aramızda karar aldık. Mayısın ilk haftasında açlık grevine başlayacağız. Haklı davamızı kamuoyuna bu şekilde duyuracağız."

İşçiler ayrıca Kaymakamlıkta bir toplantı yaparak kaymakamı ve diğer ilgilileri uyardılar. Kaymakam sorunla ilgileneceğini belirtti. 10 gün içinde durum açıklığa kavuşmaz veya işçilerin aleyhine bir sonuç ortaya çıkarsa madende çalışan 70 işçinin topluca açlık grevine başlayacakları bildiriliyor.

Zamlar, hayat pahalılığı artadursun...

Tarım İşçileri Ceyhan'da bu yıl da 90 liraya çalıştırılıyor

✱ Tarım İş Yasasının çıkmaması nedeniyle işçiler gün boyunca çalışıyorlar

Tarım işçilerinin de ülke çapında, tek bir asgari ücrete tabi olması gerekirken bu gerçekleşmedi. Tarım işçileri için ayrı bir asgari ücret tespit edilmesi de geciktiği için işçiler hâlâ günde 90 liraya çalışıyor...

CEYHAN(ÖZEL)
1979 tarım mevsiminin açılmasıyla birlikte on binlerce tarım işçisi yine ovalara aktı. Zorlu geçen bir kıştan sonra kadını, kızı, gelini, bebesiyle tarım işçileri, tükenen erzaklarının yerine yenisini alabilmek asgari ihtiyaçlarını karşılayabilmek için umutla kavradılar kazmalarını Bütün bir mevsim boyu pamukların köklerini çapalayacaklar, kanal açacaklar, cetvel yapacaklar, sulayacaklar nazlı bir bebek gibi ihtimamla büyüteceklerdir apak pamukları.

Peki, ihracatından yüz milyonlarca dolar döviz kazandığımız, tekstil sanayimizin can damarı olan pamuğu yaratan eller, bu yıl umduklarını bulabildiler mi ovalarda?

Ceyhan'da çapa yevmiyesi açıklandı: 90 lira! Geçen yıl da 90'a çalıştırılmıştı işçiler.

Sanki bir yılda bunca hayat pahalılığı, zamlar yaşanmamıştı. Türkiye'de, Sanki 90 lira çok fazla bir yevmiyeydi de, bu yıl artırılamazdı.

Yevmiyenin düşüklüğünün yanı sıra Ceyhan'daki işçiler ücretlerini tam zamanında da alamıyorlar. İşçiler, kendileriyle görüşen muhabirimize şunları anlatıyorlar:

"Bu ağır çalışma şartlarına, düşük ücrete, fazla mesaiye rağmen, paramızı da alamıyoruz ağalardan. Bu bizi çok zor durumda bırakıyor."

Bir de geçen yıl içinde tarım işçilerinin, çalışma, yaşama koşullarının düzeltilmesi için söylenen bir yığın laf var. 8 saatlik iş günü uygulanacak, Tarım-İş Yasası çıkartılacaktı.

Ceyhan'ın sarı sıcağında işçiler bu yıl da gün doğumundan gün batımına dek çalışıyorlar, her türlü sosyal haktan ve yasal güvenceden yoksun olarak.

İşçiler, önümüzdeki günlerde tarım kesimi için tespit edilecek asgari ücretin günün şartlarına uygun olmasını ve Tarım İş Yasasının bir an önce çıkartılmasını bekliyorlar.

Yeni sözleşme dönemine girerken...

Askeri işyeri işçileri ve sorunları -3

Türk Harb-İş yönetimi tabanın sesine kulak vermelidir

● İşçilerin ekonomik ve demokratik talepleri için kararlı bir mücadele verilmeden revizyonizme karşı mücadele verilmez

● Sendika içi demokrasinin ve bütün işçinin birliğinin sağlanması başarının temel şartıdır

İŞÇİ SERVİSİ

Aster-İş'in askeri işyerlerinde giriştiği kampanya geri püskürtüldü. Savunma sanayisi işçileri Rus beşinci koluna geçit vermediler. Bu yıl da toplusözleşme yapma yetkisini Türk-İş'e bağlı Türk Harb-İş Sendikası aldı.

Türk Harb-İş, Türk-İş'in en eski sendikalarından birisi 1956'da kurulan ve 1959'da milli tip sendika haline gelen Türk Harb-İş 36 bin savunma sanayisi işçisini bağrında topluyor.

Türk Harb-İş yöneticilerine tabandan gelen eleştiriler şimdiye kadar işçilerin sorunlarına yeterince eğilmediklerini ortaya koyuyor. Örneğin bir "asker kişi" sorunu var. Bu konuda şimdiye kadar hiç bir ciddi mücadele verilmemiş. Ayrıca sendikal demokrasi konusunda sendika içinde tabanın söz ve karar sahibi olması ilkesinin uygulanması konusunda önemli zaaflar olduğu görülüyor.

Bunlar Aster-İş'in faaliyetleri sırasında daha iyi açığa çıktı. Türk Harb-İş yönetimi tabanın sesine kulak vermek gerektiğini farketti. Tabana dayanmadan karanlık güçlere karşı mücadele veremeyeceğini gördü. Ancak eski anlayışların tamamen yıkıldığı, hataların gerçekten kavrandığı söylenemez.

İŞÇİLERİN EKONOMİK VE DEMOKRATİK TALEPLERİNE ÇÖZÜM GETİRMEDEN REVİZYONİZME KARŞI MÜCADELE VERİLEMEZ

Askeri işyerlerinde çalışan işçilerin çözüm bekleyen acil ekonomik ve demokratik sorunları vardır. Bu işkolunda ücret ve sosyal haklar çok düşüktür. "İç Hizmetler Yasası"na tabi olan işçiler asker kişi muamelesi görmektedir. Bunlar askeri işyerlerinde memnuniyetsizliği artırmakta revizyonist propaganda için elverişli ortamı yaratmaktadır.

Eğer Türk Harb-İş işçilerin bu sorunlarına eğilmezse bu sorunlara olumlu ve işçilerin lehine çözümler getirmezse işçi o yönetime güvenebilir mi?

Türk Harb-İş yönetimi bu gerçeği görmeli, Rus uşaklarına karşı mücadele edebilmek, tabanla sımsıkı birleşebilmek için işçilerin acil taleplerine kulak vermeli sadece kulak vermekle kalmamalı, bu sorunların çözümü için etkin bir mücadele yürütmelidir. İşçiyle birleşildiği takdirde bu mümkündür.

SENDİKA İÇİ DEMOKRASİ VE FİKİR ÖZGÜRLÜĞÜ TİTİZLİKLE UYGULANMALIDIR

Sendika içi demokrasi ve fikir özgürlüğü tabanda birliği pekiştiren, yönetimle taban arasında güveni ve işbirliğini artıran önemli etkenlerdir. Eğer tabandaki işçinin sesi bastırılırsa hoşnutsuzluk başlar.

Türk Harb-İş yönetimi bugüne kadar bu konuda yeterli bir çaba göstermemiş hatta yer yer hakkını arayan işçinin yanında değil karşısında yer almıştır.

Bir çok işyerinde ise tabanın istemedi kişiler temsilci olarak kalabilmektedir. Sendika yönetimi buralarda demokratik bir seçimin yapılmasını sağlamalıdır.

Sendika içinde herkesin fikrini serbestçe savunabileceği ve korkmadan yönetimin hatalarını eleştirebileceği hür bir ortam yaratılmalıdır. Bu gerek işverene gerekse revizyonizme karşı mücadeleyi güçlendirir. Çünkü tabandan yukarı doğru oluşan kararlara taban çok daha aktif salır ve güç dönemlerde sendikayı kendi dışında bir şey gibi değil, kendi kitle örgütü olarak kavrar ve mücadele verir.

REVİZYONİZME KARŞI ÇELİKTEN KALE BÜTÜN İŞÇİNİN BİRLİĞİDİR

Birlik meselesi sendikal mücadelenin kilit meselelerinden birisidir. Gerek sözleşme mücadelesinde, gerekse revizyonizme karşı mücadelede başarının anahtarı bütün işçinin birliğini sağlayabilmektir.

Aster-İş'e karşı mücadelede bu konuda Türk Harb-İş yöneticilerinin yer yer hatalı bir anlayışla davrandığı ve bütün işçileri birleştirmek yerine, Aster-İş'e üye olan herkesi düşman ilan ettiği görüldü. Oysa revizyonizme karşı mücadele, ancak bütün işçinin birliği sağlanarak ve bir avuç Rus uşağı dışında herkesin birleştirilmesi ile sağlanabilir. Sendikadan ihraç gibi tedbirler ise ancak karşı safı güçlendirebilir.

Hangi siyasi görüşten veya partiden olursa olsun, aynı tezgahta aynı fabrikada çalışan işçinin menfaati bildir ortaktır. Bu temelden hareket edildiği takdirde bölücü faaliyetler kendisine zemin bulamaz.

Türk Harb-İş yönetimi işçinin iradesini serbestçe ortaya koymasını sağlayan ve işçinin ortak menfaatleri etrafında birleşmesini hedefleyen birleştirici ve toparlayıcı bir çizgi izlenmelidir. Böyle bir çizgi sendikayı daha güçlü kılacaktır.

FAŞİZMLE UZLAŞMA VE ANTİ-KOMÜNİZM SİLAHI

Sendikanın bazı şubelerinde MHP yanlılarının yönetimde bulunması ve tabanda bunlara karşı beliren tepki sonuç olarak revizyonistlerin işine yarayabilmektedir.

Türk Harb-İş yönetiminin ise tabandaki işçilerin faşist eğilimlere karşı mücadelesini destekleyeceği yerde, yönetimdekilerle uzlaşmayı ve onlarla birlikte davranmayı yeğlediği olmuştur. Bu tutum tabanın güvenini sağlayacak bir yol değildir.

Aynı şekilde Rus uşaklarına karşı mücadele ederken zaman zaman anti-komünizm silahına sarılmaları da Türk Harb-İş yönetiminin zaafları arasındadır. Komünizmin en büyük düşmanı olan Rusya'ya karşı mücadelede bu silahı kullanmaya kalkışmak düşmanı yanlış tanıtacağı gibi işçi tabanındaki ilerici devrimci özlemlere ters düşecektir.

Türk Harb-İş yönetimi, Türkiye'yi bölmek isteyen Rusya ve MHP faşizmine karşı kararlı bir tutum olmalıdır.

TABAN EĞİTİM İSTİYOR

Tabandaki işçinin bir isteği de eğitimdir. Sadece sendikal konularda, İş Kanunu gibi meselelerde değil, siyasi eğitim yapılmasını da istemektedir askeri işyeri işçileri. Gerçekten siyasi eğitim olmadan revizyonizme karşı cihazlanmak ve mücadele etmek mümkün değildir.

Türk Harb-İş yönetimi eğitim konusuna önemle eğilmeli ve yeni bir anlayışla, yeni bir atılımla yaygın bir eğitim çalışmasına girmelidir.

SÖZLEŞME VE İŞÇİLERİN TALEPLERİ

Evet, bu yıl askeri işyerlerinde sözleşme yılıdır. Savunma Sanayisi işçileri başarılı bir sözleşme yapılması için taleplerini tespit etmekte ve mücadeleye hazırlanmaktadırlar.

Ankara'da Ana Tamir Fabrikası işçilerinin dağıttığı bildiride yer alan talepler askeri işyeri işçilerinin bu yılki taleplerini de ortaya koymaktadır.

Ana Tamir işçileri şu talepleri öne sürmektedirler.

● Saat ücretlerine bir seneye ait olmak üzere en az 60 TL zam yapılması.

b) İşçilerin çalıştığı her yıl için kıdem zammı ödenmelidir.

● Mevcut muvakkat işçiler derhal kadroya alınarak, işyerinde muvakkat işçi çalıştırılmamalıdır. Böylece düşük ücretle emek sömürüsü yapılmamalıdır.

● Toplusözleşme farkları sosyal haklarda dahil olmak üzere 1 MART 1979 tarihinden bu yana geçerli sayılmalıdır.

● Çeşitli şekillerde askeri iş yerlerinde çalışarak beş senesini tamamlamış işçiler işten ayrılmak istediklerinde kendilerine kıdem tazminatları ödenmelidir.

● İşçilere Askeri Ceza ve İç Hizmet Kanunu uygulanmamalıdır.

● Toplusözleşmeden 96. maddedeki "Amirlerin özel yasalardaki yetkileri saklı kalmak kaydıyla.....,bölümü kaldırılmalıdır.

● İnceleme ve İstişare Kurulunun çalışmaları düzeltilmeli, kurulun teşkili işverenin değil işçinin yetkisinde olmalıdır.

● Toplusözleşme görüşmelerine işçiler gözlemci olarak katılabilmeli, sözleşme imzalanmadan önce mutlaka işçinin onayına sunulmalıdır.

● Zehirli iş yerlerinde (Akü, Boya, Döküm, Lastik, Bremze, vb.) çalışan işçiler, daha önce Askeri Muavenat Sandığı'na bağlı olarak çalışan işçilerde olduğu gibi, SSK'ya bağlı olan işçilerinde 1 yıllık hizmetleri 1,5 yıl sayılmalıdır.

* * *

Tabandan yükselen ses Türk Harb-İş yöneticileri için en büyük destek olmalıdır.

BİTTİ

Türk Harb-İş Amerikan üslerinde uyuşmazlığa gitti

● Sözleşme görüşmelerinde hiç bir maddede anlaşma sağlanamadı

ANKARA(AA)
Türk-İş'e bağlı Türk Harb-İş Sendikası ile Tuslog ve Boeing kuruluşları arasında Türk-Amerikan Ortak Savunma Tesislerinde çalışan işçileri kapsayan toplusözleşme görüşmeleri anlaşmazlıkla sonuçlandı.

Çeşitli illerdeki 26 tesiste çalışan toplam 4 bin işçi adına bir aydır sürdürülen görüşmelerde 7 madde dışında hiç bir maddede anlaşma sağlanamadı ve uyuşmazlık zaptı tutuldu.

Türk Harb-İş Sendikası Türk-Amerikan Ortak Tesislerinde bundan önce 7 kez toplusözleşme imzalamış ve biri 1967'de diğeri de 1969'da olmak üzere iki kere greve gitmişti. Birinci grev 9, ikinci grev 45 gün sürmüştü.

Öte yandan Türk Harb-İş ile Milli Savunma Bakanlığına ait tüm işyerlerini kapsayan işkolu düzeyinde toplusözleşme görüşmeleri de 9 Mayıs Çarşamba günü başlayacak. Bu toplusözleşme işkolunda çalışan toplam 29 bin işçiyi kapsıyor.

FRANKFURT'TA 1 MAYIS TÖRENİ...

Almanya'da 1 Mayıs gösterilerine çok sayıda Türkiyeli işçi de katıldı

● Frankfurt'ta işçilerimiz Frankfurt Türkiye Halk Birliği flaması altında yürüdü

● Stuttgart'ta Avrupa Türkiye Halk Birlikleri Federasyonu adına Erdal Tabel bir konuşma yaptı

ZAFER TOKER FRANKFURT'TAN BİLDİRİYOR
Her yıl olduğu gibi bu yıl da 1 Mayıs Almanya'nın birçok şehrinde yapılan törenlerle kutlandı. Gösterilere çok sayıda Türkiyeli ve diğer yabancı işçiler de katıldı.

Frankfurt'ta yapılan mitinge Türkiyeli işçiler Frankfurt Türkiye Halk Birliği (FTHB) flaması altında katıldılar. Almanya Komünist Partisi (KPD) de tüm güçlerini miting alanına getirdi. İspanyol, İtalyan, Yunan, Portekizli, Şilili yabancı işçilerin de katıldığı ve 15 bin civarında bir kalabalığın oluşturduğu yürüyüş kolu sabah saat 09.00'da Güntersburg ve Saarburger Allee Postanesi önünde toplanarak yürüyüşe geçti. Miting alanında özellikle "Kârı değil işyerini güvence altına alalım", "35 saatlik çalışma ve işyeri güvenliği", "lokavt yasaklanmalıdır" pankartları dikkat çekiyordu.

Frankfurt Halk Birliği 1 Mayıs Yürüyüşü sırasında görülüyor...

Yabancı işçilerin kendi dillerinde birer açış konuşması yaptıkları mitingde Türkiyeli işçilerin temsilcisi Naci Güreşir de bir konuşma yaparak, işçileri grevde olan İngiliz The Times gazetesinin Almanya'da Tercüman Gazetesinin Zeppelinheim'deki matbaasında basılmasına karşı çıktı ve yapılan grev kırıcılığı protesto etti.

Alman Sedikalar Birliği (DGB) Frankfurt Bölge Başkanı Manfred Kiesewetter de The Times'in Tercüman'ın matbaasında basılmasını protesto ederek İngiliz The Times işçileriyle dayanışma içinde olduklarını söyledi.

Mitingin saat 12'de sona ermesinden sonra, kültür ve eğlence gösterileri yapıldı. Akşam saat 19'da ise DGB'nin Frankfurt'taki binasında DGB'li gençlerin düzenlediği müzik ve kültür toplantısı yapıldı.

Öte yandan Stuttgart'ta KPD'nin düzenlediği 1 Mayıs toplantısında Avrupa Türkiye Halk Birlikleri Federasyonu adına bir konuşma yapan Erdal Tabel, 1 Mayıs'ın bugünkü dünya şartlarındaki önemine değindi.

Hamburg, Köln, Saarbrücken, Münster ve Lübeck'te yapılan toplantılara da çok sayıda Türkiyeli işçi katıldı.

Şölene katılacak okullardan, Fevzi Çakmak İlkokulu bir gösteride.

Çocuk Yılı nedeniyle "Uluslararası Yeditepe Çocuk Şöleni" düzenleniyor

İSTANBUL (ÖZEL)
Çocuk Esirgeme Kurumu İstanbul İl Merkezi, 12-29 Mayıs tarihleri arasında "Uluslararası Yeditepe Çocuk Şöleni" adlı bir şölen düzenliyor.

Bu konuda bir basın toplantısı düzenleyen, Kurum İstanbul İl Başkanı Hurşit Ungay konuşmasında, Türkiye'de 20 milyon çocuğun beslenme ve eğitim sorununun halen köklü bir şekilde çözülememiş olduğuna değinerek, özellikle acilen bakım ve ilgi bekleyen 1,5 milyon çocuktan yalnızca 15 bininin devlet yardımı alabildiğini belirtti. Ungay, konuşmasına devam ederek, Uluslararası Çocuk Yılın'da kalıcı bir eser bırakma ve uluslararası dostluğun ve kardeşliğin gelişmesini amaçlayarak, bütün gelirini Eyüp'te kuracakları "Çağdaş Çocuk Sitesi"ne adadıkları Uluslararası Yeditepe Çocuk Şöleni"ni, İstanbul Belediye Başkanı Aytekin Kotil'in himayesinde düzenlediklerini söyledi.

Şölene, Polonya, Fransa, Macaristan, Yugoslavya, İtalya, Bulgaristan ve Türkiyeden ilkokul çağındaki çocukların halk dansları ile katılacakları açıklandı.

142'den yargılanan Türk-İş Basın Danışmanı Dodanlı beraat etti

İSTANBUL (ÖZEL)
Yazdığı Darağacı kitabından dolayı, Türk Ceza Kanununun 142'ci maddesi gereğince 18 yıl ağır hapsi istenen, Türk İş Basın Danışmanı Burhan Dodanlı, İstanbul 3'ncü ağır Ceza Mahkemesinde dün saat 14.30'da son duruşmasında beraat etti.

Savcı 1969 sonrası Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının eylemlerini ve üç gencin idamını konu alan Dodanlı'nın DARAĞACI adlı kitabında, komünizim ve bölücülük propagandası yapıldığı gerekçesiyle yazarın 142. maddeye göre cezalandırılmasını istemişti.

Ancak bilirkişi sıfatıyla kitabı inceleyen İstanbul Hukuk Fakültesi Öğretim Üyelerinden Prof. Öztekin Tosun Prof. Kayıben İçel ve Prof. Erol Cihan, adı geçen kitapta suç unsurunun olmadığını bildirmişlerdi.

Davaya bakan İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi Heyeti bilirkişi raporunu ve savcının mütalaasını da dikkate alarak beraatına karar verdi.

KAYIP—Şebekemi ve İETT Kartımı kaybettim. Hükümsüzdür.
Tuğrul Abacıoğlu

KAYIP—Kadırga Yurdu kimliğimi kaybettim. Hükümsüzdür.
Salih AYDIN

CHP İSTANBUL İL BAŞKANI

Ünal, TKP'nin "CHP'den kopun" çağrısı için, "Bunların ayrılmasından kıvanç duyarız" dedi

● İstanbul İl Kongresi bugün başlıyor

İSTANBUL (ÖZEL) CHP İstanbul İl Kongresi bugün toplanıyor. Daha önce 19 ilçede yapılan kongrelerde seçilen 1068 delegenin katılacağı ve 2 gün sürecek olan İl Kongresinde Topuzcu olarak bilinen şimdiki İl Başkanı Erol Ünal'ın yeniden başkanlığa getirilmesi bekleniyor.

İstanbul'da yapılan İlçe seçimlerinde bugünkü İl yönetimi 15 ilçede üstünlük sağlarken, muhalefet Bakırköy, Sarıyer, Silivri ve Üsküdar ilçelerinde yönetime gelmişti.

Kongre öncesi görüşlerine başvurduğumuz İstanbul CHP İl Başkanı ve Başkan adayı Erol Ünal, TKP'nin bazı parlamenterlere CHP'den kopma çağrı yapmasını nasıl karşıladığını sorduğumuzda söyle dedi:

"CHP'nin görüşleri açıktır. İçimizde bu görüşlere ters düşen kişiler varsa bunların ayrılmasından kıvanç duyarız."

Ünal önümüzdeki dönem CHP için neler yapmayı düşündüğünü sorduğumuzda ise şunları söyledi:

"Önümüzdeki dönem CHP'nin halk iktidarında başarılı olması için her türlü çabayı göstereceğiz. Halk iktidarını başarısız kılmak isteyen demokratik sol felsefe dışındaki çeşitli unsurlar çeşitli engel ve tertiplerinde başarıya ulaşamayacaklar. Bu engelleri aşacağız."

MUHALEFETİN ADAY ÇIKARIP ÇIKARMAYACAĞI BELLİ DEĞİL

CHP İstanbul İl Kongresinde muhalefetin aday çıkarıp çıkaramayacağı henüz belli olmadı. Üçüncü Dünyacılar ya da Genel Merkezciler olarak bilinen muhalefet grubunun tutumunun kongrede belli olacağı söyleniyor.

CHP Ankara İl Kongresinde Genel Başkan Ecevit, Genel Sekreter Üstündağ (solda) ve İl Başkanı Ümit Gürtuna ile.

CHP Ankara İl Kongresi yapıldı

ECEVİT: "SOLDA GÖRÜNEN KAFATASÇILAR VAR"

● CHP Ankara İl Başkanlığına yeniden Ümit Gürtuna seçildi

ANKARA (ÖZEL) Cumhuriyet Halk Partisi Ankara İl Kongresi dün Yaşar Doğu Spor Salonunda yapıldı. 1051 delegenin katıldığı kongrede Başbakan Bülent Ecevit bir konuşma yaptı.

CHP Ankara İl Kongresi sonunda Genel Merkeze yakın olarak bilinen eski İl Başkanı Ümit Gürtuna yeniden aynı göreve seçildi.

Tek listenin katıldığı seçimde İl Yönetim Kuruluna ayrıca şu üyeler getirildiler:

İsmail Polat, Osman Uşaklı, Yücel Özkök, Nevzat Şahin, Kazım Açıkalın, Nuh Akça, Yücel Arlantaş, Tamer Şahin, Ali Tokgöz, Cevat Bingöller, Ahmet Erim, Hasan Yılmaz.

Kongrenin açılışında, "Belediyeciler" olarak adlandırılan gruptan kimsenin salonda bulunmaması dikkat çekti. Kongrede Divan Başkanlığına Teoman Köprülüler seçildi. Divan Başkan Yardımcılıklarına ise Yol-İş Federasyonu İkinci Sekreteri Muzaffer Saraç ile Avukat Savaş Köker seçildiler. Köprülüler ilk sözü Bülent Ecevit'e verdi.

ECEVİT'İN KONUŞMASI

Ecevit, "Bütün il kongrelerinin ve yaklaşan Kurultayımızın Cumhuriyet Halk Partisi'ne güç katacak ve parti içi demokrasiyi bir kez daha kanıtlayacak bir şekilde geçmesini diliyorum" dedi. Kurultay sonrasında parti içi çekişmelere son verilmesini isteyen, ülkenin zor günlerden geçtiğini belirten Ecevit, kongreler sonrasında eziklikle rin ve kırgınlıkların giderilmesini talep etti. Ecevit, yıllardır tahrip edilen demokrasinin kurtarılması her şeyden önce Cumhuriyet Halk Partisi'nin bütünlüğünü korumasına bağlıdır" dedi.

Ecevit şiddet eylemcileri arasında ayırım gözetmediklerini ve Cumhuriyet tarihinde bir hükümetin ilk kez bu tutumu aldığını söyleyerek, "Eğer şiddet eylemcilerinden bir kısmına devleti teslim etseydik, devlet devlet olmaktan çıkar, demokrasi sona ererdi" dedi.

Mezhep ve etnik ayrılıkların kışkırtıldığına da değinen Ecevit, "Mezhep ve etnik ayrılıkların nasıl sömürülebileceği içten ve dıştan nasıl sömürülebildiği son zamanlarda bölgemizdeki gelişmelerle de ortaya çıktı. Ülkemizde sağ kafatasçılar da vardır, sol kafatasçılar da vardır. En azından solda görünen kafatasçılar da vardır. Biz ırk ayırımı, etnik ayırım gözetmeyen, Atatürk'ün Türküm diyen herkese Türk gözüyle bakan milliyetçiliği yerleştireceğiz."

Ankara İl Kongresinde Başkan ile birlikte 13 kişilik bir Yönetim Kurulu seçiliyor. Ayrıca 24-25 ve 26 Mayıs tarihlerinde yapılacak 24. Olağan Kurultay'a da Ankara'dan 72 delege seçilecek. Ankara'nın 16 milletvekili ve 4 senatörü ile birlikte Kurultay'a katılan delege sayısı 92 oluyor.

GÜRTUNA'NIN KONUŞMASI

CHP Ankara İl Yönetim Kurulu Çalışma raporunun okunmasına geçilmeden önce kürsüye gelen İl Başkanı Ümit Gürtuna yurttaki gelişmelerin dünyadaki gelişmelerden soyutlanamayacağını söyleyerek söze başladı. Uluslararası ilişkilerde değişiklikler olduğunu İran'da ve Pakistan'da din devletleri kurulduğunu Mısır ve İsrail'in çekiştiğini belirten Gürtuna "Türkiye bölgede demokrasi rejimiyle tek başınadır. Uluslararası sermaye Türkiye'nin dimdik durmasını istemez, onun için bölmek ister, silah satar ardından kefen satar" dedi.

Delegelerin alkışları ve ilgisi ile karşılaşan tek konuşma eski Belediye Başkanı Vedat Dalokay'ın konuşması oldu.

Dalokay, partide sadece seçme ve seçilmenin düşünüldüğünü, yalnızca tepedekiler karar verir anlayışının hakim olduğunu belirtti. Dalokay daha sonra Doğu sorunu üzerine görüşlerini açıklayarak, "Doğu halkına sıkıyönetim değil, hizmet götürmek gerekir" dedi.

İzlenimler

Adet Yerini Bulsun

Armağan Anar

İlçe kongrelerinde de aynı olmuştu, il kongresinde de aynı oldu. Basın olarak kapıdan girmekte zorluk çektik.

Yöneldiğiniz kapıdakiler mutlaka öteki kapıyı gösteriyorlar. Öteki kapıdakiler ise, 'Burası delegelerin kapısı" diyerek insanı azarlıyorlar. İlk kapıya dönüyorsunuz bir tanıdık imdada yetişiyor. 'İçeri giriyorsunuz. İnsanın aklına "CHP basından niçin çekiniyor' sorusu geliyor.

Konuklar geliyor. En çok alkışı Devlet Bakanı Lütfü Doğan alıyor. Ondan sonra alkışlananlar Teoman Köprülüler ve Hikmet Çetin. En az alkışı ise Yüksel Çakmur alıyor. Ama doğrusu gerçek bir sporcu gibi kalkıp eliyle delegeleri selamlıyor. (devam) Mesaj gönderen bakanlar arasında en çok alkışı Şerafettin Elçi'nin alması da ilginç.

Bir CHP'li, "delegeler çok öfkeli. Eleştiriler şiddetli olacak" demişti. Oysa CHP'ye suskunluk egemen. En azından şimdilik.

Kongrenin kapı önü heyecansız. Delegeler savuşturulması gerekli bir ziyarete gelmişler gibi.

"Hani, neydi ilçe kongrelerindeki çekişmeler? Nerede muhalefet" diyoruz.

"Onlar ilçede kaldı. İlde artık sorun çıkmaz" karşılığını alıyoruz.

Emekli subay bir delegeye muhalefetin neden muhalefet yaptığını soruyoruz. 'Siyasi konular hiç konuşulmadı, bilmiyoruz" diyor. Ardından ekliyor, "aslında bizim parti kendi içinde hep muhaliftir."

Meslekleri odacılık olan iki delege ise, "Yönetime tabandan kişiler gelsin istiyoruz" diyorlar.

Gündemde "eleştiriler" diye bir bölüm vardı ama hiç bir delege de kalkıp ne yol gösterici bir konuşma yaptı, ne de hükümetin gidişi hakkında bir söz söyledi. Her delege kendi bulunduğu yerden bakıyordu meselelere. Zaten bu konuşmalar, delegeler tarafından pek ilgi ile izlenmiyordu. Bir tek Dalokay eleştiri getirdi. Delegeler canlandılar. Dalokay'a öneride bulunuyorlardı. Bir delege "Doğuda komando kamplarından bahset" diyordu.

Dışarı çıkıyoruz. Bir kadın delege elimizi yakalayıp, "Aslanımız nasıl konuştu ama" diyor. "Zayıf" diyoruz. "Ya, çok zayıfladı. Tikleri de çok arttı bugünlerde" diyor.

Ne bölücülüğün kaynağı, ne 1 Mayıs, ne TKP'nin CHP'li parlamenterlere yaptığı kopma çağrısı, ne dünya politikası, ne Londra Konferansı, ne atom bombası...

Bir kongre de böyle savuşturuldu.

Adet yerini buldu.

CHP İzmir İl Kongresi yarın yapılıyor

İzmir CHP'de Merkezcilerin adayı Akman'ın kazanması bekleniyor

İZMİR (ÖZEL) İzmir İl Kongresine bir gün kala uzun süredir devam eden yoğun kulis olanca hızıyla sürüyor.

Şimdiye kadar Süleyman Genç ve 5 milletvekili arkadaşının oluşturduğu "Demokratik Sol" adıyla ortaya çıkan grup ve onlarla ittifak kuranların İl Başkanlığı için önerdikleri adaylar ilçe kongrelerinde Merkezcilerin başarı kazanması üzerine adaylıktan çekilirken yeni alternatifler üzerinde durulmaya başlandı.

Merkez ilçe, Karşıyaka, Ödemiş, Bornova ve birçok ilçede Merkezcilerin kazanması üzerine Merkez delegeleri üzerinde daha etkili olabileceği düşünülen Ekrem Bulgun'un adaylığı üzerinde İzmir'deki bütün muhalefet grupları birleşmiş görünüyor.

Bir süre Merkezcilerle birlikte çalışan Bulgun son olarak Coşkun Karagözoğlu ve Akın Simav ile birlikte Üçüncü Dünyacılar grubunda çalışıyordu.

İl Kongresinde başarı kazanamayacağını anlayan "Demokratik Sol" ekibi Merkezcilerin yönetime gelmemesi için Bulgun'un adaylığını destekliyor. Bütün bunlara rağmen kongrede Merkez adayı Sedat Akman'ın yeniden İl Başkanlığına seçilmesine kesin gözüyle bakılıyor.

İl Kongresindeki gruplaşmaların gösterdiği bir gerçek Genel Kurula doğru Üstündağ'ın Merkez ekibine karşı olan bütün grupların Topuz önderliğinde birleşme eğilimi. Ancak kurulacak birliğin ne derece başarılı olacağı İl Kongrelerinden sonra belli olacak.

AP'Lİ YEŞİLPINAR AKMAN'IN DEVLET MEMURU OLDUĞUNU ÖNE SÜRDÜ

CHP İzmir İl Kongresine iki gün kala bir basın toplantısı düzenleyen AP İzmir Milletvekili Erol Yeşilpınar CHP İl Başkanı adayı ve halen bu görevi yürüten Sedat Akman'ın devlet memuru olduğunu öne sürerek Akman'ın ya memuriyetten ya da İl Başkanlığından ayrılması gerektiğini söyledi.

Olaylarla 4

TUNCELİ'DE SAHTE SOLUN ZORBALIĞI

"KÖYLÜYE TOPRAK DAĞITIYORUZ" DİYE

TİKKO'cular, bir okulun arazisini işgal ettiler

● Tutuklanan 22 kişiden sadece birisi, işgalin yapıldığı Nahiyedendi

● Traktörcüler TİKKO'cuların kendilerini tehdit ederek bu işe soktuğunu söylediler

● İşgale giden bir genç karşı çıkan annesini tekmeledi

HABER MERKEZİ

28 Mart gecesi Kahramanmaraş otobüs işletmesine bağlı bir otobüs tarandı. Üç suçsuz insan yaralandı. Bir gün sonra 30 Mart gecesi ise Mazgirt, Hozat ve Çemişgezek ilçelerinde hemen hemen aynı saatlerde emniyet kuvvetlerine yönelik üç ayrı silahlı saldırı olayı meydana geldi. Bu arada şehir merkezinde provakasyonlar, korsan eylemler, aldı yürüdü.

31 Martta Halkın Kurtuluşçuları Pertek'te, Dev-Yolcular Tunceli'nin merkezinde miting yapma hazırlığına giriştiler.

Bir yandan Halkın Kurtuluşçuları diğer yandan MHP'liler Pertek'e güç yığmaya başladılar.

Tunceli'nin dört bir yanında bir kargaşalık sürerken MHP yanlısı Hürriyet muhabiri Diyarbakır bürosuna; "Bu gece sabaha kadar on bomba patladı, Pertek Lisesinde iki grup çatıştı. Atatürk'ün büstü parçalandı, göstericiler dağıtıldı çok sayıda kişi göz altına alındı" şeklinde haber geçiyordu.

31 Mart günü Halkın Kurtuluşçularının topladıkları insanlar ve mitinge katılıp Hozat'a dönmeye çalışan Dev Yolcular, MHP'lilerin üç kez ağır saldırısına uğradılar. Olayda çok sayıda kişi yaralandı.

Nihayet aynı günün akşamı MHP'liler Pertek cami hocasının evini bombaladılar. MHP'li komandolar sahte solun eylemlerini bahane ederek Alevi halka saldırı ortamı arıyordu.

Okulun arazisi işgal ediliyor

İşte bütün bu kargaşalık içinde ve kışkırtmaların bağıra bağıra geldiği günlerde, bu sahte solcu gruplardan birinin, TİKKO'cuların aklına Deşt nahiyesindeki Yatılı bölge okulunun topraklarını işgal etmek geliyordu.

31 Martta kim daha devrimci bir eylem yapacaktı?

30 Mart günü Tunceli'nin Hozat İlçesinin Deşt Nahiyesinden bir grup TİKKO'cu dışardan topladıkları çocuklarla Deşt Yatılı Bölge Okuluna ait 200-300 dönümlük toprağı işgal ettiler. Ama evdeki hesap çarşıya uymadı ve traktörler gelmedi. Bütün aramalar sonunda bulunan iki traktör araziye girdi.

31 Mart günü Nahiyenin haberleşme bağlantısını da kesen TİKKO'cular toprakları sürmeye başladılar. Kandırdıkları gençlerin eyleme katıldığını gören sahte solcuların keyfine diyecek yoktu. Bir yandan bağırıp çağırıp sloganlar atarken, öte yandan da gençlerin eline silahlar, bombalar vererek resim çektiriyorlardı.

İlk gün eyleme müdahale etmeyen, ancak TİKKO'cuları ekimden caydıran jandarma, ikinci gün olay yerine büyük bir güç yığdı.

Büyük çoğunluğu, yaptığı işin farkında olmayan, 17-19 yaşlarındaki gençler jandarmayı görünce sağa sola kaçışmaya başladılar. Ancak jandarma, büyük çoğunluğu öğrenci olan 108 kişiyi yakaladı ve gözaltına aldı.

İşgalin ikinci günü olan 1 Nisanda Deşt Nahiyesinde jandarmalar (TİKKO'cuların bir kısmı kaçarken) evlerde geniş çaplı aramalar yapıyorlardı.

Aynı gün Türkeş İzmir'de yaptığı bir konuşmada Tunceli ilinin de dahil olduğu üç ilde daha sıkıyönetim istiyordu.

Tutuklulananlardan sadece biri Deşt nahiyesinden

Karakolda bu şatafatlı eyleme kimse sahip çıkmadı. Hele traktörcüler, kendilerinin TİKKO'cular tarafından tehdit edildiklerini ve bu işe zorla sokulduklarını söylediler.

Gözaltına alınanların büyük çoğunluğu işgalin haklılığını savunmak bir yana, böyle bir işgalle hiçbir ilişkilerinin bulunmadığını söylediler. Gençlerin bazıları "toprakları işgal etmeye değil dostlarını akrabalarını görmeye", bazıları da "özel işleri için gelmişler"di!

Gözaltına alınan 108 kişiden 22 si tutuklandı. TİKKO'cuların "Halka dayanıyor" diye reklamını yaptıkları toprak işgali eylemine katılanlardan sadece bir tek kişi Deşt Nahiyesindendi.

Geri kalan 12 kişi Mazgırt ilçesinden, 6 kişi Nazimiye ilçesinden 3 kişi de Tunceli'nin Merkez köylerindendi.

Ne aileleri, ne köylüler, ne de Tunceli esnafı onları desteklemedi

Bu gençlerin çoğunluğunun ailesine baskı yapılmıştı. Hiç birinin ailesi bu işe razı gelmemişti. Hatta Nazimiye ilçesinden bir genç toprak işgaline gelirken karşı çıkan annesi oğlunun attığı tekme ile yaralandı. İşgale giden oğlu tutuklanırken annesi de hasta yatağında yatıyordu.

108 kişinin gözaltına alındığı haberi duyulur duyulmaz TİKKO'cular Tunceli'nin merkezinde bir korsan yürüyüş düzenlediler. Korsan yürüyüş sırasında esnafa baskı yaparak arkadaşlarının yakalanmasını protesto etmelerini ve bunun için de dükkanlarını bir günlüğüne kapatmalarını istediler. Tunceli esnafının onlara verdiği cevap şu oldu "Bu yaptığınızın devrimcilikle hiç bir alakası yok. Bunu yapanın başı altta kalsın. Bize çektirdiğiniz yetti artık"

Saat 17.15 sıralarında Tunceli'nin üzerinde keşif uçakları uçuyor ve halk tedirgin bir şekilde olacakları bekliyordu.

Nazimiye'nin Dereova köyünden 65 yaşındaki bir köylü şöyle diyordu: "Toprak ağaları da bir zamanlar hazine topraklarını böyle işgal ediyorlardı. Şimdi bunların yaptığının onlardan ne farkı var? Nahiyemizde 30 köyü olan ağalar var, bunlar gelip okulun arazisini işgal ediyorlar."

Kendilerine karşı çıkan yaşlı başlı köylüleri "halk düşmanı" ilan ettiler

Halkın desteklemediği ve fiyaskoyla sonuçlanan işgal eyleminden sonra dağıttıkları bildirlerde TİKKO'cular böyle bir işgalin yanlış olduğu, halkın bunları desteklememesi gerektiğini söyleyen yaşlı kişileri halk düşmanı ilan ettiler. TİKKO'cuların "halk düşmanı" olarak ilan ettikleri kişilerden biri de Süleyman Tunç adlı CHP'li bir yurttaştı.

TİKKO'cular ayrıca bildirilerinde diğer sahte solcuları kendilerine karşı çıktıkları için sert bir dille hakim sınıfların ve ağaların yanında yer almakla suçladılar. Ancak dağıttıkları bildiride her nedense TKP/ML imzası değil, 'Partizan taraftarları' imzasını kullandılar.

YARIN:
MHP yanlısı Yaşar Uytun öldürülüyor

CHP Osmaniye İlçe Başkanlığına Ali Kaypaklıoğlu seçildi

ADANA (ÖZEL)

3 Mayıs'ta yapılan CHP Osmaniye İlçe Başkanlığı'na Ali Kaypaklıoğlu seçildi. Daha önce yapılan Kongre'ye iki aday katılmış Mehmet Tosunoğlu ve Ali Kaypaklıoğlu eşit oy almıştı.

Çekilen kurada Ali Kaypaklıoğlu İl delegeliklerini, İlçe Yönetim Kurulu üyeliklerini Mehmet Tosunoğlu da İlçe Başkanlığını kazanmıştı.

Bu kongrenin Genel Merkez tarafından iptali üzerine yeniden seçimlere geçildi. 355 delegenin oy kullandığı seçimde Ali Kaypaklıoğlu 186 oy, Mehmet Tosunoğlu ise 169 oy aldı.

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Aydınlık'ın Rusyacılığı!

– Aydınlık gazetesini toplattım!

– Sormak ayıp olmasın ama niye toplattınız?

– Çünkü bu gazete Rusyacılık yapıyor!

– Hoppala... Sakın bir yanlışınız olmasın?

– Ne yanlışı canım. Yapıyor. Basbayağı yapıyor.

– Efendim, bu işte bir terslik olsa gerek. Söylediğinizin mantığa sığar bir tarafı yok.

– Ben kendi gözlerimle gördüm. 1 Mayıs günü "Yaşasın Rusya", "Savaş komiteleri" yazmıştı!

– İlahi müdür bey... Efendim o resimde bir işçi, "Yaşasın Rusya" ve "savaş komiteleri" yazılı pankartları elinin tersiyle itiyor.

– Ben anlamam. Yazmış ya. Ne amaçla yazarsa yazsın.

– Yani şimdi siz "Yaşasın Rusya" denmesine karşı mısınız?

– Elbette.

– Rusyacıların savaş komitelerine de karşısınız.

– Elbette.

– Aydınlığı da onun için topluyorsunuz.

– Elbette.

– E, bravo doğrusu. Bu büyük başarınızı kutlarız.

Ve Bursa Emniyet Müdürü polislerine emir vererek "Rusyacılık" yapan Aydınlık'ı bayilerden toplatıyor.

Polislerin gazeteleri aldıkları bayilere bıraktıkları tutanaklarda şöyle deniyor:

"Müdüriyet makamının emirleri üzerine 1 Mayıs 1979 tarihli, üzerinde "Yaşasın Rusya, savaş komiteleri' yazıları bulunan Aydınlık gazetelerinden... nüsha... bayiinden alınmıştır."

Derken Aydınlık durumu İçişleri Bakanlığına intikal ettiriyor. Bu kanunsuz işlemden şikayetçi oluyor.

Emniyet Genel Müdürlüğü durumu öğrenmek için Bursa Emniyet Müdüründen soruyor. Aldıkları cevap:

"Hayır efendim, toplatmadık, paramızla satın aldık!'

Ardından bayilerden Aydınlık'ın parayla satın alındığına dair yazılı kağıtlar toplanıyor. Minareye kılıf hazırlanıyor.

Ama haksızlık etmeyelim. Kimbilir, belki de Bursa Emniyet Müdürü gazetemize o kadar meraklıdır ki, bir tane okumakla yetinmeyip, ellişer ellişer satın alıyordur!

Emniyet Müdürünün burnunun dibinde, Bursa'nın İnegöl ilçesinde Rusyacılar "Savaş komitesi kurduk" diyorlar. Bunu Doğu Berlin'deki radyolarından da ilan ediyorlar.

Emniyet Müdürünün bundan haberi bile yok. Belki savaş komitelerine gerçekten karşı ama İnegöl'de faaliyet gösteren, oraya buraya bomba yağdıran savaş komitesi ile uğraşacak yerde, buna karşı çıkan gazetemizle uğraşıyor. Bursa'nın merkezinden ve ilçelerinden çoluk çocuğun toplanıp İzmir'deki, Rusya'ya bağlılık gösterisine götürülmesiyle uğraşacak yerde, "Yaşasın Rusya" diye bağrılmasına karşı çıkan Aydınlık'la uğraşıyor.

Peki ama, kabahatin tamamı Bursa Emniyet Müdüründe mi?

Kesinlikle hayır!

Kabahatin büyüğü, Emniyet Müdürlerini Aydınlığın Rusyacılık yaptığını sanacak kadar dünyadan habersiz bırakan hükümette. Uygulamacılar kimin ülkeye ihanet içinde olduğunu, kimin bağımsızlığı savunduğunu birbirinden ayıramıyorsa, bunun baş sorumlusu, onlara düzgün bir siyaset, düzgün bir dünya görüşü vermeyen yöneticilerdedir.

Başbakan "Sovyet tehdidi yoktur" diyerek, daha hâlâ bölücülüğün ardında Yunanistan'ı ararsa, idareciler Rus Beşinci Koluyla, Sovyet yıkıcı faaliyeti ile nasıl uğraşsın?

Günaydın Milliyet Politika Hürriyet Son Havadis Tercüman Hergün Cumhuriyet

BASINDAN SEÇMELER

Oktay Ekşi: Huzur "namlunun ucunda" değildir

Hürriyet gazetesinin 3 Mayıs tarihli sayısında, Oktay Ekşi, Türkiye'de huzurun "namlunun ucunda" olduğunu iddia edenleri eleştiriyor. Oktay Ekşi "Nerede?" başlıklı yazısında özetle şunları söylüyor:

'Huzurun nerede olduğunu öğrendiniz mi? Bazılarına göre huzur, "namluların ucunda" imiş... İstanbul'un 4 milyonu aşkın nüfusu, 1 Mayıs gününü sokağa çıkma yasağı nedeniyle evinde geçirdiği için meğer "en huzurlu gününü" yaşamış.

Evet, İstanbul halkı 1979 yılının 1 Mayıs gününü gerçekten korkulardan uzak yaşamıştır. ... Ama bunun için, onbinlerce askeri caddelere ve sokak aralarına yerleştirmek, binlerce askeri aracı, yüzlerce tankı görevlendirmek, dört milyonu aşkın insanı da evlerine kapatmak zorunlu olmuşsa, o huzur ne "ucuz" ne de "sağlıklı"dır. Kaldı ki bir "an" lık yahut "bir gün"lük huzur yeterli de değildir. Türkiye'nin bugün aradığı huzur böyle pahalı, sağlıksız ve 29 saatlik huzur değil, ulusumuzun yaşamı boyunca sürecek nitelikte bir "huzur"dur."

Oktay Eşki huzurun nasıl sağlanacağı konusundaki düşüncelerini ise şöyle açıklıyor:

Bir ülkeyi yönetmek gibi büyük sorumluluklar taşımış bazı devlet adamlarına sorarsanız "ülkenin huzuru solculuk çıktıktan sonra bozulmuştur."

Solcular varken solculuk olacağına göre, mantıki sonuç şudur: Solculuktan kurtulmak için, solculardan kurtulmak gerekir. ... Nitekim bu kafadaki bir takım fanatikler yıllardan beri "komünist" avı peşindedir. Ne var ki sonunda ne kendileri huzura kavuşmuştur ne de ülkeye huzur getirmişlerdir.

Ötekiler, bunlardan da beterdir. Onlara sorarsanız huzur başka yerde değil, sadece "namlunun ucunda"dır. Nitekim onlar da yıllardan beri "faşist" avlamakta ama topluma huzursuzluk vermekten başka bir sonuç alamamaktadırlar.

Huzur "namlunun ucunda" değil, "özgürlükçü demokrasiye bağlı bir hukuk devletinde"dir. Huzur bu yurdu sevme hakkının kimsenin tekelinde olmadığını bilenlerdedir. Huzur kendisi gibi düşünmeyenlere de saygı göstermeyi, onlarla yan yana yaşamayı öğrenen insanların oluşturduğu toplumlardadır."

MAHKEME ELİYLE ALDIĞIMIZ TEKZİPTİR

MHP'Lİ SOMUNCUOĞLU ADAM ÖLDÜRTMEZ VE BUNUN İÇİN PARA VERMEZ

Aydınlık Gazetesinin 27 Ocak 1979 Cumartesi günkü sayısının 5. sahifesinde 'Bir Katil, MHP'li Somuncuoğlu'ndan komünistleri öldürmek için para aldı" başlıklı haberiniz külliyen yalandır.

Sadi Somuncuoğlu MHP'nin üst kademesinde yeralan şerefli bir yöneticisidir. Somuncuoğlu'ndan hiç bir mahkum para istemediği gibi, Niğde C.Savcısının MHP'lileri koruduğuna dair iddianız da yalandır. MHP'liler daima adalete saygılı, kardeşliği, gerçeği, doğruluğu vatan ve millet bütünlüğünü savunan kimselerdir. Haberiniz yalandır, MHP'lilere bühtandır.

YAŞAR OKUYAN
MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ GENEL SEKRETER YARDIMCISI

Kültür Bakanlığı Folklor Araştırma Dairesi ve Alman Kültür Merkezinin işbirliği ile açılan ve Anadolu dokumalarından örnekler sunan Gürhan Erbek'in sergisi Ankara Alman Kültür Merkezinde 11.24 Nisan tarihleri arasında ilgi ile izlendi. Gürhan Erbek'e sergisi ve ülkemizde el sanatlarının genel durumu hakkında sorular yönelttik.

Turizm ve Tanıtma Bakanlığı El Sanatları Şubesi Müdürü

GÜRHAN ERBEK:

"Amacımız halkımızın el emeği, göz nuru ile işlediği eserleri tanıtmaktı"

MEHMET YEŞİL

—Sergiyi düzenlemenizdeki amacınızı anlatarak, bize el sanatları hakkında bilgi verir misiniz?

—Türk kilimleri üzerindeki motifler belirli bir anlatım içerir. Sergide gördüğünüz her motifin bir amacı vardır. Sergide üstünde 18 ayrı motif bulunan Kayseri, Afşar aşireti, Gömülgen boyuna ait bir kilim üzerinde saptanan 17 motifi ve tüm Anadolu türevlerini sunmayı ve halkımızın el emeği, göz nuru ile işlediği eserleri halkımıza tanıtmayı amaçladık. Bu motiflerin isimleri şöyle: Koç boynuzu, Eli Belinde, Bereket, Saç Bağı, Sığır dişi vb.. Bu 17 motifin 1440 tane türevi çıktı.

Yerimizin dar olması sonucu 300 tanesini sergileyebildik ve sergiye bu motiflerle ilgili Cicim, Sumak, Halı, Kilim örnekleri getirildi. Karadeniz hariç bütün yörelerimizin kilimleri var.

El sanatları Anadolu insanını kullanım gerecini öne olarak yarattığı el emeğinin ağır bastığı eserlerdir. Kendisinin yapabildiği ilkel tezgahlarla el emeğine dayanarak ürettiği eserlere el sanatı diyoruz. Anadolu'da üretilen ve el sanatları tanımına giren eserler hammaddesine göre şöyle ayrılabilir. a) hammaddesi hayvansal olanlar b) hammaddesi toprak olanlar c) hammaddesi maden olanlar d) hammaddesi bitkisel olanlar.

Bu sergide görülen malzeme sadece hammaddesi hayvansal olanlardır. Ayrıca buradaki motiflerin isimlendirilmesine gelince, motiflerin hangi yöreye ait olduğunu bilimsel olarak araştırma yaptığım 8014 köyde saptadık. Köylü kadınlarının ne ad aldığını, eserlere ne ad verdiklerini, aynen aktardık, benzetme yapmadık. Ayrıca yurdumuzdaki el sanatları yöresel özellikler gösterirler. Örneğin üretilen halılar, kilimler her yörede farklı motifler ve renkler taşırlar. Yöreden yöreye çeşitli motif ve formlar alan Türk el sanatları etkileşim sonucu oluşmuştur.

Türk el sanatları öncelikle pazara değil, çeşitli gereksinim ve işlevsel amaçlara yöneliktir. Yöresel üretimin teşvik edilmesi, pazara yönelik üretim içindir. Bu ise yöresel el sanatlarının üretiminin devamlılığını sağlayacaktır. El sanatlarını genel olarak şöyle sıralayabiliriz. Düz dokumalar, halı, kilim, cicim, sumak, zili, yastık, heybe, torba vb. gibi. Bunlardan tarihimizde halının önemli bir yeri vardır. Pazırık halı buluntuları ile ortaya çıkan Türk halı sanatının başlangıcı 13. yüzyıldan 19. yüzyıla kadar düzenli bir şekilde gelişim göstermiştir. 13. yüzyılda Anadolu Selçuklular dönemi en önemli halıcılık merkezlerinin, halı tarihimizin en iyi örneklerini veren merkezlerin kurulmasında önemli bir rolü olmuştur. Bu merkezlerden Konya, Beyşehir bölgesi, 14. yüzyılda yerini yavaş yavaş Bursa'ya bırakmıştır. Bundan sonra Uşak, Bergama, Kula, Gördes, Ladik önemli halı merkezleri olmuştur. Bu bölgelerin kendilerine ve devirlerine özgü renk, motif ve dokuma özellikleri vardır.

Ancak bugün halı sanatının yaşamasına ilgi azalmış, kırsal kesimden kente, ekonomik nedenlerle büyük bir akım başlamıştır. Bu ise halı ile beraber diğer halk sanatlarının üretimini büyük ölçüde etkilemiştir. Anadolu'nun Doğu, Güneydoğu ve bazı bölgelerinde yerleşik ve göçerlerin (Yörük, Türkmen, Avşar) dokudukları halılar günümüzde dokunmaktadır. Bunlar arasında Antalya-Döşeme altı, Van-Hakkari yörelerinde dokunanlar sayılabilir. Bu halıların hepsi yöreden toplanmış, çeşitli kök boyalarla boyanmış, elde eğrilmiş ipliklerle dokunmuş halılardır. Kendilerine özgü kırmızı, kahverengi sarı, krem, bordo gibi renklerle çeşitli motifler dokular.

Çanakkale Çömlekçi, Bodrum halıları gelişmelerini ve üretimini sürdüren örnekler arasındadır. Halıcılığın yanında Türk kilim cicim ve Zili'leri, desenleri renk ve motifleri ile dünyaca ünlüdür. Kayseri, Afşar, Gömülgen boyunun kiliminde görüldüğügibi çeşitli anlamlar içeren motiflerle dopdoludur.

—Anadolu el sanatının, tarihsel süreçteki yerini anlatır mısınız?

—İlkel toplumlarda tüm kullanım araç ve gereçleri el emeği üretilmiştir. Fakat toplumların gelişmesi ve makinanın üretim içinde yer alarak endüstrinin gelişmesi sonucu el sanatları giderek toplumlarda yerine makinaya bırakmıştır. Anadolu'da bunu köy ve kent ikileminde kolayca görebiliriz. Büyük kentlerde el sanatları yok olmaktadır. Örneğin Anadolu'dan kalkıp Ankara'ya gelen bir köylü kadını, aynı el sanatı üretimine burada devam edemiyor. Köylerde oturan ve göçerliğini devam ettirenlerde ise, el sanatı üretimi devam etmektedir. Daha somut olarak baktığımızda, bir Ankaralı gelinin çeyizi ile bir aşiret gelininin çeyizi gözönüne alınırsa bu farklılık kolaylıkla görülebilir. Bu nedenle endüstriye yönelen toplumlarda el sanatları giderek yokolma tehlikesiyle karşı karşıya ve giderek yok olacaktır.

—Sayın Erbek, el sanatlarımız yok olmakla karşı karşıya diyoruz. Size el sanatlarının yaşatılması ve geliştirilmesi nasıl sağlanır?

—El sanatlarımızın günümüzde ölmemesi öncelikle üretilen eserlerin değeri karşılığında satılabilmesi, ikinci olarakta çağdaşlaşan dünyada bir kullanım yerine sahip olmasına bağlı. Örneğin at boncuğu atın boynuna nazarlık olarak takılırdı. Fakat atın kullanımdan kalkmasından sonra Murat arabaların önüne konmuştur. Dolayısıyla mavi boncuk kendisine bir kullanım yeri bulmuştur. Ve üretilerek varlığını koruyacaktır.

El sanatımızın yaşatılmasında devletin el sanatlarına gerekli değeri vererek el sanatlarını geliştirme, araştırma ve pazarlanmasını birlikte yapacak birimleri birlikte oluşturması gerekmektedir. Dünyasının hemen hemen her kesiminde el sanatlarını geliştirme ofis ve pazar zincirleri maalesef ülkemizde bugüne kadar uygulanmamıştır. Uzak Doğu ülkeleri ve komşumuz İran'ın ihracat gelirlerinin büyük bir kısmını el sanatlarından kazandıklarını düşünürsek yurdumuzda sayısı binlere varan el sanatları örneklerinin ne denli bir döviz kaynağı olduğu ortaya çıkar. Ama bugüne kadar hükümetler bu meseleye akılcı bir şekilde eğilememişlerdir. Ülkemizde bu konuya dokuz bakanlık ve Devlet Planlama Teşkilatı eğilmektedir. Ve bu uğraşlarda hiç bir zaman olumlu sonuç alınabilmiş değildir. Bu konunun bakanlıklar üstü bir politikayla ele alınmasından çok çeşitli yararlar elde edileceği inancındayım.

—Halk sanatlarımızda türkü, mani, folklor gibi sanatları düşündüğümüzde, kilim de bir halk sanatıdır. Bunlar arasında bir bağ kurabilir miyiz. Örneğin kilim dokuyan bir emekçinin söylediği türkünün kilime yansıması gibi.

—Kilim ve dokumalar üzerindeki motifler bir anlatım amacı gütmektedir. Bu ya bir mesajdır ya da dilektir. Örneğin hep kız çocuğu olan bir ananın kız değil de erkek çocuğunun doğması için kilime ters bir ekkek motifi işler. Bunu sergideki Hakkari Zirki Aşireti kilimlerinde görebiliriz. Mesaja örnek olarak da dokumasına saç motifi işleyen bir kız evlenmek istemektedir. Bunun için kilim dokuyan kişi bununla duygu ve düşüncelerini işlediği motiflerle aktarmaktadır. Belki türkünün ezgisi kilimde görülmemektedir. Ama ifade edilmek istenen düşünceler rahatlıkla anlaşılmaktadır.

Belediye Başkanı Bayram Demirkol, (Sağda) geçen yılki şenlikte ödül verirken.

2. YAKACIK KÜLTÜR VE SANAT ŞENLİĞİ 14 TEMMUZDA BAŞLAYACAK

İSTANBUL (ÖZEL)

Yakacık Belediye Başkanlığı'nca yapılan açıklamada, 2. Yakacık, Ayazma Kültür ve Sanat Şenliği'nin 14 Temmuz'da başlıyacağı bildirildi.

Bu konuda muhabirimize bilgi veren Yakacık Belediye Başkanı Bayram Demirkol şunları söyledi:

"Geçen yıl yapılan şenliğe hazırlıksız girdik. Birçok aksaklıklar doğdu. Pek yerel bir ürün sergilenmedi. Sanat alanında büyük eksikliklerimiz vardı.

"Bir kere Şenlik şu veya bu grubun malı değildir. Tüm halkın ortak malıdır. Geçen yıl bazı gruplar iyi niyetimizi bozup çeşitli huzursuzluklar yarattılar. Biz halkın benimseyeceği bir şenlik yapmak istiyoruz. Şenlik için aldığımız ölçü Türk Ulusunun birliğini ve beraberliğini vurgulamak, hangi düşünceden olursa olsun tüm halkı birleştirmek. Şunu kesinlikle söyliyeyim, bir grubun malı olduğu zaman halkı birleştirmek mümkün değil. Burada ülkenin birliğini işleyeceğiz. Çünkü bugün en çok buna ihtiyaç var.

"Bu yıl yapılacak olan şenliğe, özellikle yerel ürünlere ağırlık vereceğiz. Dünya Çocuk Yılı olması nedeniyle okullararası şiir, kompozisyon ve folklor dalında yarışmalar düzenlenecek.

"Yerel ürünler dışında bir de resim sergisi açmayı düşünüyoruz. TYS de davetli. Onlar kitap sergisi açacaklar.

"Geçen yıl ve bu yıl derece alan eserlerden Yakacık'ı tanıtan bir kitap hazırlıyoruz."

Aşık Hasan Pelit

Aşık Hasan Pelit'in ilk kaseti çıktı

1956 Sivas doğumlu halk ozanı Aşık Hasan Pelit ilk kasetini geçtiğimiz günlerde çıkardı. Pelit, daha önce de ülkenin çeşitli sorunlarını ve halkın dertlerini dile getiren türküler yapmış, çeşitli gecelere sazı ve sözü ile katılmıştı.

Aşık Hasan Pelit'in ilk kasetindeki türkülerden bazıları şunlar: Bozuk Düzen, Vücudum Bölük Bölük Bölseler, Sevdiğinden Ayrılan Gelin, Bahtı Karalı Bacım.

KENT OYUNCULARI "VANYA DAYI"YI ANKARA'DA OYNUYOR

ANKARA (ÖZEL)

Kent Oyuncuları topluluğu, tanınmış Rus yazarı Anton Çehov'un "Vanya Dayı" adlı oyununu, 4 Mayıs Cuma akşamından itibaren Ankara Yeni Sahne'de sergilemeye başladı.

Topluluğun tam kadroyla oynadığı "Vanya Dayı", İstanbul'da seyircinin büyük ilgisini, beğenisini kazanarak bütün mevsim afişte kalmıştı. Oyunun Ankaralı seyircilerin de beğenisini kazanması bekleniyor.

Her yıl kızlı erkekli coşkuyla kutlanan 19 Mayıs'lara bu yıl Atatürk Eğitim Enstitüsü katılamıyor.

Necdet Uğur'un hızlandırılmış eğitimi çabucak tamamlamak istemesi nedeniyle

Atatürk Eğitim Enstitüsü, 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı törenine katılmıyor

● Atatürk Eğitim Enstitüsü İstanbul'daki 19 Mayıs törenlerinde özel gösteri yapıyor ve halk tarafından ilgi ile izleniyordu

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul Atatürk Eğitim Enstitüsü hızlandırılmış eğitim programı nedeniyle bu sene yapılacak olan 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı törenlerine katılamıyor.

Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur'un, ısrarla eğitimin çabucak tamamlanmasını istemesi ve bu nedenle 19 Mayıs törenleri için müsaade etmemesi, okulun törene katılamamasına neden oldu.

Bilindiği gibi, Atatürk Eğitim Enstitüsü İstanbul'daki 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramında özel bir gösteri yapıyor ve halk tarafından ilgi ile izleniyordu.

Atatürk Eğitim Enstitüsünün 19 Mayıs törenine katılmamasıyla ilgili olarak, öğretim görevlileri hızlandırılmış eğitime daha önceden kısa bir ara verilebileceğini ve törenin adına layık bir şekilde yapılabileceğini belirtiyorlar. Ayrıca 19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramının Türkiye açısından ne kadar önemli bir bayram olduğunun kavranmadığını, buna da, hızlandırılmış eğitim için okulun 19 Mayıs törenlerine katılmamasına neden olan anlayışı örnek gösteriyorlar.

Judo Milli takımı aday kadrosu 12 Mayısta kampa alınıyor

ANKARA-AA

19 Mayıs Judo Turnuvası için Milli Judo Takımı aday kadrosu 12 Mayıs ta kampa alınacak ve 13 Mayıstaki seçme müsabaka'larıyla kesin kadro saptanacak.

Yılmaz Mestçi'nin çalıştıracağı Milli Judo Takımı aday kadrosunda şu isimler bulunuyor.

Mehmet Ön, Mustafa Seren, Ahmet Özdemir, Osman Bor, Mehmet A. Baykuşlar, Ömer Erol, Selahattin Unay, Muzaffer Sudan, Mehmet Çebi, Fahrettin Çolpan, Ahmet Karbeyaz, Mustafa Balcı, Mehmet Özçakmak, Hikmet Eren, Mümin Kayapınar, Mehmet Yetkin, Namık Güngör, Süheyl Yeşilnur, Ahmet Kambur, Mehmet Avcı, Ahmet Akçan, Nezih Kılıçaslan, Ahmet Tuğsavul, Namık Eyüboğlu, Hasan Akyazıcı, Kamil Korucu, Kemal Korucu, Resul Yolcu, Necdet Bostancı, Veli Yılmaz, Süreyya Girgin, Metin Orgarun, Ayhan Bahçe ve Gültekin Er alp.

Üç atletimiz Yugoslavya Yol Koşusuna katılıyor

● Kafilede Sadık Salman, Necdet Ayaz ve Sefa Het bulunuyor

İSTANBUL

Yugoslavya'nın Zagrep ve Ljubliana Kentlerinde 7-9 Mayıs günlerinde yapılacak Uluslararası Yol Yarışlarına katılacak üç atletimiz dün İstanbul'dan uçakla Yugoslavya'ya gittiler.

Muharrem Dalkılıç Başkanlığında Yugoslavya'ya giden atletlerimiz şunlar:

Sadık Salman, Necdet Ayaz ve Sefa Het.

Sadık Salman iyi gününde olursa başarılı bir sonuç alabilir...

Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu Genel Başkanı

Rıza Sümer, amatörleri şike konusunda uyardı

Amator Spor Kulupleri Federasyonu Genel Başkanı Rıza Sumer...

ANKARA (THA)

Amator Spor Kulüpleri Federasyonu Genel Başkanı Rıza Sümer, spor mevsiminin sonlarının yaklaşıldığı şu günlerde amatörlerin şikeden uzak durmaları için uyardığını açıkladı.

Rıza Sümer konu ile ilgili olarak şu açıklamayı yaptı:

"Şike, Türkiye'nin toplum yapısını ve bozuk çarkın spora yansımış çirkinliklerinden biridir.

"Profesyonel futbolumuzdaki şikelerle küme düşme ve çıkmaların günümüzde de geçerliliğini koruduğunu, tüm ulusumuzun kabul ettiği bir gerçektir.

"Amatör sporun insanca bir düzeye çıkarılması için kavga veren demokratik kitle örgütünün başkanı olarak söylemek isterim ki şike amatörler arasında tüm dallarda özellikle liglerin bulunduğu dallarda her tarafı sarmıştır.

"Şike, takımların, sporcuların, yöneticilerin ve öteki etkili kişilerin birbirlerini alçakça satın almalarından başka bir şey değildir. Şike, insanlık yasasına, sporun namusuna ve erdemliliğine yakışmayan çok çirkin bir eylemdir.

"Ne var ki, tüm bunların ötesinde asıl üzücü olan taraf yıllardır devlet karşısında sağlıklı bir politikaya kavuşmayan toplumun çok gerisinde bırakılan amatörlerin bu çirkinliklere alet olması, alet edilmek istenmesidir.

"Amatörler, tüm yöneticiler, şike tehlikesinden uzak durmaları için uyarılmıştır. Yiğit amatörlerin, bu lekeyi üzerlerine sürdürmemek için üstün çaba harcayacaklarına inanıyorum."

BAKAN ÇAKMUR'U ZİYARET EDECEKLER

Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu yeni yönetim kurulu 8 Mayıs Salı günü Gençlik ve Spor Bakanı Yüksel Çakmur'u, daha sonra Beden Terbiyesi Genel Müdür Vekili Ergun Aymergen'i ziyaret ederek sorunlarını yazılı olarak iletecekler.

IAFF'nin, Antrenör kursuyla ilgili önerilerine BTGM Eğitim Dairesi cevap vermiyor

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul Amatör Futbol Federasyonunun (IAFF), BTGM Eğitim Dairesi Başkanı Teoman Yamanlar'a gönderdiği, antrenör kurslarına ilişkin öneri mektubuna hâlâ yanıt verilmediğini belirtti.

Konuya ilişkin olarak görüşlerine başvurduğumuz (İAFF) Yönetim Kurulu Üyesi Ayhan Yarkın şu açıklamayı yaptı:

" Federasyonumuz üye derneklerimize, antrenör kursları açmayı amaçlamıştır. 17 Nisan 1979 tarihinde gönderdiğimiz öneri mektubunda hocanın masrafları Beden Terbiyesi Bölge Müdürlüğü Eğitim Dairesine, diğer masraflar bize ait olmak üzere 15 Mayıs 1979'dan sonra yapılmasını istediğimiz bu kurslara ilişkin henüz cevap alınamamıştır."

Güreş Federasyonu Yeni Kurulları açıklandı

ANKARA

Güreş Federasyonu Başkanı Vehbi Emre, yeni kurullarını dün açıkladı.

Buna göre Güreş Federasyonu Kurulları şu üyelerden oluşuyor.

FEDERASYON KURULU: **Başkan Vehbi Emre, Asbaşkanlar Ümit Demirağ, Raif Akbulut, Genel Sekreter Asım Kurt, Üyeler Alp Karabiber, Turgay Renklikurt, Dr. Saip Akalınlıoğlu, Dr. Bekir Avar, Dr. Kazım Gedik, Ahmet Köksal, Yalçın İpbüken, Dr. Uğurtan Baysal,** Haydar Köseoğlu.

MERKEZ HAKEM KURULU: **Sadık Kopparan, Adnan Tok, Kemal Erkmen, İlhan Künbi, Halis Akın.**

TEKNİK KURUL: **Ümit Demirağ, Adil Candemir, Alp Karabiber.**

SAĞLIK KURULU: **Dr. Bekir Avar, Dr. Uğurtan Baysal, Dr. Kazım Gedik, Dr. Şafak Şahlan, Dr. Saip Akalınlıoğlu.**

KARAKUCAK VE YAĞLI GÜREŞ KURULU: **Fethi Atan, İsmet Atlı, Bekir Büke, Kemal Temizoğlu.**

AMATÖR KULÜPLER ANLATIYOR

Kumkapı Zara

Kumkapı Zara Serbest Giriş Kartlarının yürürlükten kaldırılmasını şiddetle eleştirdi

Kumkapı Zara'nın, geçmişini ve faaliyetlerini, kulübün kurucusu ve Teknik Direktörü 30 yıllık emektar, Torkom Usepyan şöyle anlatıyor:

"Kulübümüz 1952 yılında kuruldu. Futbolun dışında masa tenisi, basketbol, voleybol, atletizm faaliyetlerimiz var. Ancak, futbolun dışındaki faaliyetlerimiz dönem dönem aksamaktadır. Nedeni ise tesislerin yetersizliği, ilgisizlik... Bugüne dek hiç bir yardım görmedik. İhtiyaçlarımızı üyelerimizin desteğiyle karşıladık.

"Şu anda ikinci Amatör Küme, A Grubunda 4. durumdayız. Geçen yıl Yıldız ve Genç Takımı oluşturduk. Bu yıl gençlerimiz, grubunda 2., Yıldızlarımız ise şampiyon oldu. Önemle belirtmek istediğim bir şey daha var. Geçmiş yıllarda 3 tane centilmenlik kupası aldık. Biz, bu şartlar altında, başarılarımızdan dolayı, semt olarak, onurluyuz, kıvançlıyız."

Kumkapı Zara Kulübü kurucusu ve Teknik Direktörü Torkom Usepyan

Torkom Usepyan, bize, tesis sorunlarının yanısıra, amatör sporculara verilen serbest giriş kartlarının yürürlükten kaldırılmasını uzun süredir şiddetle eleştirdiklerini ve bir an önce bu kartların, sporculara tekrar verilmesini dilediklerini belirtti.

CHP İSTANBUL İL BAŞKANI

Ünal, TKP'nin "CHP'den kopun" çağrısı için, "Bunların ayrılmasından kıvanç duyarız" dedi

● İstanbul İl Kongresi bugün başlıyor

İSTANBUL (ÖZEL) CHP İstanbul İl Kongresi bugün toplanıyor. Daha önce 19 ilçede yapılan kongrelerde seçilen 1068 delegenin katılacağı ve 2 gün sürecek olan İl Kongresinde Topuzcu olarak bilinen şimdiki İl Başkanı Erol Ünal'ın yeniden başkanlığa getirilmesi bekleniyor.

İstanbul'da yapılan ilçe seçimlerinde bugürkü İl yönetimi 15 ilçede üstünlük sağlarken, muhalefet Bakırköy, Sarıyer, Silivri ve Üsküdar ilçelerinde yönetime gelmişti.

Kongre öncesi görüşlerine başvurduğumuz İstanbul CHP İl Başkanı ve Başkan adayı Erol Ünal, TKP'nin bazı parlamenterlere CHP'den kopma çağrı yapmasını nasıl karşıladığını sorduğumuzda söyle dedi:

"CHP'nin görüşleri açıktır. İçimizde bu görüşlere ters düşen kişiler varsa bunların ayrılmasından kıvanç duyarız."

Ünal önümüzdeki dönem CHP için neler yapmayı düşündüğünü sorduğumuzda ise şunları söyledi:

"Önümüzdeki dönem CHP'nin halk iktidarında başarılı olması için her türlü çabayı göstereceğiz. Halk iktidarını başarısız kılmak isteyen demokratik sol felsefe dışındaki çeşitli unsurlar çeşitli engel ve tertiplerinde başarıya ulaşamayacaklar. Bu engelleri aşacağız."

MUHALEFETİN ADAY ÇIKARIP ÇIKARMAYACAĞI BELLİ DEĞİL

CHP İstanbul İl Kongresinde muhalefetin aday çıkarıp çıkaramayacağı henüz belli olmadı. Üçüncü Dünyacılar ya da Genel Merkezciler olarak bilinen muhalefet grubunun tutumunun kongrede belli olacağı söyleniyor.

CHP Ankara İl Kongresinde Genel Başkan Ecevit, Genel Sekreter Üstündağ (solda) ve İl Başkanı Ümit Gürtuna ile.

CHP Ankara İl Kongresi yapıldı

ECEVİT: "SOLDA GÖRÜNEN KAFATASÇILAR VAR"

● CHP Ankara İl Başkanlığına yeniden Ümit Gürtuna seçildi

ANKARA (ÖZEL) Cumhuriyet Halk Partisi Ankara İl Kongresi dün Yaşar Doğu Spor Salonunda yapıldı. 1051 delegenin katıldığı kongrede Başbakan Bülent Ecevit bir konuşma yaptı

CHP Ankara İl Kongresi sonunda Genel Merkeze yakın olarak bilinen eski İl Başkanı Ümit Gürtuna yeniden aynı göreve seçildi.

Tek listenin katıldığı seçimde İl Yönetim Kuruluna ayrıca şu üyeler getirildiler:

İsmail Polat, Osman Uşaklı, Yücel Özkök, Nevzat Şahin, Kazım Açıkalın, Nuh Akça, Yücel Arlantaş, Tamer Şahin, Ali Tokgöz, Cevat Bingöller, Ahmet Erim, Hasan Yılmaz.

Kongrenin açılışında, "Belediyeciler" olarak adlandırılan gruptan kimsenin salonda bulunmaması dikkat çekti. Kongrede Divan Başkanlığına Teoman Köprülüler seçildi. Divan Başkan Yardımcılıklarına ise Yol-İş Federasyonu İkinci Sekreteri Muzaffer Saraç ile Avukat Savaş Köker seçildiler. Köprülüler ilk sözü Bülent Ecevit'e verdi

ECEVİT'İN KONUŞMASI

Ecevit, "Bütün il kongrelerinin ve yaklaşan Kurultayımızın Cumhuriyet Halk Partisi'ne güç katacak ve parti içi demokrasiyi bir kez daha kanıtlayacak bir şekilde geçmesini diliyorum" dedi. Kurultay sonrasında parti içi çekişmelere son verilmesini isteyen, ülkenin zor günlerden geçtiğini belirten Ecevit, kongreler sonrasında eziklikle rin ve kırgınlıkların giderilmesini talep etti. Ecevit, yıllardır tahrip edilen demokrasinin kurtarılması her şeyden önce Cumhuriyet Halk Partisi'nin bütünlüğünü korumasına bağlıdır" dedi.

Ecevit şiddet eylemcileri arasında ayırım gözetmediklerini ve Cumhuriyet tarihinde bir hükümetin ilk kez bu tutumu aldığını söyleyerek, "Eğer şiddet eylemcilerinden bir kısmına devleti teslim etseydik, devlet devlet olmaktan çıkar, demokrasi sona ererdi" dedi.

Mezhep ve etnik ayrılıkların kışkırtıldığına da değinen Ecevit, "Mezhep ve etnik ayrılıkların nasıl sömürülebileceği içten ve dıştan nasıl sömürülebildiği son zamanlarda bölgemizdeki gelişmelerle de ortaya çıktı. Ülkemizde sağ kafatasçılar da vardır, sol kafatasçılar da vardır. En azından solda görünen kafatasçılar da vardır. Biz ırk ayırımı, etnik ayırım gözetmeyen, Atatürk'ün Türküm diyen herkese Türk gözüyle bakan milliyetçiliği yerleştireceğiz."

Ankara İl Kongresinde Başkan ile birlikte 13 kişilik bir Yönetim Kurulu seçiliyor. Ayrıca 24-25 ve 26 Mayıs tarihlerinde yapılacak 24. Olağan Kurultay'a da Ankara'dan 72 delege seçilecek. Ankara'nın 16 milletvekili ve 4 senatörü ile birlikte Kurultay'a katılan delege sayısı 92 oluyor.

GÜRTUNA'NIN KONUŞMASI

CHP Ankara İl Yönetim Kurulu Çalışma raporunun okunmasına geçilmeden önce kürsüye gelen İl Başkanı Ümit Gürtuna yurttaki gelişmelerin dünyadaki gelişmelerden soyutlanamayacağını söyleyerek söze başladı. Uluslararası ilişkilerde değişiklikler olduğunu İran'da ve Pakistan'da din devletleri kurulduğunu Mısır ve İsrail'in çekiştiğini belirten Gürtuna "Türkiye bölgede demokrasi rejimiyle tek başınadır. Uluslararası sermaye Türkiye'nin dimdik durmasını istemez, onun için bölmek ister, silah satar ardından kefen satar" dedi.

Delegelerin alkışları ve ilgisi ile karşılaşan tek konuşma eski Belediye Başkanı Vedat Dalokay'ın konuşması oldu.

Dalokay, partide sadece seçme ve seçilmenin düşünüldüğünü, yalnızca tepedekiler karar verir anlayışının hakim olduğunu belirtti. Dalokay daha sonra Doğu sorunu üzerine görüşlerini açıklayarak, "Doğu halkına sıkıyönetim değil, hizmet götürmek gerekir" dedi.

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Aydınlık'ın Rusyacılığı!

– Aydınlık gazetesini toplattım!

– Sormak ayıp olmasın ama niye toplattınız?

– Çünkü bu gazete Rusyacılık yapıyor!

– Hoppala... Sakın bir yanlışınız olmasın?

– Ne yanlışı canım. Yapıyor. Basbayağı yapıyor.

– Efendim, bu işte bir terslik olsa gerek. Söylediğinizin mantığa sığar bir tarafı yok.

– Ben kendi gözlerimle gördüm. 1 Mayıs günü "Yaşasın Rusya", "Savaş komiteleri" yazmıştı!

– İlahi müdür bey... Efendim o resimde bir işçi, "Yaşasın Rusya" ve "savaş komiteleri" yazılı pankartları elinin tersiyle itiyor.

– Ben anlamam. Yazmış ya. Ne amaçla yazarsa yazsın.

– Yani şimdi siz "Yaşasın Rusya" denmesine karşı mısınız?

– Elbette.

– Rusyacıların savaş komitelerine de karşısınız.

– Elbette.

– Aydınlığı da onun için topluyorsunuz.

– Elbette.

– E, bravo doğrusu. Bu büyük başarınızı kutlarız.

Ve Bursa Emniyet Müdürü polislerine emir vererek "Rusyacılık" yapan Aydınlık'ı bayilerden toplatıyor.

Polislerin gazeteleri aldıkları bayilere bıraktıkları tutanaklarda şöyle deniyor:

"Müdüriyet makamının emirleri üzerine 1 Mayıs 1979 tarihli, üzerinde "Yaşasın Rusya, savaş komiteleri' yazıları bulunan Aydınlık gazetelerinden... nüsha... bayiinden alınmıştır."

Derken Aydınlık durumu İçişleri Bakanlığına intikal ettiriyor. Bu kanunsuz işlemden şikayetçi oluyor.

Emniyet Genel Müdürlüğü durumu öğrenmek için Bursa Emniyet Müdüründen soruyor. Aldıkları cevap:

"Hayır efendim, toplatmadık, paramızla satın aldık!'

Ardından bayilerden Aydınlık'ın parayla satın alındığına dair yazılı kağıtlar toplanıyor. Minareye kılıf hazırlanıyor.

Ama haksızlık etmeyelim. Kimbilir, belki de Bursa Emniyet Müdürü gazetemize o kadar meraklıdır ki, bir tane okumakla yetinmeyip, ellişer ellişer satın alıyordur!

Emniyet Müdürünün burnunun dibinde, Bursa'nın İnegöl ilçesinde Rusyacılar "Savaş komitesi kurduk" diyorlar. Bunu Doğu Berlin'deki radyolarından da ilan ediyorlar.

Emniyet Müdürünün bundan haberi bile yok. Belki savaş komitelerine gerçekten karşı ama İnegöl'de faaliyet gösteren, oraya buraya bomba yağdıran savaş komitesi ile uğraşacak yerde, buna karşı çıkan gazetemizle uğraşıyor. Bursa'nın merkezinden ve ilçelerinden çoluk çocuğun toplanıp İzmir'deki, Rusya'ya bağlılık gösterisine götürülmesiyle uğraşacak yerde, "Yaşasın Rusya" diye bağrılmasına karşı çıkan Aydınlık'la uğraşıyor.

Peki ama, kabahatin tamamı Bursa Emniyet Müdüründe mi?

Kesinlikle hayır!

Kabahatin büyüğü, Emniyet Müdürlerini Aydınlığın Rusyacılık yaptığını sanacak kadar dünyadan habersiz bırakan hükümette. Uygulamacılar kimin ülkeye ihanet içinde olduğunu, kimin bağımsızlığı savunduğunu birbirinden ayıramıyorsa, bunun baş sorumlusu, onlara düzgün bir siyaset, düzgün bir dünya görüşü vermeyen yöneticilerdedir.

Başbakan "Sovyet tehdidi yoktur" diyerek, daha hâlâ bölücülüğün ardında Yunanistan'ı ararsa, idareciler Rus Beşinci Koluyla, Sovyet yıkıcı faaliyeti ile nasıl uğraşsın?

Olaylarla 4

TUNCELİ'DE SAHTE SOLUN ZORBALIĞI

"KÖYLÜYE TOPRAK DAĞITIYORUZ" DİYE

TİKKO'cular, bir okulun arazisini işgal ettiler

● Tutuklanan 22 kişiden sadece birisi, işgalin yapıldığı Nahiyedendi

● Traktörcüler TİKKO'cuların kendilerini tehdit ederek bu işe soktuğunu söylediler

● İşgale giden bir genç karşı çıkan annesini tekmeledi

HABER MERKEZİ

28 Mart gecesi Kahramanmaraş otobüs işletmesine bağlı bir otobüs tarandı. Üç suçsuz insan yaralandı. Bir gün sonra 30 Mart gecesi ise Mazgirt, Hozat ve Çemişgezek ilçelerinde hemen hemen aynı saatlerde emniyet kuvvetlerine yönelik üç ayrı silahlı saldırı olayı meydana geldi. Bu arada şehir merkezinde provakasyonlar, korsan eylemler, aldı yürüdü.

31 Martta Halkın Kurtuluşçuları Pertek'te, Dev-Yolcular Tunceli'nin merkezinde miting yapma hazırlığına giriştiler.

Bir yandan Halkın Kurtuluşçuları diğer yandan MHP'liler Pertek'e güç yığmaya başladılar.

Tunceli'nin dört bir yanında bir kargaşalık sürerken MHP yanlısı Hürriyet muhabiri Diyarbakır bürosuna; "Bu gece sabaha kadar on bomba patladı, Pertek Lisesinde iki grup çatıştı. Atatürk'ün büstü parçalandı, göstericiler dağıtıldı çok sayıda kişi göz altına alındı" şeklinde haber geçiyordu.

31 Mart günü Halkın Kurtuluşçularının topladıkları insanlar ve mitinge katılıp Hozat'a dönmeye çalışan Dev Yolcular, MHP'lilerin üç kez ağır saldırısına uğradılar. Olayda çok sayıda kişi yaralandı.

Nihayet aynı günün akşamı MHP'liler Pertek cami hocasının evini bombaladılar. MHP'li komandolar sahte solun eylemlerini bahane ederek Alevi halka saldırı ortamı arıyordu.

Okulun arazisi işgal ediliyor

İşte bütün bu kargaşalık içinde ve kışkırtmaların bağıra bağıra geldiği günlerde, bu sahte solcu gruplardan birinin, TİKKO'cuların aklına Deşt nahiyesindeki Yatılı bölge okulunun topraklarını işgal etmek geliyordu.

31 Martta kim daha devrimci bir eylem yapacaktı?

30 Mart günü Tunceli'nin Hozat İlçesinin Deşt Nahiyesinden bir grup TİKKO'cu dışardan topladıkları çocuklarla Deşt Yatılı Bölge Okuluna ait 200-300 dönümlük toprağı işgal ettiler. Ama evdeki hesap çarşıya uymadı ve traktörler gelmedi. Bütün aramalar sonunda bulunan iki traktör araziye girdi.

31 Mart günü Nahiyenin haberleşme bağlantısını da kesen TİKKO'cular toprakları sürmeye başladılar. Kandırdıkları gençlerin eyleme katıldığını gören sahte solcuların keyfine diyecek yoktu. Bir yandan bağırıp çağırıp sloganlar atarken, öte yandan da gençlerin eline silahlar, bombalar vererek resim çektiriyorlardı.

İlk gün eyleme müdahale etmeyen, ancak TİKKO'cuları ekimden caydıran jandarma, ikinci gün olay yerine büyük bir güç yığdı.

Büyük çoğunluğu, yaptığı işin farkında olmayan, 17-19 yaşlarındaki gençler jandarmayı görünce sağa sola kaçışmaya başladılar. Ancak jandarma, büyük çoğunluğu öğrenci olan 108 kişiyi yakaladı ve gözaltına aldı.

İşgalin ikinci günü olan 1 Nisanda Deşt Nahiyesinde jandarmalar (TİKKO'cuların bir kısmı kaçarken) evlerde geniş çaplı aramalar yapıyorlardı.

Aynı gün Türkeş İzmir'de yaptığı bir konuşmada Tunceli ilinin de dahil olduğu üç ilde daha sıkıyönetim istiyordu.

Tutuklulananlardan sadece biri Deşt nahiyesinden

Karakolda bu şatafatlı eyleme kimse sahip çıkmadı. Hele traktörcüler, kendilerinin TİKKO'cular tarafından tehdit edildiklerini ve bu işe zorla sokulduklarını söylediler.

Gözaltına alınanların büyük çoğunluğu işgalin haklılığını savunmak bir yana, böyle bir işgalle hiçbir ilişkilerinin bulunmadığını söylediler. Gençlerin bazıları "toprakları işgal etmeye değil dostlarını akrabalarını görmeye", bazıları da "özel işleri için gelmişler"di!

Gözaltına alınan 108 kişiden 22 si tutuklandı. TİKKO'cuların "Halka dayanıyor" diye reklamını yaptıkları toprak işgali eylemine katılanlardan sadece bir tek kişi Deşt Nahiyesindendi.

Geri kalan 12 kişi Mazgırt ilçesinden, 6 kişi Nazimiye ilçesinden 3 kişi de Tunceli'nin Merkez köylerindendi.

Ne aileleri, ne köylüler, ne de Tunceli esnafı onları desteklemedi

Bu gençlerin çoğunluğunun ailesine baskı yapılmıştı. Hiç birinin ailesi bu işe razı gelmemişti. Hatta Nazimiye ilçesinden bir genç toprak işgaline gelirken karşı çıkan annesi oğlunun attığı tekme ile yaralandı. İşgale giden oğlu tutuklanırken annesi de hasta yatağında yatıyordu.

108 kişinin gözaltına alındığı haberi duyulur duyulmaz TİKKO'cular Tunceli'nin merkezinde bir korsan yürüyüş düzenlediler. Korsan yürüyüş sırasında esnafa baskı yaparak arkadaşlarının yakalanmasını protesto etmelerini ve bunun için de dükkanlarını bir günlüğüne kapatmalarını istediler. Tunceli esnafının onlara verdiği cevap şu oldu

"Bu yaptığınızın devrimcilikle hiç bir alakası yok. Bunu yapanın başı altta kalsın. Bize çektirdiğiniz yetti artık"

Saat 17.15 sıralarında Tunceli'nin üzerinde keşif uçakları uçuyor ve halk tedirgin bir şekilde olacakları bekliyordu.

Nazimiye'nin Dereova köyünden 65 yaşındaki bir köylü şöyle diyordu: "Toprak ağaları da bir zamanlar hazine topraklarını böyle işgal ediyorlardı. Şimdi bunların yaptığının onlardan ne farkı var? Nahiyemizde 30 köyü olan ağalar var, bunlar gelip okulun arazisini işgal ediyorlar."

Kendilerine karşı çıkan yaşlı başlı köylüleri "halk düşmanı" ilan ettiler

Halkın desteklemediği ve fiyaskoyla sonuçlanan işgal eyleminden sonra dağıttıkları bildirlerde TİKKO'cular böyle bir işgalin yanlış olduğu, halkın bunları desteklememesi gerektiğini söyleyen yaşlı kişileri halk düşmanı ilan ettiler. TİKKO'cuların "halk düşmanı" olarak ilan ettikleri kişilerden biri de Süleyman Tunç adlı CHP'li bir yurttaştı.

TİKKO'cular ayrıca bildirilerinde diğer sahte solcuları kendilerine karşı çıktıkları için sert bir dille hakim sınıfların ve ağaların yanında yer almakla suçladılar. Ancak dağıttıkları bildiride her nedense TKP/ML imzası değil, 'Partizan taraftarları' imzasını kullandılar.

YARIN:

MHP yanlısı Yaşar Uytun öldürülüyor

İzlenimler

Adet Yerini Bulsun

Armağan Anar

İlçe kongrelerinde de aynı olmuştu, il kongresinde de aynı oldu. Basın olarak kapıdan girmekte zorluk çektik.

Yöneldiğiniz kapıdakiler mutlaka öteki kapıyı gösteriyorlar. Öteki kapıdakiler ise, "Burası delegelerin kapısı" diyerek insanı azarlıyorlar. İlk kapıya dönüyorsunuz bir tanıdık imdada yetişiyor. "İçeri giriyorsunuz. İnsanın aklına "CHP basından niçin çekiniyor' sorusu geliyor.

Konuklar geliyor. En çok alkışı Devlet Bakanı Lütfü Doğan alıyor. Ondan sonra alkışlananlar Teoman Köprülüler ve Hikmet Çetin. En az alkışı ise Yüksel Çakmur alıyor. Ama doğrusu gerçek bir sporcu gibi kalkıp eliyle delegeleri selamlıyor. (devam) Mesaj gönderen bakanlar arasında en çok alkışı Şerafettin Elçi'nin alması da ilginç.

Bir CHP'li, "delegeler çok öfkeli. Eleştiriler şiddetli olacak" demişti. Oysa CHP'ye suskunluk egemen. En azından şimdilik.

Kongrenin kapı önü heyecansız. Delegeler savuşturulması gerekli bir ziyarete gelmişler gibi.

"Hani, neydi ilçe kongrelerindeki çekişmeler? Nerede muhalefet" diyoruz.

"Onlar ilçede kaldı. İlde artık sorun çıkmaz" karşılığını alıyoruz.

Emekli subay bir delegeye muhalefetin neden muhalefet yaptığını soruyoruz. 'Siyasi konular hiç konuşulmadı, bilmiyoruz" diyor. Ardından ekliyor, "aslında bizim parti kendi içinde hep muhaliftir."

Meslekleri odacılık olan iki delege ise, 'Yönetime tabandan kişiler gelsin istiyoruz" diyorlar.

Gündemde "eleştiriler" diye bir bölüm vardı ama hiç bir delege de kalkıp ne yol gösterici bir konuşma yaptı, ne de hükümetin gidisi hakkında bir söz söyledi. Her delege kendi bulunduğu yerden bakıyordu meselelere. Zaten bu konuşmalar, delegeler tarafından pek ilgi ile izlenmiyordu. Bir tek Dalokay eleştiri getirdi. Delegeler canlandılar. Dalokay'a öneride bulunuyorlardı. Bir delege "Doğuda komando kamplarından bahset" diyordu.

Dışarı çıkıyoruz. Bir kadın delege elimizi yakalayıp, "Aslanımız nasıl konuştu ama" diyor. "Zayıf" diyoruz. 'Ya, çok zayıfladı. Tikleri de çok arttı bugünlerde" diyor.

Ne bölücülüğün kaynağı, ne 1 Mayıs, ne TKP'nin CHP'li parlamenterlere yaptığı kopma çağrısı, ne dünya politikası, ne Londra Konferansı, ne atom bombası...

Bir kongre de böyle savuşturuldu.

Adet yerini buldu.

CHP İzmir İl Kongresi yarın yapılıyor

İzmir CHP'de Merkezcilerin adayı Akman'ın kazanması bekleniyor

İZMİR (ÖZEL) İzmir İl Kongresine bir gün kala uzun süredir devam eden yoğun kulis olanca hızıyla sürüyor.

Şimdiye kadar Süleyman Genç ve 5 milletvekili arkadaşının oluşturduğu "Demokratik Sol" adıyla ortaya çıkan grup ve onlarla ittifak kuranların İl Başkanlığı için önerdikleri adaylar ilçe kongrelerinde Merkezcilerin başarı kazanması üzerine adaylıktan çekilirken yeni alternatifler üzerinde durulmaya başlandı.

Merkez ilçe, Karşıyaka, Ödemiş, Bornova ve birçok ilçede Merkezcilerin kazanması üzerine Merkez delegeleri üzerinde daha etkili olabileceği düşünülen Ekrem Bulgun'un adaylığı üzerinde İzmir'deki bütün muhalefet grupları birleşmiş görünüyor.

Bir süre Merkezcilerle birlikte çalışan Bulgun son olarak Coşkun Karagözoğlu ve Akın Simav ile birlikte Üçüncü Dünyacılar grubunda çalışıyordu.

İl Kongresinde başarı kazanamayacağını anlayan "Demokratik Sol" ekibi Merkezcilerin yönetime gelmemesi için Bulgun'un adaylığını destekliyor. Bütün bunlara rağmen kongrede Merkez adayı Sedat Akman'ın yeniden İl Başkanlığına seçilmesine kesin gözüyle bakılıyor.

İl Kongresindeki gruplaşmaların gösterdiği bir gerçek Genel Kurula doğru Üstündağ'ın Merkez ekibine karşı olan bütün grupların Topuz önderliğinde birleşme eğilimi. Ancak kurulacak birliğin ne derece başarılı olacağı İl Kongrelerinden sonra belli olacak.

AP'Lİ YEŞİLPINAR AKMAN'IN DEVLET MEMURU OLDUĞUNU ÖNE SÜRDÜ

CHP İzmir İl Kongresine iki gün kala bir basın toplantısı düzenleyen AP İzmir Milletvekili Erol Yeşilpınar CHP İl Başkanı adayı ve halen bu görevi yürüten Sedat Akman'ın devlet memuru olduğunu öne sürerek Akman'ın ya memuriyetten ya da İl Başkanlığından ayrılması gerektiğini söyledi.

CHP Osmaniye İlçe Başkanlığına Ali Kaypaklıoğlu seçildi

ADANA (ÖZEL)

3 Mayıs'ta yapılan CHP Osmaniye İlçe Başkanlığı'na Ali Kaypaklıoğlu seçildi. Daha önce yapılan Kongre'ye iki aday katılmış Mehmet Tosunoğlu ve Ali Kaypaklıoğlu eşit oy almıştı.

Çekilen kurada Ali Kaypaklıoğlu İl delegelik lerini, İlçe Yönetim Kurulu üyeliklerini Mehmet Tosunoğlu da İlçe Başkanlığını kazanmıştı.

Bu kongrenin Genel Merkez tarafından iptali üzerine yeniden seçimlere geçildi. 355 delegenin oy kullandığı seçimde Ali Kaypaklıoğlu 186 oy, Mehmet Tosunoğlu ise 169 oy aldı.

Milliyet Politika Hürriyet Son Havadis Tercüman Hergün Cumhuriyet — BASINDAN SEÇMELER

Oktay Ekşi: Huzur "namlunun ucunda" değildir

Hürriyet gazetesinin 3 Mayıs tarihli sayısında, Oktay Ekşi, Türkiye'de huzurun "namlunun ucunda" olduğunu iddia edenleri eleştiriyor. Oktay Ekşi "Nerede?" başlıklı yazısında özetle şunları söylüyor:

"Huzurun nerede olduğunu öğrendiniz mi? Bazılarına göre huzur, "namluların ucunda" imiş... İstanbul'un 4 milyonu aşkın nüfusu, 1 Mayıs gününü sokağa çıkma yasağı nedeniyle evinde geçirdiği için meğer "en huzurlu günü" yaşamış.

Evet, İstanbul halkı 1979 yılının 1 Mayıs gününü gerçekten korkulardan uzak yaşamıştır. ... Ama bunun için, onbinlerce askeri caddelere ve sokak aralarına yerleştirmek, binlerce askeri aracı, yüzlerce tankı görevlendirmek, dört milyonu aşkın insanı da evlerine kapatmak zorunlu olmuşsa, o huzur ne "ucuz" ne de "sağlıklı"dır. Kaldı ki bir "an" lık yahut "bir gün"lük huzur yeterli de değildir. Türkiye'nin bugün aradığı huzur böyle pahalı, sağlıksız ve 29 saatlik huzur değil, ulusumuzun yaşamı boyunca sürecek nitelikte bir "huzur"dur."

Oktay Eşki huzurun nasıl sağlanacağı konusundaki düşüncelerini ise şöyle açıklıyor:

Bir ülkeyi yönetmek gibi büyük sorumluluklar taşımış bazı devlet adamlarına sorarsanız "ülkenin huzuru solculuk çıktıktan sonra bozulmuştur."

Solcular varken solculuk olacağına göre, mantıki sonuç şudur: Solculuktan kurtulmak için, solculardan kurtulmak gerekir. ... Nitekim bu kafadaki bir takım fanatikler yıllardan beri "komünist" avı peşindedir. Ne var ki sonunda ne kendileri huzura kavuşmuştur ne de ülkeye huzur getirmişlerdir.

Ötekiler, bunlardan da beterdir. Onlara sorarsanız huzur başka yerde değil, sadece "namlunun ucunda"dır. Nitekim onlar da yıllardan beri "faşist" avlamakta ama topluma huzursuzluk vermekten başka bir sonuç alamamaktadırlar.

Huzur "namlunun ucunda" değil, "özgürlükçü demokrasiye bağlı bir hukuk devletinde"dir. Huzur bu yurdu sevme hakkının kimsenin tekelinde olmadığını bilenlerdedir. Huzur kendisi gibi düşünmeyenlere de saygı göstermeyi, onlarla yan yana yaşamayı öğrenen insanların oluşturduğu toplumlardadır."

MAHKEME ELİYLE ALDIĞIMIZ TEKZİPTİR

MHP'Lİ SOMUNCUOĞLU ADAM ÖLDÜRTMEZ VE BUNUN İÇİN PARA VERMEZ

Aydınlık Gazetesinin 27 Ocak 1979 Cumartesi günkü sayısının 5. sahifesinde 'Bir Katil, MHP'li Somuncuoğlu'ndan komünistleri öldürmek için para aldı" başlıklı haberiniz külliyen yalandır.

Sadi Somuncuoğlu MHP'nin üst kademesinde yeralan şerefli bir yöneticisidir. Somuncuoğlu'ndan hiç bir mahkum para istemediği gibi, Niğde C.Savcısının MHP'lileri koruduğuna dair iddianız da yalandır. MHP'liler daima adalete saygılı, kardeşliği, gerçeği, doğruluğu vatan ve millet bütünlüğünü savunan kimselerdir. Haberiniz yalandır, MHP'lilere bühtandır.

YAŞAR OKUYAN
MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ
GENEL SEKRETER YARDIMCISI

Antalya'da...

(Baştarafı 1. Sayfada)

dürlüğünun yaptığı açıklamaya göre, komandolardan Erol Özgenç'ın Antalya ÜGD üyesi olduğu, Kadir Yılmaz'ın ise ÜGD'de kaldığı belirtidi. Diğer komandoların da ÜGD'ye devam ettikleri açıklandı.

Komandoların soygunlardan aldıkları parayı TSİP Antalya Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Çelik'i öldürmekten sanık Antalya eski ÜGD Başkanı Ramazan Aksu ile Erol Özgenç'in ağabeyi Ali Rıza Özgenç ve diğer komando tutuklulara vermek istedikleri, ancak daha sonra paraları aralarında paylaştıkları bildirildi.

Öte yandan soygun ve cinayetler sırasında komandoların kullandığı 4 tabanca ile şarjör ve mermiler de ele geçirildi.

GAZİANTEP'TE

Kilis İlçesi Kıbrıs Mahallesinde oturan Necip Yıldız adındaki bir bakkal, önceki gece evinde televizyon seyrederken dışarıdan açılan ateş sonucu öldürüldü.

İZMİR'DE

Yapı ve Kredi Bankası İzmir Çimentepe Şubesi dün saat 10.30'da silahlı üç kişi tarafından soyuldu.

Maskesiz ve lastik ayakkabılı oldukları bildirilen soyguncular banka personeli ile içeride bulunan iki müşteriyi iç taraftaki yemekhaneye kitlediler.

Olayda tabanca kullanmayan soyguncular henüz bilinmeyen miktarda bir parayı olarak olay yerinden yürüyerek uzaklaştılar.

İSTANBUL'DA

Darüşşafaka lisesinde dün bomba ihbarı yapıldı Yapılan araştırma sonucu olayın asılsız olduğu öğrenildi.

● Öte yandan Haydarpaşa Lisesinde Kurtuluş dergisi satmaya çalışan Hüseyin Aytan ile Hüseyin Uludağ adındaki öğrenciler görevliler tarafından yakalandılar.

● Beyoğlu Ticaret Lisesi öğrencilerine dün bir grup sahte solcu saldırdı.

Olay, öğrencilerin, sahte solcu grubun "Deniz Gezmiş'i anmak" için boykot yapma girişimlerine katılmamaları sonucu meydana geldi. Halkın Kurtuluşu, Kurtuluş, İGD'den oluşan grup, öğrencilerin kararlı tutumu sonucu okulu terk ettiler, öğrenime devam edildi.

● Kabataş Erkek Lisesi'ne Devrimci Kurtuluş imzalı bombalı bir pankart asıldı. Güvenlik kuvvetleri, bu gerekçeyle içinde öğretmenleri ve okulda görevli memurlarında bulunduğu bir grup öğrenciyi Ortaköy Emniyet Amirliğine götürdü.

Thatcher...

(Baştarafı 1. Sayfada)

fından kabul edilerek kendisine Başbakanlık görevi verildi. Bayan Thatcher böylece hem İngiltere'nin hem de Avrupa'nın ilk kadın başbakanı oldu.

BBC muhabirinin haberine göre Margaret Thatcher'in Muhafazakar Partisi, bütün partilerin aldığı oy toplamından yüzde 20-25 oranında daha fazla oy topladı.

İngiliz seçimlerinin kesin sonuçlarına göre, 635 sandalyeli Avam kamarasında Muhafazakar Parti 338, İşçi Partisi 268, Liberal Parti 11, öteki partiler 17 milletvekili çıkardı.

İşçi Partisinin oylarının özellikle İngiltere'nin güneyinde Muhafazakar Parti'ye kaydığı ortaya çıktı. Bayan Thatcher'in özellikle Londra civarında oy topladığı, İskoçya'da ise oyların çoğunluğunun İşçi Partisi'ne gittiği belirtildi. Bayan Thatcher'in özellikle Londra civarında oy topladığı, İskoçya'da ise oyların çoğunluğunun İşçi Partisine gittiği belirtildi.

Seçimlere katılma oranının son derece yüksek olduğu kaydedildi.

THATCHER HAFTA İÇİNDE HÜKÜMETİ AÇIKLAYACAK

Gazeteciler tarafından soru yağmuruna tutulan Bayan Thatcher, kabinesini büyük olasılıkla hafta içinde açıklayacağını belirtti.

Siyasal gözlemciler, Muhafazakar Partinin sağladığı oy oranı gözönüne alındığında, Margaret Thatcher'in 1984'e kadar Başbakan kalacağını belirttiler.

MARGARET THATCHER KİMDİR?

Sovyetlerin "Demir Kadın" adını taktığı Bayan Thatcher, sık sık Avrupa ve Afrika'daki Sovyet tehlikesine dikkat çekmesiyle tanınıyor.

1925 yılında doğan Bayan Thatcher, sonradan Belediye Başkanı ve Belediye Meclisi üyesi olan bir bakkalın kızıdır. Oksford'dan mezun olan Thatcher bir ara Kimya Mühendisliği de yaptı. 1959 yılında Londra'nın kuzeyinde Finchley Bölge temsilciliğini kazanana kadar, parlamento seçimlerinde iki kez yenilgiye uğradı.

İzmir Belediye grevi ertelendi

İZMİR (ÖZEL)

İzmir Belediyesinde grevin ikinci gününde Bakanlar Kurulu grevin kamu yararı ve halk sağlığı açısından mahsur taşıdığı iddiası ile ertelendi. Karar Genel İş Sendikası ve grevci işçiler tarafından tepkiyle karşılandı. Belediye Başkanı İhsan Alyanak bu durumda sendikayı toplantıya çağıracağını ancak şartlarında hiç bir değişiklik yapamayacağını söylerken Genel-İş Sendikası yetkilileri bakanlar Kurulu kararına uyacaklarını ancak taleplerinden vazgeçmenin mümkün olmadığı açıkladılar.

GREV YERLERİNDE DAVUL ÇALINMAYA DEVAM EDİLİYOR

Grevci işçiler de kararı tepkiyle karşıladılar. Dün grev yerlerinde davullar çalmaya ve oyunlar oynanmaya devam ediliyordu. İzmir'de ulaşım Valiliğin aldığı bir kararla özel arabaların duraklarda biriken yolcuları almasıyla büyük bir sorun olmaktan çıktı.

TEK GIDA—İŞ'İN GREVİ DE ERTELENDİ

Ayrıca Tek Gıda-İş'ın Et Balık Kurumuna bağlı 12 işyerinde aldığı grev kararı da uygulamaya geçilmeden Bakanlar Kurulu tarafından ertelendi.

GENEL—İŞ DANIŞTAY'A BAŞVURUYOR

Öte yandan Genel-İş Sendikasının Bakanlar Kurulunun erteleme kararına karşı Danıştay'a başvuracağı öğrenildi. Genel-İş Toplu Sözleşme Dairesi Başkanı İsmail Hakkı Önal erteleme kararının siyasal amaçlı olduğunu belirterek buna boyun eğmeyeceklerini ve kararın iptali için Danıştaya başvuracaklarını söyledi.

Rusya'nın Suriye üzerinden gönderdiği silah ve paraları Şıvancılar dağıtıyor

lenme Doğu Devrimci Kültür Ocakları (DDKO) idi. Şimdi hemen her şehirde çeşitli isimle faaliyet gösteren çok sayıda dernek ve grup var.

Bu grupların içinde en yaygın olanı DDKD, buralarda bilinen adıyla Şıvancılar... Diğer bir yaygın örgüt ise DHKD ve Özgürlükçüler... Bunlardan başka şehir ve kasabalarda duvarlara yazılmış sloganların altında bir isim daha göze çarpıyor: Kava.... Doğu ve Güneydoğu'nun bazı ilçelerinde, üzerinde dikkatle durulması gereken bır grup daha var. Bunlar kendilerine UKO (Ulusal Kurtuluş Ordusu), halk ise APO'cular diyor. Bazı yerlerde ise Rızgari, Ala Rızgari, KUK gibi küçük bazı grupların da isimlerine rastlanıyor.

Bu grupların hepsinin ortak özelliği "ayrılıkçılığı" savunmaları... Ancak her yerde bunun başını DDKD ismiyle bilinen Şıvancılar çekiyor. Şıvancıların yaptıkları temel propaganda: "Yüce Sovyetler Birliği"... Her yerde Rusya'nın sözde Ulusal Kurtuluş Savaşlarına yaptığı yardımı övüp, halkın içinde Rusya'nın kışkırttığı bölücülüğe zemin hazırlamaya çalışıyorlar. Bunlar kendi fikirlerini kabul etmeyen herkesi "Türk sömürgecilerinin işbirlikçisi", "Milli hain", "Sosyalizm düşmanı" diye damgalayarak, sık sık saldırıyor baskı havası yaratmaya çalışıyorlar.

Şıvancılar hakim oldukları okullarda silahlı zorbalıkla fikirlerini kabul ettirmeye çalışıyorlar, diğer gruplarla sık sık, sonuçta yaralamalara kadar varan çatışmalara yol açıyorlar. Buralarda milli düşmanlık körüklüyorlar.

Şıvancıların faaliyetlerinde esas tehlikeli nokta Talabani ve Rusya ile kurdukları ilişkilerde yatıyor. Rusya para ve silahla bu grupları besliyor. Zaten bu grubun faaliyetlerinin özellikle 1975-76'lardan sonra artmasında bu desteğin tayin edici rolü açıkça görülüyor. Bu yıllarda Talabani ile ilişkiye geçen Şıvancılar yoğun bir şekilde silahlanmaya başladılar. Rusya'dan Suriye'ye, Suriye'den Türkiye'ye sokulan silahlar ve paralar bu grubun eliyle dağıtıldı, silahlı bir güç yaratılmaya çalışıldı. Bu grubun faaliyetinde siyasi ve ideolojik bir çalışmadan çok Rusya'dan gelen bu destekle etkinlik sağlama çabası esas oldu. Suriye'den gelen Talabanici komutanların desteğiyle faaliyetlerini iyice yaygınlaştıran Şıvancılar geçen yıl Hakkari yöresinde çıkan silahlı çatışmalarda ağır bir darbe yediler. Dışardan Türkiye'ye giren Talabani kuvvetleri dağıldı.

Bölgede topladığımız bilgilere göre, bu yenilgiden sonra Şıvancılar artık halka silah ve para dağıtarak güç toplama faaliyetini azaltmak zorunda kalmışlar. Ancak kendi militanlarını ve kendilerine sıkı bağlarla bağlı bazı grup ve aşiretleri silahlandırabiliyorlar. Çünkü daha önce dağıttıkları silahların büyük kısmı alanlar tarafından satılmış. Bu paralarla ev ve han sahibi olanlar da olmuş. Halk bütün bu rezillikleri biliyor. Ve çok tepki duyuyor.

Bu grubun diğer bir özelliği ise hemen her olayda sahte TKP ile işbirliği içinde olması. Sahte TKP de bunları "Yurtseverler" olarak ilan ediyor. Şıvancılar arasında yoğun olarak yapılan tartışmalardan biri de, "TKP ile ittifak mı yapılmalı", yoksa "birleşilmeli mi?". Şimdilik ittifak yapılmasını savunanların fikirleri hakim.

Ancak işin sevindirici yanı şu ki, bunların köylülerin ve esnafın içinde hemen hiç bir destekleri yok. Halk bunları hiç sevmiyor. Etkileri şehir ve kasabalardaki gençler, öğretmenler vs. gibi çevrelerle sınırlı. Şimdi bu çevrelerdeki faaliyetlerini artırmak, militan bir güç yaratma peşindeler. Yine de bazı yörelerde, örneğin Siirt'in bazı köylerinde silah ve para vaadederek halkı bölmeye ve kargaşalık çıkarmaya çalıştıklarını duyduk. Ancak halkın gösterdiği tepki sonucu bölgeden kaçıp gitmişler.

Bazı yörelerde toprak ağaları elaltından bunları destekliyor. Hakkari'nin Çukurca yöresinde Şeyh Kerkes ismiyle bilinen, Mazhar Geylani isimli ve Irak uyruklu bir Şeyh aktif bir şekilde Talabanicilerin faaliyetini organize ediyor. Rusya bugün o kadar etkili olamasa da ağalık, aşiret ve şeyhlik gibi ortaçağ kalıntısı ve halkı ezen, bölen bu kurumlardan kargaşalık çıkarmak için yararlanmaya çalışıyor. Bazı yerlerde, toprak ağalarının, menfaatlerini sürdürebilmek için bu grupla işbirliği yapmaları, ağa çocuklarının bu grubun faaliyetine katılması ve Şeyh Kerkes'in çabaları önümüzdeki dönemde bu bölgede halkı birbirine düşürecek ve kargaşalık yaratacak ciddi bir tehlike teşkil ediyor.

Bugüne kadar hükümetin Rusya karşısında boyun eğen politikasından yararlanarak açıkça çalışan bu grupların faaliyeti ciddi boyutlara ulaşmış bulunuyor. Rusya'nın yarattığı "bölücülük" tehlikesinin daha büyük boyutlara varmadan engellenmesi Türkiye'nin ve bu bölge halkının geleceği bakımından son derece önem taşıyor.

Edindiğimiz izlenime göre, Rusya'nın bölücülüğüne karşı alınacak önlemler, arkasında bu bölge halkının çok büyük desteğini bulacak.

Sözü bir köylünün söyledikleriyle bağlamak istiyorum: "Rusya sınırlardan girmeye kalkmasın, önce karşısında bizi bulur".

Faruk Sükan yarın Paris'e gidiyor

ANKARA (ÖZEL)

Başbakan Yardımcısı Faruk Sükan, İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü'nün (OECD) düzenlediği Avrupa Çevre Korunması Bakanları toplantısına katılmak üzere yarın Paris'e gidiyor.

Korutürk...

(Baştarafı 1. Sayfada)

rüşmeler ve bunların olumlu olup olmadığı yolundaki bir soruyu da Ecevit görüşmelerin devam ettiği ama şimdilik bir yorumda bulunmayı ihtiyatsızlık saydığını söyledi.

İngiltere'deki seçimlerin Türkiye ile ilişkileri etkileyip etkilemeyeceğini soran bir gazeteciye de Başbakan şöyle cevap verdi:

"İngiltere bizim dostumuz ve müttefikimizdir. İktidar değişimi iç sorunlardır. İlişkilerimiz açısından herhangi bir olumsuz sonucu olacağını sanmıyorum."

Ecevit, Margaret Thatcher'in Türkiye'nin önemini bilen bir siyasetçi olduğunu, daha önceki ziyaretlerinde onun Türkiye'nin sorunlarıyla yakından ilgili gördüğünü belirtti.

Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, dün ayrıca Büyük Millet Meclisi Başkanı Cahit Karakaş ve Genelkurmay Başkanı Kenan Evren'i de kabul etti.

Yaklaşık 1 saat suren Korutürk, Karakaş görüşmesinden sonra kısa bir açıklama yapan Millet Meclisi Başkanı "Sayın Cumhurbaşkanıyla ülkedeki son siyasi durumu ve son gelişmeler hakkında bir görüşme yaptık" dedi.

Genelkurmay Başkanı Kenan Evren Cumhurbaşkanını Saat 17.00'de ziyaret ederek haftalık olağan görüşmesini yaptı.

Bizim Radyo...

(Baştarafı 1 Sayfada)

"Tüm CHP'lı güçlerin ve eylem birliğinin zorunluluğunu göremeyen sosyalist partilerin üyelerinin sabırla eylem birliğine çağrılmasını" istedi.

1 Mayıs öncesi yürüttüğü kışkırtma ve iç savaş körükleme faaliyetini sürdürdüğü görülen Moskova yanlısı Bizim Radyo, bugünkü hedeflerinin "militarist kliğin 1 Mayıs'ta başlattığı baskılara karşı savaş" olduğunu söyleyerek orduyu ve hükümeti hedef almaktadır.

Radyonun yayınında, "Bireysel çıkışlar umutsuzluk belirtisidir. Şimdi yapılacak olan iş, yığınların savaşını örgütlemektir" deniyor ve "CHP'lileri savaş alanına çekmenin önemi" üzerinde duruluyor.

Bu arada Moskovacı TKP'nin Sesi Radyosu 1 Mayıs günü yaptığı yayında, "CHP'lileri, TKP'nin önderliğindeki cephe için savaşmaya" çağırdı. Radyonun yayınında, "İçinde hükümetin de yer aldığı gericiliğin 1 Mayıs'ta giriştiği baskılar püskürtülecektir" deniyor.

Türkiye...

(Baştarafı 1. Sayfada)

lirtiliyor.

Tatbikata Türkiye, İngiltere, İtalya, Hollanda, Portekiz Deniz, Kara ve Hava Kuvvetleri katılıyorlar. Nato'nun askeri kanadına dahil olmayan Yunanistan ve Fransa ise tatbikata sadece Deniz Kuvvetleri birliklerini yolluyorlar.

Duruşmaya çıkmayan komandoların zorla getirilmesine karar verildi

İSTANBUL (ÖZEL)

İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi aldıkları karar sonucunda duruşmaya çıkmayan Mevlüt Çelik ve Yunus Aktaş adlı tutuklu sanıkların bir dahaki duruşmaya "zorla getirilmelerine" karar verdi.

Geçen yıl Örnektepe'de öğretmen Mustafa Yaşar ve devrimci öğrenci Orhan Karaca'yı öldürmek, 6 kişiyi de öldürmeye teşebbüs ve çeşitli yerleri kurşunlamaktan yargılanan Ferhat Tüysüz, Yunus Aktaş, Mevlüt Çelik ve Mehmet Ekrem Pat adlı komandoların duruşmasına devam edildi. Sanıklardan Ferhat Tüysüz halen firarda bulunmakta, tutuksuz yargılanan M.Ekrem Pat da duruşmaya gelmedi.

1 Mayıs'ta...

(Baştarafı 1. Sayfada)

1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı yetkililerinden edinilen bilgiye göre 1 Mayıs günü İstanbul'da uygulanan sokağa çıkma yasağı süresi içinde korsan miting düzenlemekten gözaltına alınan 757 kişinin meslek gruplarına göre dağılımı şöyledir:

Lise ve yüksek okul öğrencisi 372, işçi 168, TİP üyesi 20, işsiz 120, serbest meslek 77 kişi.

66 KİŞİ TUTUKLANDI

1 Mayıs günü sokağa çıkma yasağına rağmen, korsan miting düzenlemek isteyenlerden 80'inin ifadesi dün İstanbul Sıkıyönetim Askeri Savcılığınca yapıldı. Sıkıyönetim Savcılığı sorgusu yapılan 80 kişiden 66'sı hakkında tutuklama kararı verdi. Sorgusu yapılan 80 kişi Kartal'da gözaltına alınmıştı. Tutuklananlardan 4'ü kız.

Öte yandan 1 Mayıs öncesinde verdiği bir demeçten dolayı gözaltına alınan Vatan Partisi Genel Başkanı Feridun Şakar dün yapılan sorgusu sonucunda serbest bırakıldı.

İZMİR'DE SORUŞTURMA SÜRÜYOR

1 Mayıs günü İzmir'de bazı sendika, meslek ve gençlik kuruluşlarınca yapılan yürüyüş ve mitingle ilgili soruşturma sürdürülüyor.

İzmir Cumhuriyet Savcılığından verilen bilgiye göre güvenlik kuvvetlerince çekilen fotoğraflar ve tutulan raporlar yürüyüş sırasında suç işlenip işlenmediğinin belirlenmesi için bilirkişiye verildi. Bilirkişi raporunun alınmasından sonra savcılıkça kovuşturmaya gerek olup olmadığı konusunda karara varılacak.

Öte yandan 1 Mayıs günü İzmir'in Karşıyaka İlçesinde düzenlenen mitinge giden bir otobüste güvenlik kuvvetlerince yapılan bir aramada yasaların suç saydığı fiilleri öven ve halkı yasalara karşı gelmeye teşvik eden pankart taşıdıkları gerekçesiyle yakalanan üç kişi hakkında Sulh Ceza Mahkemesinde dava açıldı. Sanıklar tutuksuz olarak yargılanacaklar.

MERSİN'DE

Mersin'de 1 Mayıs günü düzenlenen miting sırasında meydana gelen olaylarla ilgili olarak gözaltına alınan 197 kişiden 88'i hakkında savcılıkça takipsizlik kararı verildi. Mahkemeye çıkarılan 109 kişiden Sadık Urek, Savcı Songül, Mehmet Köse, Sabri Ökçe ve İsmet Yıldız tutuklanarak cezaevine gönderildi.

AP Levent...

(Baştarafı 1. Sayfada)

şiye boğmaktır" dedi.

İzmir'in Levent semtindeki AP lokalinin önceki gece bombalanması ve lokaldeki televizyonun çalınması üzerine bir basın toplantısı yapan AP İl Başkanı Hayrettin Yorgancıoğlu olaydan İGD ve İGD uzantısı örgütlerin sorumlu olduğunu söyledi.

Yorgancıoğlu açıklamasında şu görüşlere yer verdi:

"Parti lokalimizin bombalanmasının sorumlusu İGD ve onun peşine takılmış benzeri örgütlerdir. Amaçları partimizi sokağa çekmek, kendileriyle sokağa çekerek memleketi anarşiye boğmaktı. Biz aynı şekilde karşılık verirsek bütün yurt kana boyanır, bu oyuna gelmeyeceğiz."

Namibya'nın...

(Baştarafı 1. Sayfada)

nel Sekreterliğinden yapılan açıklamada toplantı tarihinin Genel Kurul Başkanı Genel Sekreteri ve Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi Başkanı tarafından kararlaştırıldığı belirtildi.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 33.dönem çalışmalarına 19 Eylül-29 Ocak tarihleri arasında Namibya konusu için özel olarak toplanmayı kararlaştırmıştır.

Birleşmiş Milletler Genel Kurulu halk tarafından Namibya olarak bilinen Güney Batı Afrika'nın bağımsızlığını 1966'da tanımıştı. Ancak beyaz azınlık yönetimindeki Güney Afrika Cumhuriyeti 13 yıldır Namibya'yı yönetmeye devam ediyor.

KORUTÜRK'ÜN MESAJI

Öte yandan Namibya halkıyla dayanışma yılının başlaması dolayısıyla dün New York'ta yapılan Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi'nin özel toplantısına bir mesaj gönderen Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk şunları belirtti:

"Namibya halkıyla dayanışma günü vesilesiyle Namibya halkına samimi iyilik dileklerimi Türk halkı ve şahsım adına iletmek benim için büyük bir mutluluktur.

Türkiye her çeşit baskıya ve farklı muameleye karşıdır, insani değerlerin ancak bir bağımsızlık ve özgürlük havası içinde gelişeceğine inanmaktadır. Bu tutuma uygun olarak Namibya'daki gayri meşru ırkçı yöneticilerin uyguladığı ırk ayrımcılığı siyaseti takbih ediyoruz.

Türkiye Namibya'daki gelişmeleri büyük bir ilgiyle izleyegelmiştir. Namibya halkının tek meşru temsilcisi olan Güney Batı Afrika Halk Örgütünün önderliğinde Namibya halkının ülkesindeki gayri meşru işgaline karşı milli bağımsızlıkları için mücadeleyi destekledik ve desteklemeye devam edeceğiz."

Genelkurmay...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Rus Heyetinin burada inceleme yapmasına karşı çıktı.

Genelkurmay Başkanlığının ayrıca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürlüğünü kendilerine sormadan yer seçimi işine giriştikleri için eleştirdiği de bildirildi. Genelkurmayın bir yıldır bu yer üzerinde çalışma yapılmasına rağmen kendisine hiç bilgi verilmeyişine karşı çıktığı da öğrenildi.

Genelkurmay, buranın askeri bölge içinde yer aldığını belirterek, Rusların bu yörede inceleme yapmasına itiraz ettiği belirtildi.

Bu arada Ruslar, bu bölgeyle ilgili küçük ölçekli, askeri nitelikte haritaların kendilerine verilmesi için direttiler. Türk tarafı ise bu konuda istedikleri bilgileri verebileceklerini haritalara ise birlikte bakabileceklerini söyledi. Ancak Ruslar haritaların birkaç günlüğüne kendilerine verilmesinde direttiler. Bunun üzerine Genelkurmaydan alınan görüş doğrultusunda, bu haritaların verilmesinden vaz geçildi.

Öte yandan Rus Heyetinin nükleer santralin Konya'da yapılması için bir öneride bulunduğu, ancak bu öneriye Türkiye'nin henüz cevap vermediği bildiriliyor.

BASINA AÇIKLAMA

23 Nisan günü Hürriyet gazetesinde Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından hazırlandığı bildirilen "aranan anarşistler" listesinde ismim yer aldı. Ancak ben beş aydan beri TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİ Bingöl İl Yöneticiliği yapmaktayım. Açık adresim belli olduğu halde isminin bu listeye dahil edilmesi, partimizi zan altında bırakmak isteyenlerin bir oyunudur. Bu nedenle sorumlular hakkında soruşturma açılması gerekir, durumu kamuoyuna duyururum.

TÜRKİYE İŞÇİ KÖYLÜ PARTİSİ
BİNGÖL İL YÖNETİCİSİ
RECEP BİLGİN

Asıl Amaç

(Baştarafı 1. Sayfada)

bir tecride yuvarlanmasından, Rusya büyük bir ümide kapılmıştı.

Ankara'daki Rus Büyükelçiliğinin mensupları kokteyllerde, Türkiye'nin artık NATO'nun askeri kanadından ayrılıp Rusya'yla daha yakın ilişkilere geçilebileceğini açık açık söyleyebiliyorlardı.

Ecevit hükümeti işbaşına gelince hemen kendisini ziyaret eden Rus Büyükelçisi Rodianov, kocaman vaadlerde bulunuyor, iki ülke arasında askeri alanlar da dahil olmak üzere birçok alanda ilişkilerin geliştirilmesinden söz ediyordu.

Ecevit bu ümitlerle Moskova gezisi yapmış, siyasi belgeyi imzalamış, bu arada içi büyük büyük laflar ve gene bol bol vaad ile dolu anlaşmalar imzalamıştı.

Ama Rusya'nın bu manevrası Ecevit'in bütün uzlaşma girişimlerine rağmen istenilen sonuca ulaşamayıp, bu arada ABD, Türkiye'ye uyguladığı silah ambargosunu kaldırınca, Rusya taktik değiştirdi. Artık Doğu Berlin'deki borazanı aracılığıyla "savaş komiteleri" marşlarını çalmaya başlamışlardı.

Bu arada diğer anlaşmalar uyarınca Türkiye'ye Rus heyetlerinin geliş gidişi de hızlandı. Karadeniz Rafinerisi, petrol arama anlaşması, nükleer santral yapımı gibi konularda "incelemeler" yapmak üzere Rus heyetleri birbiri ardısıra yurdumuza geldiler.

Ancak gelen heyetlerin tutumları ilginçti. Türkiye'den sürekli bilgi istiyorlar, bu arada ısrarla da "askeri haritaları" incelemeye, askeri bölgeler yakınında geziler yapmaya çalışıyorlardı.

Hükümet bu konularda uzlaşmacı ve yüzü yumuşak bir tutum alırken, Genelkurmay bu talepleri reddediyordu.

Genelkurmay, gelen heyetlerin amacının Türkiye'ye yardımcı olmak değil, "zayıf halka"yı kırmak için malzeme ve bilgi toplamak olduğunu fark etmiş gibiydi.

Türkiye nükleer santral yaptırmak için Rusya'ya başvuruyor. Rusya'nın bu santralın yapımında Türkiye'ye gerçekten yardımcı olmaya istekli olup olmaması bir yana, yer konusundaki kendi önerilerini de bir kenara itip, hemen Enerji Tabii Kaynaklar Bakanlığının önerdiği yerin Bulgar sınırı olmasından yararlanıp, bu bölgede inceleme yapmak talebiyle ortaya çıkıyor.

Ecevit, istediği kadar Türkiye'ye yönelen tehdidin kaynağını İsrail'den, Kıbrıslı Rumlara kadar akla gelebilecek her türlü ilgisiz yerde göstermeye çalışsın, bu son örnek de kimin neyin hazırlığı içinde olduğunu açıkça ortaya koyuyor.

ABD Senatosu, Türkiye'ye 50 milyon dolarlık Hibe Yardımı reddetti

WASHİNGTON (AA)

ABD Senato Dış İlişkiler Komisyonu, silahlı kuvvetlerini modernleştirmesi için Türkiye'ye 50 milyon dolarlık hibe yardım yapılması yolunda Başkan Carter tarafından yapılan öneriyi reddetti.

Buna karşılık komite, kabul ettiği bir önerge ile Türkiye'ye 50 milyon dolarlık kredili askeri malzeme satışı yapılmasını benimsedi.

Görüşmeler sırasında, Amerikan askeri yetkilileri, komite üyelerine, Türkiye'nin elindeki Amerikan yapısı silahların yarısının işlemez durumda bulunduğunu, Türkiye'nin NATO için deki yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için bu yardımın yapılmasının zorunluluk olduğunu söylediler. Komite üyelerinin büyük çoğunluğu ise, Türkiye'nin Kıbrıs'a yaptığı müdahaleyi sürdürdüğünü, bu tutumu destekler nitelikte herhangi bir girişimde bulunamayacaklarını ifade ettiler.

Senato Dış İlişkiler Komitesi'ndeki görüşmelerin ilk gününde, Carter'ın önerdiği Dış Yardım Programında 32 milyon dolarlık bir kısıntı yapıldı. Komitenin, Carter'in Dış Yardım Programında 81 milyon dolarlık kısıntı yapmayı planladığı da bildiriliyor.

IMF ile anlaşmadan yeni kredi yok

ANKARA (ÖZEL)

Türkiye hükümeti ile yedi büyük yabancı bankanın temsilcileri arasında Ankara'da yapılan görüşmelerde yabancı bankalar Türkiye'ye ancak Uluslararası Para Fonu (IMF) ile anlaşma sağlanırsa yeni kredi verebileceklerini bildirdiler.

Türkiye, yabancı bankalardan 500 milyon dolar taze kredi istemiş ve bu konuda görüşmelere geçen kasım ayında Londra'da başlanmıştı. Bu görüşmelere katılan yedi büyük banka olan Federal Alman Dresdnerbank ve Deutschebank, Amerikan Citybank, Chase Manhattan ve Morgan Guaranty, İngiliz Barclay's Bank ve İsviçre Union Bank of Switzerland temsilcileri Türkiye'ye ancak 400 milyon dolar verebileceklerini, bunun için her birinin de 25'er milyon dolar ayırabileceklerini, geri kalanını diğer bankalardan toplayacaklarını bildirmişlerdi. Ancak yapılan temaslar sonucunda bu 7 bankanın sağladığı 175 milyon doların üzerine diğer bankalardan toplam 204 milyon dolar bulunabildiği, böylece 400 milyonun altında, 279 milyon dolar verilebileceği anlaşıldı.

Bu konuda önce Morgan Guaranty ile Union Bank of Switzerland'ın temsilcileri hafta başında Ankara'ya gelerek Maliye ve Hazine yetkilileriyle görüşmelere başladılar. Daha sonra da diğer beş büyük bankanın temsilcileri Ankara'ya geldi. Daha önce gelen iki bankanın temsilcileri, sonradan gelenlere gelişmelere ilişkin bilgi verdiler.

TELEVİZYON

16.30 SINAVA DOĞRU: Genel yetenek testleri.
17.00 HABERLER
17.05 EVDEKİ DOKTOR
17.30 FLIPPER
18.00 GUGUKLU SAAT
18.30 CUMARTESİ BELGESELİ: Dizinin bu bölümünde 19. yüzyıl konu ediliyor.
20.30 HABERLER
21.15 BEŞ DAKİKA: "Hastanede" adını taşıyan güldürüde, hastanede uyulması gereken kurallar ve kurallara uymanın getirebileceği sakıncalar konu ediliyor.
21.20 HAYATIM ROMAN: Yeni dizinin bugün ilk bölümü yayınlanacak.
23.00 BARETTA
23.55 HABERLER

RADYO

TRT 1

05.00	Açılış, Program	17.50	Hafif Müzik
05.05	Türküler	19.00	HABERLER
06.00	Kısa Haberler	20.11	Çocuklarımız ve Biz
06.02	GÜNAYDIN	20.35	Fasıl
07.30	HABERLER	21.00	Kısa Haberler
09.02	Çocuk Saati	21.02	Türk Hafif Müziği
10.00	Kısa Haberler	21.17	Şarkılar
10.01	Arkası Yarın	21.30	Dinleyici İstekleri
10.21	Oyun Havaları	22.00	Kısa Haberler
10.30	Hafta Sonu	22.02	Hafif Müzik
12.55	Reklamlar	22.30	Beraber ve Solo Şarkılar
13.00	HABERLER	23.00	HABERLER
13.15	Hafif Müzik	23.10	Cumartesi'den Pazar'a
15.45	Silahlı Kuv. Saati	00.55	Günün Haberlerinden Özetler
16.05	Ankara Radyosu Çoksesli Korosu	01.00	Program ve Kapanış
16.20	Halk Müziği	01.05	Gece Yarısı
16.45	Tangolar		
17.00	Kısa Haberler		

TRT 2

08.00	Açılış ve Program	16.20	Arkası Yarın
08.02	Gün Başlıyor	16.40	Hafif Müzik
09.00	Türküler Geçidi	17.00	Şarkılar
09.20	Gönül Telimizi Titretenler	17.30	Yurttan Sesler
09.40	Dünden Bugüne Radyoculuğumuz	18.00	Beş Çizgiden
10.10	Türk Hafif Müziği	18.45	Türküler
10.30	Şarkılar	19.00	HABERLER
11.00	Bilim Kurgu	19.30	Hafif Müzik
11.30	Türküler	19.45	Beraber Şarkılar
11.45	Küçük Konser	20.15	Ankara Radyosu Çoksesli Korosu
12.15	Klasik Türk Müziği	20.30	Haftanın Ülkesi
12.45	Türküler	21.00	Müzik Söyleşileri
13.00	HABERLER	21.30	Erkekler Faslı
13.15	Çeşitli Klasik Müzik	22.00	Türküler
13.30	Halk Ozanları Bölge Sanatçıları	22.30	Hafif Müzik
14.00	Öğretmenler Odası	23.00	Caz Sevenler İçin
14.20	Şarkılar	23.30	HABERLER
14.35	Türküler	23.35	Saz Eserleri ve Saz Soloları
15.00	Dilden Dile	23.55	Program ve Kapanış
15.20	Şarkılar		

TRT 3

07.00	Açılış ve Program	16.00	Anıların Müziği
07.02	Güne Başlarken	17.00	Türkçe Haberler
08.00	Sabah Konseri	17.03	İngilizce Haberler
09.00	Türkçe Haberler	17.06	Çağdaş Türk Sanat Müziği
09.03	Merhaba	18.00	Gençler İçin
10.00	Müzik Stüdyosu	19.00	Plak Dolabından
11.00	Öğleye Doğru	20.00	Dünden Bugünden
12.00	Türkçe Haberler	21.00	Günümüzde Caz
12.03	İngilizce Haberler	22.00	Türkçe Haberler
12.06	Sizin İçin Seçtiklerimiz	22.03	İngilizce Haberler
13.00	Müzik Köşesi	22.06	Gecenin Getirdikleri
13.45	Müzik Bahçesinden	23.00	Cumartesi Konseri
14.30	Klasik Türk Müziği	24.00	Gece ve Müzik
15.00	Günün Konseri	01.00	Program ve Kapanış

İmar İskan...

(Baştarafı 1. Sayfada)

gulamasına geçildi.

Tez Büro-İş Başkanı Uğur Batmaz başlatılan grevle ilgili olarak şunları söyledi: "Bugüne kadar sağduyudan sapmadan çözüm aradık. Çalışan arkadaşlarımızı daha fazla mağdur etmeden mağdur etmemek için Anayasal grev hakkına başvurduk,'

"İşveren toplusözleşme görüşmelerini sürekli engellemeye çalıştı. Uzlaştırma Kurulunun kararına bile itiraz etti. İşverenin bu olumsuz tavrının en önemli nedeni bir yıl önce işçileri memurlaştırmaya çalışmasıdır, ancak sendikamız ve işçiler birlik içerisinde bu karara karşı çıkmışlar ve işyerlerine dönmüşlerdir,"

Kamu kuruluşlarında ilk defa lokavt ilan edildiğine dikkat çeken batmaz, "lokavt 275 sayılı yasadan çıkartılmalıdır," dedi.

Batmaz bir soru üzerine: "İşkolumuzdaki kardeş Ağaç-İş Sendikası da işçilerin haklarını koruma konusunda üzerine düşeni yapacaktır. Haklı hareketimiz Konfederasyonumuz tarafından da desteklenmektedir" dedi.

Basın mensuplarıyla grevin olduğu işyerlerine giden sendika yetkilileri haklarını alıncaya kadar grevi sürdüreceklerini belirttiler ve grev esnasında olaylara sebebiyet verilmemesini istediler.

Aydınlık

Genel Yönetmen
ORAL ÇALIŞLAR

Sahibi: BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına FERİT İLSEVER
Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 – 25 25 54
ADANA: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İşhanı, Kat: 3, No: 16, Tel: 17 493
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00

YURTDIŞI BÜROLARI

ALMANYA	FRANSA	BELÇİKA	İSVEÇ	HOLLANDA	İSVİÇRE
Burgstr. 78 6 Frankfurt / M 60 Tel: 0611 437 595	11 rue Jean de Beauvais 75005 Paris Tel: 03 34 602	188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 00 322 6 472 120	C/O Gürgün Duvgrand 5 A 1.tr. 172 36 Sundbyberg Tel: 08/29 66 28	Bildstr. 53 Utrecht 4 Tel: 31 47 61	Ch. des Cotes 1 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ

Yurtiçi	Yurtdışı
3 aylık 450 TL	3 aylık 675 TL
6 aylık 900 TL	6 aylık 1350 TL
1 yıllık 1800 TL	1 yıllık 2700 TL

Not: Bu ücrete gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
2.4.6. sayfalar (santimi) 250 TL
3.5.7. sayfalar (santimi) 300 TL
Yayın İlanı (santimi) 100 TL
" " (Yayın Sayfasında)(santimi) 30 TL
Doğum, Evlenme, Ölüm (5 snt.) 350 TL
Küçük İlanlar (kelimesi) 5 TL

22340—405

Aydınlık

3. BALKAN FILM FESTIVAL ISTANBUL

2

Bulgar filmleri devrimci bir ruh taşımaktan çok uzaktı

NEZİH COŞ

OZUR

İlk bölümünü 27 Nisan Cuma günü yayınladığımız "3. Balkan Film Şenliği'nin Ardından" başlıklı yazı dizisine 28-29 Nisan'ı anma yazıları ve diğer program aksamalarından ötürü bugün devam edebiliyoruz. Bu gecikmeden dolayı okurlarımızdan özür diliyoruz.

3 Balkan Film Şenliği, Bulgaristan sineması adına çok yeni örnekler çıkarmadı karşımıza. Şenliğe ülkenin resmi temsilcisi olarak katılan ve bizce uzun Bulgar filmlerinin en ilginci olan "Kuyruklu Piyano"nun dışındaki filmler, Türkiye'deki sinema kurumlarında şu ya da bu vesileyle gösterilmiş örneklerdi. "Saçlarda Yıldız, Gözlerde Yaş" adlı yapıt, geçen yılki Antalya Uluslararası Film Yarışmasında Bulgaristan'ı temsil etmişti. "Direnen Canlar" Dışişleri ve Kültür Bakanlıklarımızın geçen yıl düzenledikleri özel "Bulgar Film Haftaları"nda sunulmuştu.

"Devleti Koruma Yasasına Ek" de Sinematek ve çeşitli sinema kulüplerinin program sıkışıklığına uğradıkları an gösterdikleri birkaç filmden biri haline gelmişti. Sovyetler Birliği ve onun siyasi uydusu durumundaki Bulgaristan'ın sinema örnekleri ülkemizle olan siyasi ve kültürel ilişkileri sonucu, son yıllardaki bu tür özel gösterilerde o denli çok yer alıyordu ki, Bulgarlar şenliğin tanıtma bölümü için anlaşılan gönderecek yeni örnek bulamamışlardı.

REVİZYONİZMİN TOPLUMA BAKIŞI

Biz yukardaki filmleri, özellikle ne denli birer "devrimci sinema" örneği sayılabilecekleri yönünden ele almak ve kısaca irdelemek istiyoruz. Bulgar filmlerinde gördüğümüz iki genel eğilimi belirtelim önce. SSCB ve onun güdümündeki öteki Doğu Avrupa ülkeleri sinemacıları gibi Bulgar sinemacıları da, bugün ya tümüyle kişisel sorunları, psikolojik sıkıntıları anlatan filmler yapıyorlar; ya da toplumsal, siyasal yönleri olan öyküleri devrim ve devrimciler yönünden karamsar, umutsuz, bir tarzda görüntülüyorlar. Bu sinemacıların dünyaya, topluma, insana bakışları genellikle bu iki biçimden birine giriyor. Böylece tarihsel gerçekler çarpıtılıyor, gerçeğin devrimci özü boşaltılıyor ve ortaya gerici yorumlar çıkıyor. Bizce bu ülkelerde, revizyonizmin sanat alanındaki yansıması da bu biçimde beliriyor (Şenlikteki "Kuyruklu Piyano" filminin belli ölçüde bir istisna sayılacağını hemen belirtelim).

Burada tipik olması bakımından Macar sinemasından bir örneğe değinmek istiyoruz. Baştan sona siyasal nitelikte ama revizyonist anlayışa sahip bir örnek bu. Ferenc Grunwalsky'nin "Bir Devrimci İçin Ağıt"ı (1975). Film, Macar Komünist Partisi Birinci Sekreteri İmre Sallai ve yoldaşı Sandor Furst'ün 1932'de ölüme mahkum edilmeleriyle başlayıp geriye dönüşlerle onların çalışmalarına, geçmişlerine, çocukluklarına uzanıyor. Giderek Sallai'nin karakter yapısının köklerini araştırmaya koyuluyor. Film esas olarak da Sallai'nin ölmeden önceki son iki saatinin bunalımını yansıtıyor. Ardından ikisi de idam ediliyorlar. Bütün siyasi nutuklarına karşın bir hüznün, bir karamsarlığın, bir çaresizliğin filmi aslında bu. Film neredeyse "işte devrimcilikle uğraşanın sonu budur" demeye getiriyor, kişiyi açıkça ürkütüyor, mücadele azmi yerine, korku ve tedirginlik veriyor.

"DEVLETİ KORUMA YASASINA EK"

3. Balkan Film Şenliğinde sunulan ve yoğun siyasal boyutlara sahip "Devleti Koruma Yasasına Ek" filmi de bu Macar filminin tarih anlayışını ve dünya görüşünü yansıtıyor. Lyudmil Staykov'un bu filmi de Bulgaristan'da 1923 Eylülündeki anti-faşist ayaklanmanın sonrasını ele alıyor. Komünistlerin, Birleşik Cephe üyelerinin, şüphe duyulan tüm kişilerin tutuklanması ve öldürülmesi harekatı bu. Devrimciler, parti üyeleri ne yapacaklarını şaşırmış, dağılmış, zavallı insanlar olarak gösteriliyor filmde. Partinin içine sızan ajanlar, polisler tüm örgütü kısa sürede açığa çıkarıyorlar. Yakalanıp çaresiz kalan birçok partilinin işkenceye direnmeyip intihar edişi anlatılıyor. Başbakan Tsankov 20.000 komünisti ezme planlarını açıklıyor, vb... Film, parti içinde terörizmin nasıl doğru bir eylem biçimi gibi savunulduğunu da gösteriyor. Terörizme karşı görüşlerin varlığı da anlaşılıyor ama, önce bir sağcı generalin öldürülmesi, ardından da onun cenaze töreni sırasında St. Nedelia Kilisesinin bombalanmasıyla bu eylem biçiminin partiye egemenliği vurgulanıyor. Filmin sonunda terörizme karşı olan parti önderi, yandaş olanla aynı kaderi paylaşıyor. Birlikte yanarak ölüyorlar. Böylece film, terörizmi mahkum etmeden onunla uzlaşarak kapanıyor. "Devleti Koruma Yasasına Ek", o günlerdeki Komünist Enternasyonal'in tutumunu da eleştirerek anti-Stalinist bir tavır getiriyor.

Ama en önemli yön, yönetmen Staikov'un filminin bu siyasi olayları yansıtma tarzı, tabii. Film seyirciyi etkiliyor ve düşündürüyor. İşte size siyasal sinema. Ama ne yönde bir etkileme bu. "Devleti Koruma Yasasına Ek" devrimcilere, partiye, olumlu her şeye kötümser, karamsar bir gözle bakarak seyirciyi olsa olsa devrimci mücadeleden soğutmaya hizmet ediyor. İşte size "devrimci" etiketi altında karşı-devrimci öze sahip bir sanat yapıtı. Revizyonizmin sanatı işte tam da bu.

"Kuyruklu Piyano" filminden bir görüntü

Şenliğin tartışma bölümünde biz bu fikirlerimizi açıkladığımızda birçok kişi itirazlar yöneltti. "O zaman Bulgaristan'daki devrimi reddedelim" diyenler çıktı. Bu kişilere sorumuz şudur: Neden Bulgar filmleri devrimin yükseldiği yılları anlatmazlar; en azından neden 1923 anti-faşist ayaklanmasının coşkusunu dile getirmezler de sonraki yenilgiyi ele alırlar? Revizyonizmin özü işte bu sorunun yanıtındadır.

RADEV VE NİVEÇ' İN FİLMLERİ

Bilmiyoruz Vulo Radev'in "Direnen Canlar" filmiyle, Ivan Niçev'in "Saçlarda Yıldız, Gözlerde Yaş" adlı yapıtını devrimci filmler olarak görenler var mı? Radev, D.Dimov'un romanından yola çıkmış. İspanya İç Savaşı konu ediliyor ama anlatılan aslında ABD'den oraya gelmiş maceraperest ve morfinman bir kadın ile Franco için uğraş veren genç bir papazın gönül ilişkisi. Fanny ile papaz Heredia'nın kimlerin safında olduklarını anlamak için neredeyse filmin yarısı geçiyor. Bu, filmin siyasal bildirisinin ne denli açık olduğunun bir kanıtı! Sonuçta ABD'li Fanny salt "insancıl" duygularla, Franco'nun tutuklattırdığı kişilerin yanında yer alıyor ve papazı öldürüyor. Radev'in anlatımı öylesine soğuk ve kuru, insanı ilişkiler o denli ruhsuz ve kaba, devrimciler yine öylesine ezilmiş ve çaresizler ki, "Direnen Canlar"da, filmin adından başka direnme ile, devrim ile, faşizme karşı mücadele ile ilgili bir ruh, bir atmosfer bulabilmek olanaksız oluyor.

Niçev'in "Saçlarda Yıldız, Gözlerde Yaş"ı ise, yüzyıl başlarında klasik tiyatro yapıtları oynadıkları için giderek seyircisiz kalan ve dağılan bir topluluğun öyküsünü anlatıyor. İki saat önplanda izlediğimiz şey, topluluğun elemanları arasındaki gönül ilişkileri, kıskançlıklar, psikolojik çekişmeler, kişisel uyumsuzluklar.. Baş aktörün kadın oyuncularla olan aşkları, vb... Sonunda bir kısım oyuncular aç kalmamak için devlet tiyatrosuna giriyor, diğerleri kendi anlayışları ile turnelerini sürdürmeyi seçiyorlar. Niçev, bu ikinci uzun metrajlı yapıtıyla üstelik ağır tempolu ve sıkıcı bir sinema eseri koyuyor ortaya.

DÜZENE MİNİK BİR ELEŞTİRİ

Şenlikte Bulgaristan'ı resmen temsil eden "Kuyruklu Piyano" günümüz Bulgar toplumunu ele alıyordu. Borislav Punçev'in bu ikinci uzun metrajlı yapıtı, sanki Bulgaristan'da fikir özgürlüğü bulunduğunu kanıtlamak için çevrilmiş bir film izlenimi bıraktı bize. Çünkü film bir yandan bugünkü düzene minik eleştiriler getiriyor, esasta ise önemli bir toplumsal eleştiri niteliği taşımaktan çok kaba, sıkıcı bir güldürü denemesi olarak kalıyordu.

Punçev'in anlattığı, bir inşaat biriminde yeni bir atölyenin açılışı için düzenlenecek törenin telaşından ibaret. Törende bir klasik müzik konseri verilmesi kararlaştırılıyor. Turnesi olan şarkıcıları kaçırmamak için de atölyenin bir an önce bitmesi gerekiyor. Ancak konser için gerekli piyanonun bulunması bir sorun oluyor.

Filmde işçilerin işi erken bitirmeyi salt primden yararlanmak amacıyla kabullenmeleri ilgi çekici. Yine işletme müdürünün işçilerle prim pazarlığına girişmesi dikkate değer. Bu noktalar belki filmi yapanlar için bir eleştiri konusu olarak düşünülmüş değil ama bize sonuç olarak Bulgar toplumunda işçilerin durumunu yansıtması açısından ibret verici. Filmin düzene getirmeye çalıştığı anlaşılan bir eleştiri de piyanonun aranmasıyla ilgili. Hiç bir kurum, işçilere ellerindeki piyanoyu ödünç vermek istemiyor ve işçiler de salt açılış töreninin başarısı için kural dışı yollarla piyanoyu bulmaya çalışıyorlar. Ölü adresleri toplayıp "piyanosu var mıydı" diye soruyorlar vb.. Verilen klasik müzik konserinden işçilerin pek zevk almaması ve salt gerektiği için bu konseri hazırlamaları da bir başka nokta. Böylece film işçilerle uğrunda emek harcadıkları ürünler arasındaki yabancılığı, uzaklığı göstermiş oluyor. Filmin bugünkü Bulgar toplumu için getirdiği en dikkate değer eleştiri sanırız bu. Ama bu da Bulgaristan'da sosyalizmin uygulandığının değil, uygulanmadığının bir kanıtı aslında.

KISA FİLMLER

Özellikle değinmek istediğimiz Bulgar kısa filmi, yarışmada ikincilik ödülü alan Hristo Kovaçev'in "Pastoral"i. Bu filmde de bize bugünün Bulgar toplumunun yozluğunu gösteren ilginç ipuçları var gibi geldi. "Pastoral", eskiden iyi bir fotoğrafçı iken sonradan çobanlık yapmaya başlayan orta yaşlı bir adamın yaşamını ele alıyordu. 1978 Leipzig Şenliğinde de "büyük ödül" alan filmde, çoban kahramanımızı hep kendinden, işinin zorluğundan söz ederken görüyoruz. Rahat bir yaşama özlem duyan, kadının bol olduğu bir yöreden keyifle söz eden bu çoban, yaptığı işi de iyi yapıyor aslında. 200 tane koyunu otlatıyor, temizliyor, onlara isimler takıp özel konuşma, anlaşma yöntemleri buluyor, vb... Çoban Vanco bize sosyalist bir toplumun, kollektif için çaba harcayan bilinçli bir üyesinden çok, kendi çıkarı ve geleceği için, başka bir seçeneği bulunmadığı için işine dört elle sarılan ama aslında o işten sıkılan ve bu yüzden de düzene küfreden bir insan gibi göründü. Vanco'nun en aksi koyunlarından birini kolhoz başkanının adıyla çağırması da bunun bir kanıtı değil mi? Bu açıdan "Pastoral"da günümüz Bulgar insanı üzerinde ibret verici bir deneme olarak kalıyor bizim için. Yapılış nedeni ne olursa olsun.

İzlediğimiz diğer Bulgar kısa filmlerinden Stiljan Paruşev'in "Ekmek"i, kırsal üretimde kullanılan dev makinalarda sürücü olarak çalışan insanların yaşamından kesitler sunuyor, güzel renkli görüntüler taşıyordu... Kojo Koev'in "Sokakta" adlı belgeseli, sokak-çocuk ilişkisi üzerinde duruyor, tehlikelerine karşın sokakta oyun oynamanın çocuklar için büyük bir gereksinme olduğunu vurguluyor, anababalara "bırakın çocuklarınızı sokakta oynasınlar" demek istiyordu. Kostov'un "Gün Doğumları" adlı belgeseli, çok dik, sarp bir dağın tepesine tırmanmak için çalışan genç bir dağcı çifti anlatıyordu.. D.Danaliov'un "Trakya Süslemeleri", Trakya'da kullanılan kolye, küpe, bilezik vb. süs takılarından örnekler veriyor, yörenin süslemecilik kültürünü tanıtıyordu.

En hayretle karşıladığımız Bulgar kısa filmi ise Joto Hinov'un 17 dakikalık "Büyücülük Sanatı" oldu. Bu film, iskambil oyunlarından, kuş çıkartmaya, insanı havaya kaldırmaya kadar aklınıza gelebilecek her türlü sihirbazlık numaralarının sergilenmesini amaçlamıştı. İşin garip yanı, film illüzyonistlerin bu oyunları nasıl inandırıcı kıldıklarını açıklamaya da yanaşmıyor, adeta sihire, büyüye inanmayı telkin ediyordu.

İşte 3. Balkan Film Şenliğindeki Bulgar filmlerinden edindiğimiz izlenimler bunlar. Sosyalist bir ülkenin sanat eserlerine benzeyip benzemediğine karar vermek, yanda ele aldığımız Arnavutluk filmleriyle kıyaslamak, artık onları izleyenlere ve okurlara düşüyor.

YARIN:
Diğer ülkelerin filmleri

3.BALKAN FİLM ŞENLİĞİNDE ÖDÜL ALAN FİLMLER

ULUSAL KISA FİLM YARIŞMASI

Büyük ödül (3 adet): Tahtacı Fatma (Süha Arın)
: Üç Bölümlü Kısa Film (Özcan Arca)
: Kedi (Meral Birden)

Başarı ödülü (2 adet): Halı Türküsü (Sinan Çetin)
: Değişim (Emin M.Tuncer)

Jüri özel ödülü (2 adet): Haliç (Altan Yalçın)
: Tatlı Bir Gülüş (Hasan Yücel)

ŞENLİK JENERİK FİLM YARIŞMASI

Büyük ödül: MEB, Film-Radyo-Televizyonla Eğitim bölümünden bir ekip

Başarı ödülü: Emre Senan, Nezih Danyal, Mehmet Altuğ ve Kamil Masaracı'nın ortak çalışmaları.

FİLM AFİŞİ YARIŞMASI

Büyük Ödül: Gürbüz Doğan Ekşioğlu (Kara Çarşaflı Gelin)

Başarı ödülleri: Emre Çağatay (Umut)
: Gamze Baltaş (Sürü)
: Emin Öztürk (Otobüs)
: Yılmaz Aysan (Endişe)
: Emin Öztürk (Kara Çarşaflı Gelin)
: Ahmet Görgün (Otobüs)
: İbrahim Alptekin (Maden)

SİNEMA KONULU KARİKATÜR YARIŞMASI

Büyük ödül: Halis Başarır

Başarı ödülleri: Erdoğan Bozok, Ohannes Şaşkal, Mehmet Ali Okar, Oğuz Gökçegör ve Ümit Sarıaslan.

I.SEMİH TUĞRUL ULUSLARARASI KISA FİLM YARIŞMASI

1.lik ödülü: Balyoz / Alexander Ilıc (Yugoslavya)
: Tahtacı Fatma / Süha Arın (Türkiye)

2.lik ödülü: Pastoral / Hristo Kovaçev (Bulgaristan)

3.lük ödülü: Skiros'ta Düğün / Maria Mavrikon (Yunanistan)

Çizgi film ödülü: Karalamalar / Bujar Kapexhiu (Arnavutluk)

Çocuk filmi ödülü: Sevgiye İhtiyacımız Var / Eugenia Gutu (Romanya)

SİYAD (Sinema Yazarları Derneği) özel ödülü: Avcılar / Teodoros Angelopulos (Yunanistan)

ARNAVUT FİLMLERİNDE DEVRİM ÖNCESİ KONULARINI İŞLEYEN ÖRNEKLER AĞIR BASIYORDU

3. Balkan Film Şenliği'nde ilk gün Arnavutluk Sinemasının örnekleri sunuldu. Biz kendi payımıza 1977 Nisanında Paris'teki bir toplu gösteride ve bu yılın Şubat — Mart aylarında İstanbul'da Sinematek'te toplam 8 Arnavutluk filmi izlemiş olduğumuz için bu ülkenin sineması hakkında belli bir ön bilgi sahibiydik. Ancak Balkan Şenliği'nde 1978 yapımı filmlerin de gösterilmesi söz konusu olduğundan bu yeni Arnavut filmlerinin düzeyi bizim için de beklenmeye değerdi.

Daha önce gördüğümüz ve 1966-76 döneminde yapılmış 8 Arnavut filminden 7'si (bir çocuğun dünyasını soyut "insan doğası" anlayışıyla ele alan ve 3. Balkan Şenliğinin "Film Pazarı" bölümünde sunulan 1975 yapımı "Beni Tek Başına Yürüyor" hariç) öz yönünden gerçekten de sosyalist gerçekçi anlayış taşıyan olumlu örneklerdi. Bu yapıtlar devrim öncesi kurtuluş mücadeleleri, ya da devrim sonrasında burjuva unsurlara karşı mücadele ve devrimci fedakarlık temalarını işliyorlardı. Bazıları sinema anlatımı olarak da oldukça dikkati çeken örneklerdi. 3. Balkan Film Şenliği'nde ise biri 1968'de diğerleri 1976 ve sonrasında yapılmış 4 uzun filmle, iki yeni çizgi filmi ve bir belgesel yapıt izledik.

"KIRMIZI KURDELALI KIZLAR"

İzlediğimiz 4 uzun filmden şenlikte Arnavutluk'u resmen temsil eden "General Gramofon" (1978) ile "Karanlığın İçinden" (1978) ve "Kırmızı Kurdelalı Kızlar" (1968) adlı yapıtların konusu devrim öncesinde ve ulusal kurtuluş yıllarında geçiyor ve İtalyan emperyalizmine ve faşizme karşı direniş temaları işleniyor.

Gezim Erabara'nın "Kırmızı Kurdelalı Kızlar" (1968) adlı yapıtı Arnavutluk'un faşist İtalyan orduları tarafından işgal edildiği yıllarda, bir yatılı kız lisesindeki mücadeleyi anlatıyor. Kız öğrenciler faşizmin Arnavutluk'a refah ve kültür getirdiğini söyleyen İtalyan öğretmene ve yine faşizmi savunan okul müdürüne karşı özgür bir Arnavutluk için direniyorlar. İtalyan ordularının Afrika'daki kayıplarını bildiren radyo haberi üzerine, yemekhanedeki öğrenciler saygı duruşuna zorlanıyor ama kızların hiç biri ayağa kalkmıyor. Öğrenciler arasında gençliği faşizme karşı çıkmaya çağıran bildiriler dağıtılıyor. Okul müdürü birkaç kız öğrenciyi okuldan ihraç yolunu seçiyor. Bunun üzerine diğer öğrenciler yemek boykotuna başlıyorlar. Parti bu liseli öğrencileri tebrik ediyor. Mücadele okuldaki İtalyan bayrağının ortasından kesilmesiyle sürüyor. Büyük bir iş adamının kızı olan bir öğrencinin müdüriyete yasak kitap okuyanları ihbar etmesi üzerine diğerleri onun saçlarını kesiyorlar. Okulda düzenlenen İtalya'ya bağlılık töreninde kızlar "Özgür Arnavutluk Çok Yaşa" diye bağırıyorlar. Okul dışında polisle çatışmalar oluyor. Film, okuldaki eylemlerin önderlerinden bir genç kızın yakalanıp öldürülmesi üzerine arkadaşlarının okul duvarlarına "Yaşam Devam Edecek" yazmalarıyla sona eriyor.

Görüldüğü gibi "Kırmızı Kurdelalı Kızlar" yoğun siyasal boyutlara sahip bir mücadele filmi. Filmin anlatımı ise çok güçlü değil. Genç kız oyuncular iyi yönetilmişler. Ama Erebara'nın sineması oldukça demode, basmakalıp bir sinema. Bu nedenle filmin olumlu yanı yalnızca içeriği olarak kalıyor.

"KARANLIĞIN İÇİNDEN"

Kristaq Dhamo'nun "Karanlığın İçinden" (1978) adlı yapıtı ise sinemasal yönden daha doyurucu. En azından güzel siyah-beyaz görüntüler, etkili, çarpıcı çerçevelemeler, iyi bir dekor kullanımı var. Anlatım ise çok kişilikli değil... Dhamo'nun öyküsü de İtalyan faşistlerinin işgali altındaki Arnavutluk'ta geçiyor. Ana-babasını kaybetmiş, iki küçük kızkardeşi olan küçük bir delikanlının İçişleri Bakanlığına temizlikçi olarak girmesiyle başlıyor film. Giderek Bakanlık mahzenlerinde evrak yakarken faşistlerin satın aldığı devlet adamlarının cinayetlerini öğreniyor. Bunları aslında bir partili militan olan arabacı dostuna anlatıyor. Bu işi bırakmak istediğini söylüyor. Dönem, dağlarda partizanların silahlı mücadele yürüttüğü, sokaklarda yürüyüşlerin yapıldığı, "Faşizme Ölüm" diye bağırıldığı dönem. Oğlan sokak mücadelelerine tanık oluyor. Faşizmin ne demek olduğunu, faşizmle nasıl mücadele edileceğini devrimci arkadaşının yardımıyla öğrenmeye başlıyor. Ve iş yerinde kalarak Bakanlıktaki gizli belgeleri devrimcilere ulaştırmak için çaba harcıyor. Film, gencin üstlendiği görevi başarması ve partizanlara katılmasıyla bitiyor.

Dhamo'nun filmini izlerken yer yer Donskoy'un, Gorki'nin üçlemesini hatırladığımızı belirtelim. Bir de Krenar Arifi'nin başarılı oyununa değinmek gerek.

GENERAL GRAMAFON

Arnavutluk Sinemasının en önemli yönetmenlerinden Viktor Gjika'nın "General Gramofon" (1978) filmi ise emperyalizme ve faşizme karşı direniş temasını daha dolaylı, daha insancıl boyutlar içinde işleyen değişik, ilginç bir deneme olarak çıktı karşımıza. Gjika, Sinematek'te de gösterilen filmlerinden "Karlı Yollar"da (1974) devrimci fedakarlık temasını işliyor, bir yılbaşı gecesinde sevgilisi ile birlikte olmak yerine tüm haberleşme olanakları kesilen köyün telgraf direklerini onarmaya çalışan bir emekçinin çabasını görüntülüyordu. Gjika, "Yüzleşme" (1976) adlı yapıtında da 1948 kışında kentlerde kıtlık sürerken, parti görevlilerinin, köylere giderek ellerindeki fazla tahılı teslim etmeyen kulaklarla mücadele etmelerini anlatmıştı. Gjika'nın her iki yapıtında da sinema dili öteki Arnavut filmlerine göre daha özenli, öyküleri daha bir insani boyut ve sıcaklık taşıyan yapıtlardı

Gjika, "General Gramofon" da, 1930'ları, İtalyan işgali öncesini konu ediniyor ve işgale ortam hazırlamaya çalışan Arnavut faşistlerinin baskıları karşısında yurtseverlerin duygularını, mücadelelerini dile getiriyor. İtalyanlara ait bir petrol işletmesinde işçi olarak çalışan, aynı zamanda çok güzel klarnet çalan Halil Berati, filmin başkahramanı. Berati ve arkadaşları Kral Zogo'nun emriyle iki yurtseverin asılmasını gece, geleneksel müziklerini çalarak protesto ederler. İtalyanlar birçok başka halk müzikçisi gibi Berati'ye plak yaptırıp 50 bin adet bastırmayı önerirler. Berati başlangıçta onlarla uzlaşır. Ama plaktaki şarkılar giderek bozulmuş, yoz, İtalyanların istediği parçalar haline gelir. Bir süre sonra köyüne döndüğünde bir soğukluk ve yabancılıkla karşılaşır. Fabrikada işçiler ve memurlar hakları için mücadele etmektedirler. Berati, İtalyan paltosundan ve plaklardan vazgeçerek kendisi gibi emekçilerin safında yerini alır. Polis motosikletleri kovulurken fabrikaya kızıl bayrak çekilir.

"General Gramofon" filminde halk müziği önemli, simgesel bir öğe olmuş. Halkın emperyalistlere, faşistlere öfkesi ve nefreti müzikle dile getiriliyor. Filmin şu sahneleri bu yönden cok anlamlı veetkileyici: Köprüdeki idamlardan sonra işbirlikçilerin klarnet müziğinden rahatsız olmaları, yine faşistlerin İtalyan müziği ile dansetmeleri, Halit ve arkadaşlarının kentteki bir kahvede İtalyan müziğini susturup kendi türkülerini çalmaları, vb...

"General Gramofon" filminin doyurmayan yanı oldukça ağır tempolu ve donuk bir anlatıma sahip olması. Ancak tek tek güzel siyah-beyaz görüntülerin varlığının filme atmosfer kazandırdığı da bir gerçek.

GÜNÜMÜZDE GECEN BİR GÜLDÜRÜ

Pirro Milkani'nin "Kasabadan Gelen Kadın"ı (1976-77) Şenlikte, konusu günümüz Arnavut toplumunda geçen tek film oldu. Düz, özelliksiz sinema diline karşılık, bu renkli yapıtın bugünkü Arnavut toplumu üzerine sıcak bir bakış getirdiğini söylememiz gerek. Milkani, sosyalist bir toplumda evlilik konusunda eski göreneklerle, yeni toplumun anlayışını, kentli olma tutkusuyla, köy-kent ayrımına karşı çıkma tavrını yanyana vererek sevimli, gerçekten de güldüren bir komedi filmi yapmış.

Yaz aylarında bir köye görevli olarak gönderilen asistan doktor Meli, yaşlı annesi Olga'yı da yanına alıyor. Olga Ana eski görüşlü bir kadın. Başlıca sorunu ise kızını mevki sahibi, kentli biriyle evlendirmek. Bu amaçla köyden akrabalarına mektuplar yazıyor, kızının köyde hazırlanan tiyatro oyununda yer almasına karşı çıkıyor, vb... Derken bir muhasebeci-heykeltraş geliyor Meli'ye talip olarak. Ama Meli, bir genci sevmiş ve onunla anlaşmıştır bile.

Filmde Olga Ana eski değerleri temsil etmenin ötesinde, huysuz, geçimsiz bir kişi olarak çizilmiş. Köyün parti sekreteri Sala ise, güleryüzlülüğü ve ikna yeteneği ile Olga Anayla anlaşabilen, ona güven veren olumlu bir kahraman durumunda. Filmde köylüleri küçümseyen, kaba bulan muhasebeci-heykeltraş da gülünç gösterilmiş. Buna karşılık Tiran'dan gönüllü olarak köye çalışmaya gelmiş bir genç kız, Meli ve diğer köylüler kollektif bir çalışmanın coşkusu içindeler. Filmde köydeki kollektif üretimin canlılığını, bu çalışmanın insanlara verdiği mutluluğu gösteren birçok başarılı sahne var. Film, Olga Ananın değerlerinin yenilgisi ve haksız olduğunu kabullenişi ve yeni kuşağın doğal ve temiz duygularının, değerlerinin doğruluğu ile sonuçlanıyor. Bir harman sonu eğlencesinin coşkusu ile bitiyor.

KISA FİLMLER

Arnavut Sinemasında canlandırma filmlerinin henüz birkaç yıldır yapılmaya başlandığını biliyoruz. 3. Balkan Film Şenliği'nde Bujar Kapexhiu'nun yaptığı iki çizgi filmi izledik. "Karalamalar" (1978), "Mirella" (1978). Bunlardan jürinin özel ödülünü alan "Karalamalar" çocuk dünyası üzerine bir soyutlama niteliğini taşıyordu. Küçük bir oğlanın duvara çizdiği adam ve kedi resimleriyle olan dostluğu, duyduğu mutluluk anlatılıyordu. Kapexhiu'nun öteki çizgi filmi "Mirella" bizce bildirisi daha açık, daha ilginç bir yapıttı. "Mirella" iyilik meleği üç küçük kızın işleri ters giden insanlara yardım ede ede dolaşmalarını konu ediniyordu.

İzleyebildiğimiz tek belgesel film, Adriana Elini'nin 13 dakikalık yapıtı "Dağ Evleri" idi. Elini, Arnavutluk'ta yaz aylarında emekçilerin dinlenmeleri için inşa edilen dağ evlerini anlatıyordu.

"Kasabadan Gelen Kadın" filminden bir görüntü